

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Svetislav Pešić:

**Oduvek
sam bio
trener**

Željko Lukajić

**Sledim svoju
košarkašku
filozofiju**

11000 Beograd
Maksima Gorkog 153

Tel: (011) 344-3754
344-3769
Tel./faks 344-3820

INTERNACIONAL

TRENER

ČASOPIS UDRUŽENJA KOŠARKAŠKIH TRENERA JUGOSLAVIJE

Evropa

Razum i profit za pomirenje

Bila je dovoljna samo jedna sezona pa da se nađe kompromis koji je spasao najmenintnije klupsko takmičenje na evropskoj košarkaškoj sceni. Naravno, profitiraće, uz određene ustupke, svi a ljubitelji košarkaške igre, sasvim je izvjesno, najviše.

Posle jednogodišnjeg rascepa FIBA Evrolige na Supro i Uleb ligu, na pomolu je ponovno ujedinjenje najboljih košarkaških klubova Starog kontinenta. Natezanjima i inačenju je izgleda kraj pa ćemo od naredne sezone, najverovatnije, ponovo gledati okršaje Panatinaikosa, Makabija, Reala Kinderera, Pafa i ostalih velikana u okviru istog takmičenja. Sada posle ovog jedinstvenog eksperimenta valjda je svima jasno da su gubitnici sa obe strane. Naravno, sve se zavrtelo oko novca.

Najbogatiji klubovi Evrope zaželeli su jednog momenta potpunu kontrolu nad enormnom zaradom koja se vrti u svemu onome što okružuje „igru pod obručima“ plus sudijsku kontrolu i sve ono što je do tada bilo u nadležnosti FIBA. S druge strane, FIBA je džentlmenki ponudila kasnijim članovima ULEB kompletan marketing ali ne i druge organizacione elemente koje je Svetska košarkaška federacija želela da zadrži u svojoj nadležnosti. Kako moćniji deo klubova na to nije pristao došlo je do podele. Gro velikih klubova osnovao je ULEB ligu ponudivši garantovane ugovore svim učesnicima: tako je naša Budućnost dobila garanciju da će naredne dve godine biti učesnik ovog takmičenja bez obzira na plasman u nacionalnom takmičenju, ali su npr. tri od

četiri prošlogodišnja učesnika final-fora ostali verni FIB. Ostali učesnici možda i nisu bili na nivou kolega iz ULEB, ali je opšta ocena da su FIBA utakmice iznenađile svojim kvalitetom, uzbuđenjima i nezvesnošću. Ipak, pošto je snaga novca odavno dokazana kategorija, FIBA je učinila sve da do kompromisa dode. Sa sastanka u Barseloni između ove dve grupacije stižu naznake da će od naredne sezone jedinstvena liga brojati 32 kluba koji će u nju preneti sve zagarantovane elemente ugovora iz postojećih takmičenja. Tako će se umnogome izaći u susret onome što je ULEB zahtevao, ali izgleda da je to bio neminovni ustupak najbogatijim.

Zvaničnu potvrdu ovih predviđanja, istini za volju, tek očekujemo. Međutim, da će se u ovim dogovorima postići rešenje koje će značiti pre svega, pobjedu košarke, garantuje jedno ime - Bora Stanković. Ovaj nenaadmašni košarkaški diplomata svakako je među najzaslužnijima što je raskol u evropskom klupskom takmičenju trajao samo jednu sezonu i što su FIBA i ULEB na tragu očekivanog kompromisa.

Bilo kako bilo, u tom slučaju naša zemlja u toj jedinstvenoj ligi imala bi najverovatnije dva predstavnika (prvo i drugoplasirani tim iz ligaškog dela takmičenja) a ljubitelji košarke širom Evrope imaće ponovo prilike da najveće majstore „magične igre“ vide na jednom mestu. Sve u interesu košarke. I zarade - naravno.

Broj 14, april 2001.

IZ SADRŽAJA

Stanislav Pešić:

Oduvek sam bio trener

Str. 4 - 7

Slavko Trninić:

Bekovi - treneri na parketu

Str. 10 - 12

Dragiša Vučinić:

Dobićemo nove asove

Str. 15

Željko Lukajić:

**Sledim svoju
košarkašku filozofiju**

Str. 31

KK Beopetrol:

**Visoka cena promena
trenera i ciljeva**

Str. 32

TRENER

Osnivač i izdavač:
Udruženje košarkaških trenera Jugoslavije Beograd,
Ul. Sazonova, br. 83

Za izdavača
Milan Opačić

Glavni i odgovorni urednik
Mirko Polovina

Urednik fotografije
Miroslav Todorović

Uređivački odbor
Jovo Malešević (predsednik), Milan Opačić,
Milutin Luta Pavlović, Mirko Polovina,
Zoran Radović, Mirko Stojaković,
Jovan Maksimović

Tehnička priprema:
DAN GRAF, Beograd, Alekse Nenadovića 19-21

Adresa redakcije:
Beograd, Ul. Sazonova, br. 83

E-mail:
uktj@EUnet.yu

Telefon:
34-00-851

Fax:
403-864

Štampa:
Standard 2, Beograd

Tiraž
1000 primeraka

List izlazi tromesečno

Svetislav Kari Pešić - savezni selektor

Oduvek sam bio trener

Šta je talenat? Dok mi tražimo, on ide svojim putem i dok on napreduje, pod njegovim koracima se rađa put i taj put je njegova mera. Talenat je snaga koja rađa svet. Talentovan čovek istim pokretom otvara i omeđuje, raskida omotač nepoznatog i stvara zakone novog načina života. Ne postoje samo talentovani igrači. Talenat je i u trenerima. Retki su oni kojima odgovara gore navedena "definicija", a jedan od njih je sigurno i novi selektor jugoslovenske reprezentacije Svetislav Kari Pešić. Zašto? To će otkriti redovi koji slede. Tačnije, trofejni stručnjak govori o svom putu koji je bio kontra osnovnih principa.

Pešićev trenerski opus sastoji se iz četiri slike. Ni za jednu ne tvrdi da je remek-delo, što jasno budi asocijaciju da je najbolje ideje i kreacije ostavio za dane koji dolaze. Verujemo da će mu "sinuti" dok bude vodio "plave" ka novim trofejima i da će zatvoriti krug, ciklus koji je započeo u drugoj polovini osamdesetih.

Kada ste poželeli da budete trener?

- Oduvek sam bio trener! Imao sam veliku sreću da me je u košarku uveo Zvonko Mičić, nastavnik u školi i trener u Pirotu. Uvek sam bio trener, jer sam igrao na takvoj poziciji da sam košarku gledao iz drugog ugla u odnosu na visoke igrače. U svakom klubu sam bio produžena ruka trenera, jer sam poštovao njihovu reč i koncepciju, pokušavao da sa njima saradujem koliko je to bilo moguće.

Koji su stručnjaci na Vas ostavili presudan uticaj i u kojoj meri?

- Nisam imao puno trenera, ali su bili izvanredni i svaki na svoj način je uticao na moja košarkaška razmišljanja. Ne bih rekao da sam imao uzora i idola. Možda je najvažniji bio Branislav Rajačić u ko-

Svetislav Pešić u razgovoru sa našim saradnikom

šarkaškom opredeljenju, pa Ranko Žeravica, Boša Tanjević. Ranko i Rajče su imali sličnu filozofiju, a pošto je Boša bio njihov igrač i on je prihvatio tu metodologiju i produžio postojanje jedne više nego uspešne koncepcije. Važan u mojoj karijeri bio je i Luka Stančić, a rado se sećam i Milenka Novakovića.

Po završetku igračke karijere posvetili ste se profesiji, ekonomista ste po obrazovanju. Kako je došlo do toga da ozbiljnije uđete u trenerske vode?

- Bavio sam se ekonomijom ali sam nastojao da ostanem u košarci koliko je to moguće, prevashodno da radim sa mladim igračima. Kada sam preuzeo Bosnu bio sam potpuno nepripremljen. Prihvatio sam odgovornost u komplikova-

nom periodu, posle osvajanja Kupa šampiona. Bili su iscrpljeni motivi, mnogi su smatrali da je kucnuo čas da se naplati rezultat i uloženi trud. Odlaskom Tanjevića nastao je problem u kompletnoj organizaciji. Kada sam preuzeo tim bio sam direktor kluba. Praveći retrospektivu, pitam se koja je to hrabrost bila. Imao sam dva kvaliteta: čitavog života sam se bavio košarkom i puno u nju uložio i imao sam respekt prema tim momcima koji su bili gotovi igrači. Oni su znali da nikad nisam bio trener, ali da dobro poznajem košarku. Postali smo prvaci, osvojili smo i Kup Jugoslavije i želeo sam da ostavim klupu, da se vratim pravoj struci - ekonomiji.

Sta vas je sprečilo?

- Došli su Rajačić i Raša Šaper i jednostavno me naterali da prihvatim selekciju od 15 godina u kojoj su bili Divac, Kukoč, Rađa i Đorđević.

Ostali ste u Bosni kao profesionalac?

- Promenio sam kompletan tim i stvorio u kratkom roku novi. Nedostajao nam je recimo Divac da budemo evropski prvaci. Ali Bosni sam ostavio Radulovića, Dobraša, Alibegovića i Avdića, tim od kojeg je klub živeo godinama.

Koji vam je od četiri programa koje ste radili doneo najveće zadovoljstvo?

- Rad u reprezentaciji. Kasnije sam bio zahvalan Rajčetu i Raši što su me ubedili.

Svetislav Pešić

Rođen: 28. avgust 1949. godine u Novom Sadu

Početak: U KK Pirot 1964. (Druga liga)

Karijera igrača: Partizan ('67. - '71.), Bosna ('71 - '80.)

Trenerska karijera: Bosna ('80. - '87.), nemačka reprezentacije ('87. - '93.), Albia iz Berlina ('93. - 2000.)

Reprezentacija: kadetska i juniorska ('84. - '87.)

Igrački trofeji: Titula prvaka, Kup Jugoslavije, Kup šampiona

Trenerski trofeji: Prvenstvo i Kup Jugoslavije, zlato na EŠ 1993., četiri prvenstva i dva Kupa Nemačke, Kup Radivoja Korača

SPEC: Sa kadetima i juniorima Jugoslavije, prvak Evrope i svetski prvak sa juniorima bez poraza na zvaničnim utakmicama. Vodio ekipu Zapada na Evropskom "All - staru".

Porodica: Supruga Vera, sin Marko i ćerka Ivana (svi košarkaši)

Da li je bilo neophodno nekog ubedivati da uzme tim sastavljen od bisera?

- Malo je trenera znalo kakva je to generacija. Nisam se uplašio izazova, ali opterećenje je bilo veliko, jer sam u Bosni kao profesionalac imalo sličan program.

Vaš primer pokazuje da su tada mlade vodili najbolji stručnjaci?

- Verovali su u moj rad i da mogu da dodem do cilja.

Nije, pretpostavljam, bilo lako od toliko talentovanih igrača napraviti skladnu celinu. Kakvi su bili prema treneru, u međusobnoj komunikaciji?

- Od početka su bili svesni svojih mogućnosti i izuzetno su bili motivisani za rad. Naš zadatak je bio da njihove individualne kvalitete uklopimo u timsku igru, jer samo jaka ekipa pravi velike igrače. Napravili smo ekipu koja za tri godine nije izgubila nijednu zvaničnu utakmicu, osvojili kadetsko i juniorsko evropsko i juniorsko svetsko prvenstvo. Međutim, nije bio važan samo rezultat. To je bio skup najboljih igrača u istoriji jugoslovenske košarke koji je godinama ostvarivao fenomenalne rezultate.

Na sreću svih nas, mnogi od njih i dalje traju. Divac, Đorđević, Rađa i Kukoč još se ne predaju mladima, na radost svetske košarke. Došli su iz različitih sredina, sa različitim obrazovanjem, vaspitanjem i bilo mi je zadovoljstvo da od tih različitosti napravim atmosferu kao u porodici. Bili smo Jugoslavija u malom.

Mnogi stručnjaci žale što se ti momci nisu sastali u Barceloni sa autentičnim "timom snova". Kakvo je vaše mišljenje o eventualnom ishodu finala te Olimpijade?

- Košarkaškom svetu je uskraćeno zadovoljstvo da vidi duel najboljeg NBA tima svih vremena i najbolju ekipu van NBA koja se ikad pojavila. Šteta što nije došlo do tog finala. Ne mogu da kažem da bi Jugoslavija pobedila, ali to bi sigurno bila najveća utakmica otkako se košarka igra.

U trenerski posao ste ušli samouki. Kada ste počeli da radite na obrazovanju i usavršavanju?

- U početku me je vodilo igračko iskustvo i ono što su mi preneli treneri dok sam bio igrač. Kako sam radio na dva razboja, u Bosni i u KSJ, praktično nisam imao vremena za obrazovanje. Otišao sam na Fakultet fizičke kulture u Sarajevu kod profesora Karaleića i pitao ga da li želi da mi bude pomoćnik. Priznao sam da ne mogu sve da povežem i da mi je potrebna pomoć. Razmišljao je minut i rekao - dal! Upisao sam trenersku školu i počeo da čitam košarkaške knjige, idem na predavanja. Razgovarao sam sa Karaleićem o svim stvarima koje nisam razu-

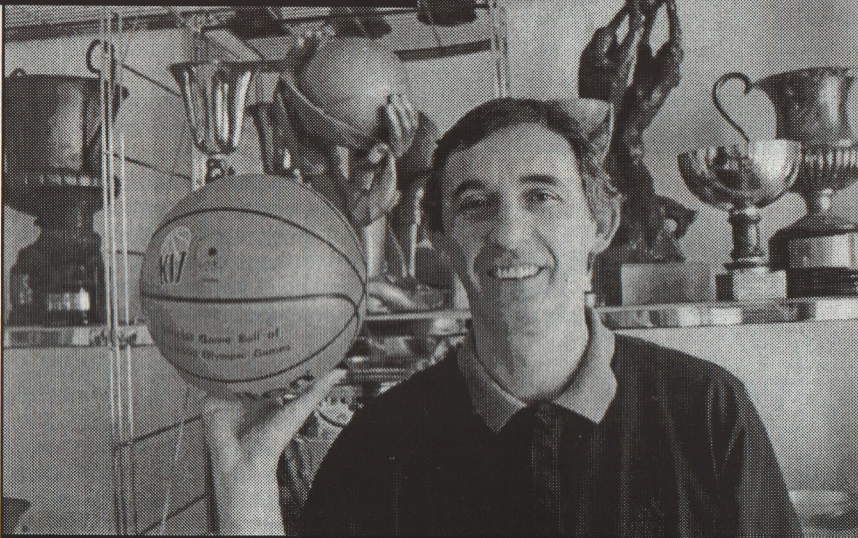
meo, posebnoj fiziologiji, opterećenju i planiranju treninga. Kao samouk trener to sam radio na čist osećaj.

U Nemačku ste, znači, stigli kao praktično neobrazovan trener?

- Rad kao "bundes" trener pomogao mi je da se posvetim dodatnom usavršavanju za koje, objektivno, u Jugoslaviji nisam imao vremena. Imao sam mnogo vremena na raspolaganju, literaturu koju sam poželeo, mogućnost da učim jezik. Prethodne četiri godine nisam imao dan odmora, ali sam profitirao od tog rada. U Nemačkoj sam dobio sve što mi je nedostajalo. Mogao sam da putujem u Ameriku na usavršavanje, obilazio sam NBA i NCAA klubove. Gle-

Naj priznanje

Savezni selektor Svetislav Pešić u svom rodnom Pirotu proglašen je za sportsku ličnost veka. Ovo retko i izuzetno vredno priznanje Pešić ujedno smatra za najvrednije i najdraže koje je osvojio u svojoj sportskoj karijeri i stavlja ga ispred svih osvojenih trofeja, upravo zato što je stiglo iz rodnog grada.

Trofejna sala KSJ očekuje "prilog" Svetislava Pešića već sa narednog Evropskog prvenstva

dao sam treninge i razgovarao. Posećivao sam, kao i sada, igrače na koje sam računao, a u NBA su bili Šremf, Blab i Velp. Istovremeno sam završavao Višu trenersku školu u Sarajevu.

Prvi put ste bili u ulozi posmatrača utakmica?

- To je bilo novo iskustvo. Gledao sam u Nemačkoj i Evropi mnogo utakmica, učio od kolega. Umesto da idem pravilnim putem, da se obrazujem, pa dobijem šansu da vodim prvi tim, ja sam sve to prošao bez potrebnog obrazovanja. Velika je stvar bila što sam toga bio svestan.

Prošli ste među 48 kandidata?

- Interesantno je da uopšte nisam konkurisao za "bundes" trenera, a bilo je nekolicina naših stručnjaka koji su pretendovali na to mesto, čak 15 američkih! Međutim, Nemci su rekli: hoćemo Pešića, prvo sa njim da razgovaramo. Verovatno su pratili šta sam do tada radio, možda me je neko i preporučio.

U početku ste imali dosta prepreka?

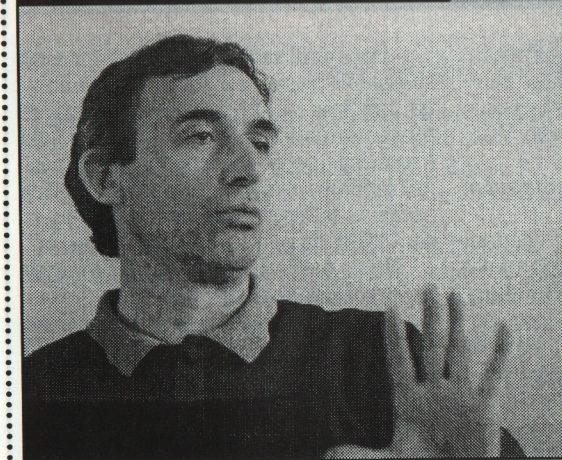
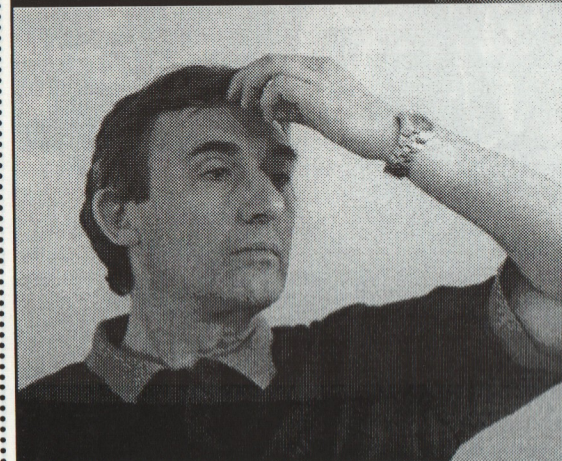
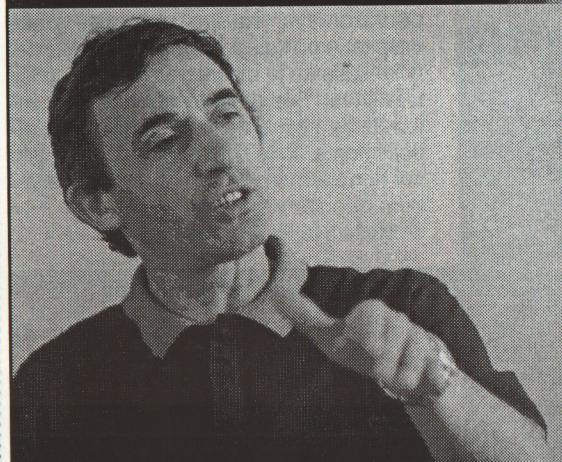
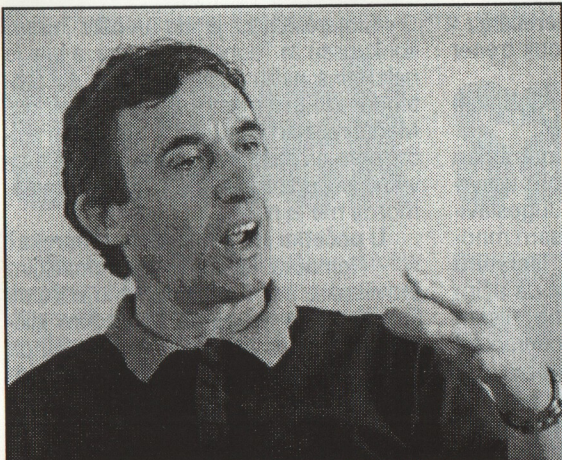
- Nemačka je sredina sa drukčijim pravilima u svemu, ne samo u košarci. Praktično, ne mogu da pronađem sličnost u bilo čemu, osim što su želeli da igraju kao mi. Smatrali su da je za to dovoljno što su doveli jugoslovenskog trenera i da je logično da napravim igrače poput Đorđevića i Danilovića. Zlato se podrazumeva. Naišao sam na igrače vaspitane po koledž sistemu. Uticaj američke košarke je bio preteran, pa su otišli u krajnost. Bilo mi je teško. Niko nije želeo da igra za reprezentaciju, jer nisu videli interes. To je bilo za mene nezamislivo. Primljen sam sa respektom, ali sa velikim nepoverenjem.

Kako ste "istopili led"?

- Po prirodi sam borben i nekako smo se nalazili. Posle prvih kontrolnih treninga igračima se to dopalo, videli su da mogu da napreduju. Kad su uvideli da napreduju, počeli su rado da se odazivaju. Naravno, nismo odmah pobeđivali, a poraz su teško doživljavali, što je bio jasan dokaz da prihvataju moje zahteve.

Finale je bio titula evropskog prvaka, prvorazredna senzacija.

- Rezultat je bio kruna petogodišnjeg rada. Osećaj pobjednika je lep, ali više me je impresionirao osećaj uzajamnog respekta, drugarstva i ljubavi. To je najveća vrednost tog uspeha. U nemačkom sportu to je primljeno kao nešto izuzet-

no, kao najveći rezultat u poslednjih deset godina. Proглаšeni smo za najbolju ekipu Nemačke, dobili publicitet kao fudbaleri kada su postali prvaci sveta. Ojednom su ti momci postali nešto i neko, a bili su ništa i niko. I danas ih volim kao prijatelja, a, oni mene kao njihovog trenera. Iako sam ih trenirao samo u reprezentaciji, uvek su isticali da sam ja njihov trener.

Dobili ste doživotni ugovor od nemačke federacije, ali ste odbili i krenuli novim putem.

- Mogao sam da ostanem koliko želim pod veoma povoljnim finansijskim uslovima. Međutim, imao sam 44 godine i odlučio sam da postanem klupski trener, jer sam osećao da polako postajem službenik. Klupska takmičenja su počela da dominiraju i želeo sam da svaki dan budem u dvorani i lično utičem na rad svojih igrača. U januaru '93 potpisao sam predugovor sa Kazertom u kojoj je igrao Đentile i bila je u vrhu italijanske košarke. Zbog porodičnih razloga sam ga poništio i pre evropskog šampionata, u maju, potpisao za Albu.

Projekat je bio izazovan?

- Koncept mi se dopao i ostao sam sedam godina i toliko smo trofeja osvojili. Ali nisu važne samo titule, četiri šampionata Nemačke, dva kupa i Kup Radivoja Koraća. Uspех je, ne manji, što smo uz Makabi godinama bili najgledanija evropska ekipa, napravili smo veliki klub i sistem koji teško da može da propadne. Svi su ostali u klubu. Treneri su se samo pomakli za stepenicu više, menadžer, predsednik, sekretar. Kada sam saopštio da odlazim, iako sam to predsedniku pred sezonom najavio, nisu verovali.

Koji je bio motiv da uzmete "plave"?

- Nisam imao specijalan motiv, štaviše, nisam ni u jednom planu imao povratak u reprezentaciju. Ovu godinu sam planirao za usavršavanje. Oktobar sam

proveo u Americi, jer je to jedini mesec kada se u NBA trenira, posetio sam neke NBA i koledž kampove. To ranije nisam mogao sebi da priuštim.

Bilo je malo nedoumice da li pristajete ili ne da budete savezni selektor?

- Razlog nije što sam "tvrdio pazar" nego princip da se nikada ne vraćam tamo gde mislim da sam završio posao. Međutim, u razgovoru sa ljudima iz KSJ video sam koliko su želeli da vodim reprezentaciju. Kada su počeli da me zovu prijatelji sa kojima sam igrao i koje sam trenirao, više nije bilo dileme. Prihvatio sam sa velikim zadovoljstvom. Motiv je pre svega sportski, u trenutku kada nije lako uzeti reprezentaciju. Ne zbog toga što se u Jugoslaviji nije radilo dobro. Tamo posla. Košarka nije počela sa prethodnicima, neće se sa njima završiti, niti će sa mnom početi neko novo poglavlje. Mislim da sam čovek koji u ovom trenutku može da održi kontinuitet i koji zna kako se to radi. Naravno, i koji to želi. Motiv je postići još nešto sa svojom zemljom i već prvih meseci dok sam hvatao koordinate u svim pravcima osetio sam osveženje. Razgovaram sa ljudima na mom jeziku, sa drugovima. To je nešto za mene jako važno.

Situacija je delikatna?

- Nije jednostavna i zato što ni ja nisam jednostavan. Želim i tražim puno. Prvi zadatak je da postavimo jasne ciljeve.

Gde je naša košarka po potencijalu?

- To je teško reći. Ne želim da donosim prebrze zaključke. Sa aspekta rezultata sve je jasno. Jedina smo zemlja koja od prošlog leta nije održala nijedno okupljanje, nijedan trening. Kada sam došao nisam zatekao nijednog trenera selekcija. Ali zatekao sam ljude u Stručnom savetu i pre svega Predsedništvu KSJ koji žele da nešto ozbiljno uradimo. To su mahom bivši igrači.

Ne manjka nam igrački talenat?

- Problem je što je liga slaba i što ima

Teško i lepo

- Najbolje je da treneri budu bivši igrači koji su se obrazovali, školovali. Bilo bi dobro ukoliko imaju i dodatno obrazovanje, završen fakultet. Trener nije samo onaj ko treba da demonstrira ono što igrači moraju da ponove, nego i vaspitač i roditelj i nastavnik i motivator, onaj koji uči igrače da vole košarku, svoje drugove, psiholog. Štaviše ovih osobina trener ima, veće šanse da napravi rezultat, postane omiljen. Nema pravila, ali teško je, istovremeno i lepo biti trener. On mora stalno da uči. Naravno i da bude preteča u nekim stvarima, dalekovidan.

Druga strana obale

Nije lako prognozirati ko može da postane dobar trener. Neko ko nije bio igrač - teško. Za onog ko je bio, čak i vrhunski, ne znaš kakvo je njegovo opredeljenje. Danas biti vrhunski igrač je ogromno ulaganje. Zараđuju velike pare ali i odricanja su srazmerna. Košarka se igra dvanaest meseci i strašan je pritisak medija, moraš da dobiješ svaku utakmicu. Izgubljena utakmica je udarac na psihu.

Uzmimo za primer Đorđevića. Ima sve potencijale da bude vrhunski trener. Prvo, iz trenerske je porodice, otac mu je bio izvanredan trener. Drugo, imao je vrhunske trenere. Treće, košarku je gladao iz ugla odakle će i gledati kao trener. Četvrto, volja je po opredeljenju. Peto, zna da okupi mase oko sebe. Hoće li Đorđević postati trener? To neće samo od njega zavisiti. Da li će porodica da ga isprati? Imao sam veliku sreću da mi je supruga bivša košarkašica koja razume taj posao. To su ogromni stresovi. Fino je kada se pobeđi. Ali kada se izgubi?

Sale mi je poslužio kao odličan primer, a šta sam hteo da kažem? Onog trenutka kada si završio karijeru, prestao da budeš taj Đorđević ili bilo ko drugi, moraš da znaš da se sve menja za 360 stepeni. Do tada su svi brinuli o tebi da bi dao poslednji koš na utakmici. Obezbedili su ti sve uslove: fizioterapeuta, lekara, menadžera, dobru platu, pomoćnika, avion, hotel... Tvoje je samo da treniraš i daješ odlučujuće koševе. Sada ti počinješ da razmišljaš i brineš o svemu, sve sam rešavaš. Došao si na drugu stranu obale.

Imamo dosta vrhunskih igrača koji nisu uspeali da iskoriste to izvanredno igračko znanje, nisu shvatili da počinje nova karijera, dokazivanje. Kao igrač stvorio si respekt, ali moraš da ga stvaraš i kao stručnjak. Nisu izašli iz prethodnog filma i zato su ih pretekli momci koji nisu bili vrhunski igrači, ili nikada nisu igrali košarku, ali obrazovali su se, usavršavali. To nije karakteristično samo za našu košarku. Ko je spreman da još jednom mnogo žrtvuje ima velike šanse. Ali mora da zaboravi prošlost, odnosno da igračku karijeru koristi samo kao bazu za ono što će dalje da radi.

puno incidenata. Primera radi, u jednom kolu smo imali slučaj da dve ekipe kao domaćini igraju u drugim gradovima. To su dovoljni indikatori da kažemo da liga nije na nivou da bi očekivali vrhunske rezultate. To znači da mora da se uredi. Lepo je pripadati klubu, ali ti pripadnici moraju da znaju da samo u organizovanoj sredini oni kao organizovani klubovi mogu da profitiraju. U neorganizovanoj ligi zna se ko može da profitira! Zato smo svi u košarci pred istorijskom odgovornošću. Moramo da se dogovorimo kakvu ligu želimo, da utvrdimo sistem takmičenja i na nivou Evrope. Jer mi nismo samo deo košarkaške Evrope, već nosioci košarkaškog sporta u Evropi.

Šta kažete o regionalizacijama koje nam se nude "na trpezu"?

- Smatram da ne treba da razmišljamo o bilo kakvim regionalizacijama, ligama. Bićemo onoliko jaki kako se sami organizujemo.

Da li je JUBA liga preglomazna i nesrazmerna kvalitetu?

- Ovo je prava mera. Formirali su se košarkaški centri. Ko bi mogao da ugasi Leskovac ili Cetinje, Podgoricu, Beograd, Novi Sad, Vršac ili Čačak. Hale su pune, košarka je nacionalni sport i potrebna nam je samo bolja organizacija.

Uvek je košarka bila avangardna?

- Ne možemo da živimo od prošlosti, da tvrdimo kako je sve dobro što su ra-

gili Nikolić, Popović, Šaper ili Žeravica. Živimo i delamo u novom vremenu i od nas se traži da budemo inovatori, nosioci progressa. Imamo dosta dobrih trenera i funkcionera koji mogu to da iznesu.

Kakav je po vašem mišljenju trenerski kadar?

- Verujem u trenere koji rade u Jugoslaviji. Većina ja kvalitetna i voli košarku. Zele da rade i napreduju. Međutim, vreme iza njih je bilo nesrećno, radili su u nenormalnim uslovima. Najveći kvalitet trenera je ako te igrači zavole. Imamo vrlo malo igrača koji vole svog trenera. Zašto? Pa igrači nemaju uslova da zavole trenera, jer je neko napravio cirkus i ne dozvoljava to. Apsolutni smo rekorderi po smenama trenera. I to je zemlja sa takvim rezultatima. Tome se mora stati na put.

To su najviše osetili na koži talentovani igrači?

Kvalitet i popularnost košarke zavisi od toga koliko imamo vrhunskih igrača, medijski interesantnih, prepoznatljivih. Jedan od takvih igrača je, primera radi, Radmanović. Ali on je samo perspektivan. Gledam ga i vidim da momak bira utakmice na kojima će da igra punom parom. On ne zna koga više da sluša. Teško je ući u trag koliko je u kratkoj igračkoj karijeri promenio trenera. On nije mogao da zavoli trenera, nije naučio da u sportu nema minulog rada. Šta je vr-

hunski talenat? To je novo i novo dokazivanje, vrhunska motivacija. To je kada Divac u 33. godini želi da igra za reprezentaciju.

Imamo, očigledno, poremećaj koji otežava situaciju svima u košarci?

- Ne gube samo igrači i treneri. Košarka se igra zbog publike, javnosti. Ko će da dolazi i gleda igrače koji se vuku po parketu ili u najboljem slučaju trčkaraju. Svaka utakmica je dokazivanje, važna. To je razvijanje mentaliteta pobednika što nas je uvek krasilo i razlikovalo od drugih. To treba i u reprezentaciju da vratimo.

Koji će biti kriterijumi za sastavljanje najboljeg tima?

- Prvi i osnovni je kvalitet. U reprezentaciji Jugoslavije igrače oni koji mogu da postiču vrhunske rezultate. Drugi je odgovornost da se igra za ovu zemlju. Dres će moći da se zasluži samo treningom i odnosom prema igri i saigračima, motivacijom da se podigne lični i kvalitet svih koji učestvuju u akciji. Još jedan uslov je - drugarska atmosfera. Jer mi više reprezentaciju ne možemo da treniramo. Objektivno nemamo vremena za to. Možda samo da je pripremimo za takmičenje. Za to je potrebno sve ono što sam nabrojao. Mladi moraju da guraju starije, da ih motivišu, stariji da respektuju mlađe i da im pomognu da sazru kao igrači i ličnosti. To će biti vrlo težak posao.

Mirko Stojaković

Želimir Cerović, predsjednik Košarkaškog saveza Jugoslavije

Najvažniji dio posla je završen

Podgorica - Postavljanje Svetislava Pešića za prvog trenera reprezentacije Jugoslavije, a potom i imenovanje stručnjaka koji će raditi sa mladim selekcijama, najvažniji je dio posla koji je u proteklom periodu odradio Košarkaški savez Jugoslavije. Čelnici košarkaškog sporta u našoj zemlji odlučili su da na taj način stvore uslove za nesmetan rad svih selekcija, ne bi li se u narednom četvorogodišnjem ciklusu jugoslovenska košarka ponovo mogla pohvaliti vrhunskim dostignućima. Ne treba, svakako zaboraviti, da je u proteklom olimpijskom periodu Jugoslavija bila svjetski i evropski prvak u seniorskoj konkurenciji, da su mladići do 22 godine također bili neprikosnoveni u Evropi i da su i ostale selekcije bilježile vrijedne uspjehe. Ipak, rezultati na nekoliko posljednjih takmičenja naveli su Predsjedništvo KSJ da ode korak dalje, da pokuša na jedan nov način prići problematici rada sa svim reprezentativnim selekcijama.

Prvi čelnik jugoslovenske košarke Želimir Cerović ne sumnja da će takav način rada veoma brzo dati prve plodove.

- Prošle godine završen je olimpijski ciklus, u kojem smo imali juniorsko prvenstvo u Zadru, šampionat za mlade u Ohridu i Olimpijadu u Sidneju. Nijesmo bili u

potpunosti zadovoljni rezultatima u Zadru i Ohridu, ocijenili smo i rezultat postignut u Sidneju, a poslije dužeg vremena dva naša sjajna trenera Ivković i Obradović morali su da napuste ovaj vid saradnje sa KSJ zbog obaveza u svojim klubovima. To su sve bili razlozi da pristupimo jednoj potpuno novoj organizaciji stručnog rada u savezu za novi četvorogodišnji ciklus. Zadovoljstvo mi je što smo to priveli kraju. Prvo smo dobili novog selektora, odnosno prvog trenera jugoslovenske košarke Svetislava Pešića. Oko toga ko bi mogao da bude novi selektor konsultovali smo se i sa Željkom i sa Dudom i sa svim relevantnim faktorima i mislim da je po tom pitanju postignut dogovor. Taj posao završen je na najbolji mogući način, malo je potrajao, ali to su bile objektivne poteškoće vezane za odsustvo gospodina Pešića. Čim je ozvaničeno postavljanje novog selektora, pristupili smo izgradnji kompletne stručne piramide i infrastrukture koja u narednom periodu treba da realizuje naše programe, iz kojih će, nadamo se, proizići rezultati na velikim takmičenjima. Košarkaški savez Jugoslavije, preko Stručnog savjeta u kojem se nalaze

eminentna trenerska i igračka imena, napravio je plan koji je 11. marta rezultirao formiranjem kompletne piramide, početkom novog načina organizovanja i realizacije programa u novom ciklusu. Prvo smo odredili tim-lidere: Dragiša Vučinić je tim-lider za '84. i '85. godište, dok je Ranko Žeravica zadužen za olimpijske nade. Postavili smo gospodina Žarka Varajića na mjesto direktora mladih selekcija, a imenovali smo i trenere mladih kategorija. To su Stevan Karadžić i Aleksandar Bućin za kadetsko-juniorke selekcije, Jovica Arsić za mladu reprezentaciju ('82. godište i mladi) i Miodrag Baletić za olimpijske nade. Imajući u vidu odabranu imena i imajući povjerenje u ljude koji će raditi taj posao, Predsjedništvo KSJ završilo je jedan važan posao, jer je bio nastao određeni vakuum kada je u pitanju rad sa svim selekcijama, odnosno vakuum u stručnom radu u savezu. Nadamo se da će ekipa koja će voditi brigu o realizaciji programa vrlo brzo postaviti pravi sistem i da ćemo prve plodove takvog rada ubrati već na prvim oficijelnim takmičenjima.

Sa generalnim sekretarom Predragom Bogosavljevom, Cerović je od početka bio uključen u pregovore oko dovođenja Pešića na kormilo nacionalnog tima. U tim razgovorima i jedna i druga strana upravo su insistirale na povećanju ozbiljnosti, a samim tim i odgovornosti za rad sa mladim kategorijama.

- Uvijek smo isticali da je naša košarka proizvođač kvalitetnih igrača, ne samo za nas, već je u pitanju jedna od najkvalitetnijih produkcija košarkaša u Evropi. To pokazuju i ostvareni rezultati i priliv novih aso-

Incidenti

Učestali incidenti na prvoligaškim utakmicama, koji su kulminirali na meču između Partizana i Budućnosti, nezaobilazna su tema u razgovoru sa prvim čovjekom jugoslovenske košarke.

- Incidenti nijesu vezani samo za utakmicu između Partizana i Budućnosti. I prije toga imali smo neke manje incidente, ne sasvim regularne ambijente za odigravanje košarkaških utakmica. Moram da kažem da su uprave Partizana i Budućnosti, savim košarkaški i sportski spustili loptu, što je veoma značajno. To što se desilo u tom meču, produkt je nekih drugih stvari koje nijesu vezane isključivo za košarkaški sport, ali eto pojavilo se tako nešto i na košarci. Sreća je samo što se nije desio neki teži incident, povrede igrača i tome slično. Pored Partizana i Budućnosti, odmah su reagovali Košarkaški savez Srbije i Košarkaški savez Jugoslavije, Zajednica prvoligaša, koja je bez rezerve i konsenzusom potpuno stala u odbranu svog prvenstva. Kada je u pitanju KSJ, Predsjedništvo je čvrsto riješeno, do jednoga, da zaštitimo prvenstvo svim sportskim metodama i mjerama, alatima koje imamo u okviru propozicije i pravila. Raduje nas i što je država shvatila naš problem i podržala inicijativu naših sportista, predvođenih Danilovićem, pa ćemo obezbjeđenje, odnosno policiju ponovo imati unutar hala. Podržali smo donošenje zakona o načinu i ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, koji bi krajem marta trebalo da se donese u Srbiji, pojačali smo kontrolu, pa su sudije, delegati i zvanična lica dobili dodatna objašnjenja i zahtjev da se ponašaju prema pravilima košarkaške igre. Čak smo se dogovorili i to da, gdje bude potrebno, komesar ima pravo da angažuje člana predsjedništva kao supervizora na utakmici. Mislim da košarka ne pripada sportovima na kojima se prave incidenti, a siguran sam da ćemo svim tim mjerama prvenstvo privesti kraju. Optimista sam, jer smo u trenutku incidenta svi dobro razmislili šta bi se desilo kad bi se prvenstvo prekinulo.

Marketing, finansije, mediji...

- Poslije rada oko formiranja stručnog tima koji će voditi reprezentativne selekcije, okrećemo se drugoj vrsti posla, marketingu, finansijama, medijima. Posebno je u ovom trenutku teška materijalna situacija. Znamo da sredstva moramo tražiti na druge načine, ali vjerujem da će košarka uspjeti da nađe toliko sredstava da bi ispunila svoje programe. Po ko zna koji put ću ponoviti da je košarka jedan od naših najboljih proizvoda. S ponosom ističem da se od naše federacije traži pomoć i u organizaciji i u edukaciji, traže nam se treneri želeći da se na tim prostorima uspostavi košarka. To više nijesu samo igrači, došlo je vrijeme da kompletan košarkaški program možemo plasirati na druga tržišta. Konačno, u tom sistemu u našoj zemlji gravitira između 100 i 150.000 ljudi, direktno ili indirektno. Neću govoriti šta to znači u sociološkom smislu, ne samo kao vrhunski sport koji sa sobom nosi mnoge profesionalne izazove i životna opredjeljenja.

va. Takve rezultate ostvarili smo u posljednjih 40 godina, a u minulih 10 samo ih potvrdili. U našoj školi košarke imamo dokazane, velike evropske trenere, drago mi je da su sada među nama ponovo Bogdan Tanjević i Svetisav Pešić, ne smijemo zaboraviti izuzetno značajan povratak Duška Vujoševića, te mlade stručnjake koji su u ovom vremenu bili u Jugoslaviji, stvarali igrače i vodili timove. Tu je i Viša košarkaška škola, te sva infrastruktura stvorena u košarkaškim savezima Srbije i Crne Gore. Zbog svega toga, deviza da smo veliki proizvođač košarkaških asova nameće problem organizacije rada sa mlađim kategorijama. Zbog toga smo i željeli da u četvorogodišnjem periodu napravimo jedan vid piramide prava i odgovornosti. Zbog toga smo odabrali trenere, kojima rad sa mlađim reprezentativnim kategorijama neće biti samo čast, iako jeste velika čast biti trener kadetske, juniorske ili mlade reprezentacije Jugoslavije, već će ih savez prvi put, prema svojim mogućnostima, i nagraditi za taj rad. Oni neće biti profesionalci, ali će imati neki vid materijalnog odnosa sa savezom, što do sada nije bio slučaj. Uspjeh treba nagraditi, čime ćemo i povećati odgovornost i ozbiljnost u radu sa mlađim kategorijama.

Jugoslovenska košarka ima sreću da su njeni treneri kao vrlo mladi postajali najbolji evropski stručnjaci, pa se u vjerovatno najboljim godinama vraćaju u zemlju, sa željom da svoje iskustvo prenesu mlađim kolegama. Najbolji primjeri za to upravo su Svetislav Pešić, Bogdan Tanjević i Duško Vujošević, sutra će njihovim stopama krenuti Željko Obradović, Božidar Maljković, Duda Ivković...

- Dobro je, ne samo u košarci, što imamo izuzetan broj stručnjaka vani. Najavljen je da će se jedan dio eksperata vratiti u zemlju, a nama je drago što se vraćaju i košarkaški treneri. Ja lično mislim da svi oni jednog trenutka žele da ponovo rade u Jugoslaviji, ali za to naravno treba stvoriti uslove. Mislim da i treneri koji su stvorili u zemlji, koji su izveli generacije novih igrača, takođe zaslužuju velike pohvale. Zajedno sa stručnjacima koji po 15 ili 20 godina borave vani i imaju veliko iskustvo, oni će donijeti novi napredak jugoslovenskoj košarci, bilo kada je u pitanju tehnologija, metodi rada, odnosi i organizacija, na kojima puno insistiramo.

Kako trenerski poziv prije svega zavisi od rezultata, a ako su u pitanju vrhunski stručnjaci naročito od rezultata u evropskim okvirima, za naše čitaoce sigurno su interesantne promjene u okviru evropske košarke, kako sistema tako i samih takmičenja. I u tom poslu jugoslovenski stručnjaci bili su vidoviti, regionalizacija košarke bila je ideja koju su Maljković i Tanjević odavno najavljivali i predlagali. Predsjednik KSJ je i najpozvaniji da naše trenere upozna sa novim dešavanjima na tom planu.

- Kada govorimo za naš list "Trener" moramo se dotaći i stvari koje se tiču stručne problematike, a vezane su za FIBA. Na vanrednoj konferenciji FIBA, koja je krajem februara održana u Minhenu, pokrenuta su dva pitanja koja se tiču i stručnog rada. Jedno je izmjena sistema klupskih takmičenja u Evropi, o čemu će svoj sud donijeti i stručni savjet KSJ i naši najbolji klubovi. Postoje prijedlozi Litvanije, Bugarske, te kombinovani prijedlog grčke federacije, da se pored nacionalnih prvenstava, igraju i regionalna takmičenja. Da li će biti dvije ili tri regije to još ne znamo. Ima nagovještaja da će se izvršiti pomirenje FIBA i ULEB, razgovori su u toku i imamo dobrih signala da će se to desiti. Zavisno od ponovne reintegracije najboljih evropskih klubova u jedno takmičenje, onda će se vjerovatno definisati novi sistem takmičenja. Ukoliko, dakle, dođe do regionalizacije, idući ka vrhu piramide, vjerovatno bi se ukinuli Kup "Radivoje Korać" i Kup "Rajmond Saporté".

Druga stvar, koju su sve članice FIBA jednoglasno podržale, jeste da se uvodi takmičenje nacionalnih timova. Smatra se da je nacionalni tim produkt rada košarkaške federacije. Gledaoci žele da gledaju svoje reprezentacije, na taj način pune se dvorane, pa nam, kao što su to neki sportovi već uradili, vjerovatno predstoji organizovanje Evropske lige nacionalnih timova. Mislim da će se o tome govoriti i na redovnoj konferenciji FIBA, krajem maja u Njemačkoj. Do tada očekujemo da dođe do integracije FIBA i ULEB, što je i naš savez više puta podržao, te da ćemo ponovo na najbolji mogući način graditi evropsku košarku. To je od opšteg interesa, s obzirom na to da je košarka najznačajniji dvoranski sport, sport od posebnog interesa za narod Evrope.

Aleksandar Vučković

*Slobodan Jelić, komesar
Winston Yuba lige*

Treneri - sportski

Ova sezona, ljubiteljima košarke, donela je nova uzbuđenja. Komesar Winston Yuba lige, Slobodan Jelić, rezimirao je dosadašnji učinak ekipa u ligaškom delu takmičenja.

Vodeno je mnogo polemike oko regularnosti takmičenja, pogotovo posle incidenta na utakmici Partizan - Budućnost, kako ste vi odreagovali na sve to?

- Po svim relevantnim činiocima koji su propratili ovo takmičenje, mogu slobodno da kažem da je prvenstvo prošlo, u celini, regularno. Evidentirana su tri incidenta, u Kraljevu, Leskovcu i Beogradu, čiji su vinovnici sankcionisani u skladu sa propisima. Pod ekscesom, u ovom slučaju, podrazumeva se krajnje nespportsko ponašanje publike, do čega je došlo na gore navedenim mečevima. Jedinstvenom akcijom košarkaške organizacije preduzete su sve potrebne mere za suzbijanje ovakvih situacija, koje ćemo obezbeđivati uz saradnju sa pripadnicima MUP. Istakao bih da svi akteri ovih mečeva nijednim gestom nisu uticali na ponašanje publike. Ipak, klubovi su i dalje ti koji imaju najveći uticaj na ponašanje publike.

Kako navodi komesar Jelić, u ovoj sezoni nije bilo težih prekršaja učinjenih od strane trenera. Svi prekršaji mogu se smestiti u kategoriju lakših, izrečenih zbog tehničkih greški.

U I kolu kažnjeni su Kadija (Lovćen), Vujošević (Radnički) i pomoćni trener Crvene zvezde, svi sa po 2.000 dinara zbog dosuđenih tehničkih grešaka. U II kolu kažnjen je Klipa (Beopetrol) sa 2.000 dinara zbog tehničke greške. VII kolo - Kadija (Lovćen), 4.000 din (TG), VIII kolo, Stepandić (Vojvodina) sa 2.000 (TG), X kolo, Stepandić (Vojvodina), 4.000 (TG), XIII kolo, Tanjević (Budućnost), 2.000 (TG), XI kolo, Karadžić (Crvena zvezda), 2.000 (TG), XV kolo, Vujošević (Radnički) sa 5.000 zbog nesporskog ponašanja i Klipa (Beopetrol), 4.000 dinara (TG), XIX kolo, Lukajić (Hemofarm), 2.000 (TG) i Tanjević (Budućnost), 7.000 (TG) i DG).

Davor Marko

Slavko Trninić:

Bekovi - treneri na parketu

Slavko Trninić se ubraja u najveće teoretičare i poznavaoce košarkaške igre, ne samo u Hrvatskoj, već i na evropskim prostorima. Veliki poštovalac naše košarke i prijatelj mnogih jugoslovenskih trenera starije i srednje generacije ove godine će biti predavač na seminaru u organizaciji UKTJ - Internacionalna klinika koji će se održati u Beogradu od 8 do 10. juna. Tim povodom iz njegovog znamenitog dela - Analiza i učenje košarkaške igre, prenosimo jedan deo posvećen ulozi bekov. Za jugo-nostalgicare, ljubitelje košarke, lepe uspomene će pokrenuti posveta autora kojom ova knjiga počinje: - Knjiga je posvećena Krešimiru Cosiću, koji je podsticao moje zanimanje za košarkašku igru i omogućio mi da dijelim s njim njegova kozmopolitska i vizionarska razmišljanja o toj, nama najdražoj, igri.

Prvi bek

Većina trenera smatra kako je ishodište uloga u svakoj momčadi upravo uloga igrača na poziciji broja 1. Igrač na toj poziciji mora imati najveću prilagodljivost, sigurnost u prijenosu lopte, uspješnu igru 1 na 1, 1 na 2 i 2 na 2, kao i najveću razinu automatizacije tehničko-taktičkih znanja. Stoga bi treneri trebalo nastojati igračima na toj poziciji omogućiti učenje i usavršavanje što više tehničko-taktičkih detalja i finesa u pojedinačnoj i ekipnoj igri, koji obuhvaćaju sposobnost organizacije igre.

S gledišta tranzicijskog napada bekovi su ti igrači koji već u trenutku prijema prvog ili drugog dodavanja tijekom prijenosa lopte trebaju uočiti i napadati "rupe" tranzicijske odbrane. Stoga igrači na toj poziciji moraju usavršavati prijem lopte u startnom otkrivanju, razvijati obilježja koja im omogućavaju pravodobno i točno dodavanje (znači dodavanje lopte na pravom mjestu u pravom trenutku, izvedeno određenom brzinom i kontroliranom vrtnjom lopte), te pojedinačno i ekipno završavanje tranzicijskog i postavljenog napada. Pored automatiziranih tehničko-taktičkih znanja, bekovi moraju biti sposobni sprovesti trenerov koncept igre. Za usavršavanje igrača na toj poziciji potrebno je više dotjerivanja pojedinačne i ekipne igre u svim fazama njenog tijeka negoli za igrače na drugim pozicijama. Bekovi moraju razumjeti način suradnje s krilom i sa centrom (primjerice: kako dodati loptu krilu i centru). Pored toga moraju znati kako posredno i neposredno pomagati krilu i centru u svim fazama tijeka igre.

Prema našem mišljenju, bekovi mo-

raju biti "treneri na parketu", jer je njihova uloga upravo organiziranje i stvaranje igre. Taj profil igrača mora biti uspješan vođa momčadi (engl. leader), sposoban razumjeti probleme suigrača na svim pozicijama. Prvi bek obično sudjeluje i u uspostavljanju što boljeg kontakta između suigrača i trenera.

Poznata je tvrdnja da će cijela momčad biti dominantna onoliko koliko je prvi bek dominantan u igri. Stoga igrač na toj poziciji mora biti "gospodar sebe" i situacija u igri, kontrolor intenziteta i ritma igre (prije svega odbrane i kontrole lopte). U fazi tranzicijske i postavljene odbrane bekovi moraju biti sposobni igrati "tijelo uz tijelo", usmjeravati napad protivnika u kutove, tj. onemogućavati tranzicijsku i postavljenu igru već u prednjem polju igrališta, dominirati u broju dobivenih lopti.

Poželjna su svojstva igrača na poziciji prvog beka: emocionalna stabilnost, igračka konzistentnost (sposobnost zadržavanja optimalnog stanja za vrhunsku igru usprkos remetećim faktorima) i mentalna "čvrstoća" (engl. mental toughness). Bez tih karakteristika prvi bek ostaje "polukvaliteta" neovisno o razini automatizacije tehničko-taktičkih znanja. Prvi bek mora imati "bazu u sebi", jer je "kormilar" igre zbog svoje pozicije i uloge u momčadi. U situacijama pritiska u igri bek mora iskazati odlučnost, visoku razinu samopouzdanja, kontrolu pažnje, pozitivne stavove, pozitivnu energiju, visoku razinu motivacije, stvaralačku vizualizaciju te potpunu mirnoću i koncentraciju.

Poslovi prvog beka u fazi postavljene odbrane počinju organizacijom igre, jer on primarno treba forsirati organizi-

ranu igru, a ne šut. U fazi tranzicijske i postavljene odbrane, pak, prilagodbom pozicije protivniku prvi bek postavlja obranu i određuje intenzitet i zonu pritisaka u prednjoj liniji odbrane.

Sasvim je izvjesno da u napadu, s gledišta poslova u igri, prvi i drugi bek moraju biti sposobni tehniku izvoditi i lijevom i desnom rukom (ambideksteri). To stoga što bekovi moraju biti nezadrživi, neizvjesni, neočekivani i nepredvidljivi s gledišta korištenja mogućnosti u igri. U tom kontekstu bek mora posjedovati kontrolu lopte, sposobnost poentiranja kada je šut otvoren ili kada je to potrebno, pravodobnost dodavanja slobodnom suigraču kod udvajanja, agresivnost i prodornost u igri jedan na jedan. To znači da bekovi moraju reagirati u skladu s pozicijom odbrane te vidjeti košarkašku utakmicu iz svih kutova i u svakoj situaciji (kada imaju loptu, kada je dodaju ili kada su bez nje). Pored toga, bek mora osjetiti kada je pravi trenutak za promjenu brzine i agresivnosti igre, jer upravo promjena tempa igre najčešće proizvodi aktivne minute u igri, tj. seriju lakih koševa. Svako kretanje beka s loptom i bez lopte oslikava njegovo tehničko-taktičko znanje, a ono mora biti svrhovito, efikasno i racionalno.

Prvi bek mora znati surađivati sa suigračima tako da do izražaja dođu njihove jake strane. To znači da mora osjećati tko je od suigrača u određenom trenutku u ritmu optimalnom za vrhunsku igru, tko posjeduje kvalitetan šuterski ritam i timing, odnosno, tko je spreman u seriji poentirati ili tko stvara pozicije visoki-niski tijekom igre. Dodavanje lopte slobodnom suigraču u najboljoj poziciji smatra se osobitom, specifično košarkaškom senzitivnošću prvog beka. Za postizanje takve vrste osjetljivosti presudna je igračeva mreža selektivnih detalja i finesa koja čini bitnu pretpostavku za nadmetanje u košarkaškoj igri. "Sitni" detalji i finese u području individualne tehnike i individualne taktike mogu se objasniti biomehanikom pokreta i situacijskim detaljima. Smatramo kako položaj tijela, kao što su položaj glave, pozicija stopala, visina težišta tijela (vertikalna udaljenost) te horizontalna udaljenost od protivnika kao i širina i visina vidnog polja mogu primarno odrediti pojedinačnu i ekipnu efikasnost tijekom utakmice.

Razumijevanje igre te odabrani deta-

liji i finese dozvoljavaju pojedinom igraču i momčadi da u svakom trenutku nadigravaju protivnika, tj. da reaguju u skladu s pozicijom protivnika. Iz tog razloga, "vidjeti" poziciju protivnika mora biti osnovna navika prvog beka, a u sklopu toga, prvi bek mora biti sposoban igrati i leđima prema košu, naročito ako se radi o visokom beku.

"Apsolutni" osjećaj za igru prvog beka manifestira se u organizaciji i kontroli igre, u osjećanju pojedinačnog i momčadskog ritma i intenziteta igre, kao i u osjećaju za stalnu ravnotežu na parketu. Prvi bek mora razumjeti postavljanje i kontroliranje rasporeda igrača u tranzicijskom i postavljenom napadu. Sto se međusobne udaljenosti igrača tiče (engl. spacing), ona u postavljenoj igri ne smije biti manja od četiri ni veća od šest koraka. Na taj način prvi bek kontrolira napadački pritisak, ravnotežu u igri, a time i cirkulaciju igre i otvaranje "rupa" u napadu.

Iz košarkaške prakse je vidljivo da je obrana najvećeg broja momčadi najjača u prvih 15-20 sekundi napada. Stoga je zadaća prvog beka u postavljenom napadu, uz pomoć suigrača, testirati obranu iz svih kutova s dvije ili tri rotacije napada s opterećene na rasterećenu stranu, kako bi prepoznao greške u prilagodbi pozicije obrane te, u situacijama smanjivanja pritiska u obrani, došao do traženog selektivnog šuta.

U procesu razvoja pojedinog igrača na poziciji prvog beka neophodno je da ga trener usmjerava na donošenje odluka u skladu s pozicijom protivnika i zakonitostima košarkaške igre, a ne da igrač to čini unaprijed, neovisno o poziciji obrane i trajanja napada. Učenje kada i kako reagirati te zašto situacije u igri rješavati na određeni način jedna je od najvećih trenerskih zadaća u razvoju prvog beka.

U području usavršavanja igrača na problemskoj razini najvažnije je učiti i poučavati prvog beka kada šutirati, kada dodati, kada i kod kojih prodora s loptom postoje mogućnosti dodavanja već na prvom koraku. Igrač na poziciji prvog beka mora biti sposoban probijati prednju liniju obrane i to kod svakog tipa presinga na polovini igrališta, 3/4 igrališta i na cijelom igralištu. Pored toga, trener mora objašnjavati prvom beku kako reagirati i koju tehniku koristiti u

slučaju udvajanja na igraču s loptom. Iz trenerske prakse znamo da je najteže naučiti igrača da ne podiže loptu prije nego što ima rješenje, tj. da koristi povratno vođenje lopte i traži sredinu igrališta ili prolazanje kroz gužvu tehnikom niskog vođenja. Udvajanje, osim različitim tehnikama niskog vođenja između dva odbrambena igrača, možemo nadigrati rotacijom napada, brzim dodavanjem lopte s opterećene na rasterećenu stranu. Prvog beka uvijek treba učiti da nastoji imati tri kuta dodavanja: duž bočne linije, duž središnje linije i na rasterećenu stranu napada.

U tranzicijskom napadu prvi bek je odgovoran za otkrivanje i primanje vanjskog prvog dodavanja u kretanju te za osvajanje prostora po vertikalni (dubini) ili driblingom ili dodavanjem. Ukoliko ima 1/2 koraka prostorne prednosti, tražimo od njega dribling u "leđa protivniku" uz istovremeno stvaranje brojčane i prostorne prednosti.

U tranzicijskoj obrani prvi bek, svo-

odlučnost i agresivnost u tranzicijskoj obrani važna za uspješnost svake momčadi. Usporevanje protivničkih akcija te sprečavanje lakih koševa upravo su određeni mogućnostima zadržavanja napredovanja lopte kao i zatvaranja linija dodavanja primarno na krilnim pozicijama. Komunikacija koja proizlazi iz prednje linije obrane, posebno u fazi tranzicijske obrane, za mnoge trenere najvažniji je aspekt igre, štaviše: "...tranzicija iz napada u obranu je važnija nego tranzicija iz obrane u napad." (Eddy, D. 1994, str. 151)

U trenutku prijelaza iz napada u obranu, prvi bek ne smije dozvoliti protivničkom prvom beku kontrolu lopte na sredini igrališta. Iz toga je vidljivo da prvi bek ima ishodišnu ulogu kod prijelaza iz napada u obranu. Također je važno da prvi bek bude odgovoran za startnu i završnu fazu tranzicijskog napada s gledišta prijenosa lopte i organiziranog pojedinačnog i kolektivnog završetka akcije. Stoga je prvi bek, kao osnovni kontrolor lopte i intenziteta igre, a s gledišta tranzicijske i postavljene obrane, igrač koji određuje razinu agresivnosti prednje linije obrane. Pored toga, igrač na toj poziciji mora imati pod kontrolom, s obzirom na koncept igre, situaciju i razvoj događaja u igri te znati procijeniti kada ubrzati, a kada usporiti tijek igre. To od prvog beka zahtijeva posebne aktivnosti koje su određene prepoznavanjem situacija u igri, što je vjerojatno najveća kvaliteta prvog beka.

Posebni aspekti timinga u igri prvog beka su: kada ubrzati igru, kada usporiti igru, kada šutirati, kada dodati loptu, kada voditi loptu i kada završiti akciju u napadu. Iz toga proizlazi da kontroliranje završnice akcije i tempa igre, a s obzirom na to da većina momčadi sa zakašnjenjem, tj. neuspješno reagira na nagle promjene brzine i agresivnosti igre, ima najveći utjecaj na rezultat košarkaške utakmice.

S obzirom na njihov značaj, ukratko ćemo se osvrnuti na neke od elemenata koje prvi bek mora prepoznati tijekom utakmice.

Kada prvi bek mora ubrzati igru?

Razlozi koji tijekom utakmice mogu zahtijevati ubrzanje igre, a koje prvi bek mora prepoznati, jesu:

- početna postava, u kojoj igra prvi bek, prednjači u brzini i kontroli lopte u odnosu na protivničku momčad,
- protivnička momčad nema zadovoljavajuću selekciju i disciplinu šuta, selekciju dodavanja, kao ni pokrivanje skoka u napadu,
- protivnička momčad sporo prelazi iz napada u odbranu,

jom prilagodbom pozicije odbrane, određuje otvaranje ili zatvaranje startne faze protivničkog tranzicijskog napada. Osim toga, odgovoran je za određivanje smjera i brzine protoka lopte. Igrač na toj poziciji mora biti izvor komunikacije u odbrani i na taj način mora poticati brzinu prilagođavanja pozicije odbrane. To određuje koliko će protivnička momčad imati problema s ritmom, tempom i timingom u kretanju i u rješavanju situacija u igri. Stoga je

- vlastita momčad ima pozitivnu seriju ubacivanja lopte u koš,
- protivnička momčad ima nisku razinu anaerobnog energetskeg kapaciteta i dr.

Kada prvi bek mora usporiti igru? Razlozi koji tijekom utakmice mogu zahijevati usporavanje igre:

- njegova momčad ulazi u pasivne minute u igri - prvi bek tada mora "znati stati" i odigrati organizirane akcije u koje njegova momčad najviše vjeruje, a osobito mora kontrolirati loptu do traženog otvorenog selektivnog šuta,
- prvi bek je uočio da nositelj igre ima teškoća s visokim intenzitetom igre, ali mora ostati u igri - prvi bek će tada odigrati kontrolirani stil igre (strpljenje i "duga" kontrola lopte do traženog otvorenog šuta),
- u situacijama serije protivničkih poentiranih napada ili kada želimo produljiti vremenski razmak između suparničkog kontroliranja lopte i dr.

Iz svega proizlazi kako su osnovne funkcije prvog beka: kontrola promjene tempa igre, kontinuirane ravnoteže na parketu, rezultata i "zadnjih" šuteva, naročito u kriznim intervalima igre. Posljednjih desetak godina treneri u europskoj košarci od prvog beka zahtijevaju brze tranzicije iz obrane u napad, a u situacijama kada ne uspije stvaranje prostorne prednosti i brojčane premoći, zahtijevaju organizirani i kontrolirani stil igre s dužim trajanjem napada (kontinuirane akcije) i traženjem otvorenog šuta u rasponu od 20. do 30. sekunde napada.

S gledišta zahtjevnosti, odgovornosti, važnosti i složenosti, uloga prvog beka nužno iziskuje visoku razinu koncentracije, samodisciplinu i percepciju svega onoga što se događa na igralištu (primjerice: prepoznavanje i anticipiranje linije kretanja suigrača kako bi pravovremeno i točno dodao loptu najbolje postavljenom igraču).

Iz natjecateljskog iskustva znamo da ukoliko prvi bek ne posjeduje osjećaj za kolektivnu igru, za selekciju dodavanja, tj. ako prvi bek dodaje loptu suigračima koji su u težim pozicijama za šut, tada njegova igra smanjuje ili čak oduzima mogućnost za ostvarenja visokog visokog postotka šuta vlastite momčadi. Iz toga proizlazi da su osnovni poslovi u igri prvog beka, pored sprečavanja probijanja prednje linije odbrane, sigurnost u prijenosu lopte protiv presing odbrane i uspješno, pravovremeno i točno dodavanje. Može se izvesti zaključak da igrač na poziciji prvog beka mora posjedovati košarkašku senzitivnost za dodavanje lopte na pravo mje-

sto u pravom trenutku najbolje postavljenom igraču. Evidentno je da bez uspješne igre prvog beka nema ni momčadske efikasne igre u sve četiri faze njenog tijeka.

Sasvim je izvjesno kako je razina organizacije igre momčadi u fazama tijeka igre potpuno određena pojedinačnom i ekipnom igrom prvog beka. Svaka pogreška u prednjoj liniji tranzicijske i postavljene obrane dovodi do "otvaranja rupa" koje omogućavaju uspješnost protivničkog tranzicijskog i postavljenog napada. Neprimjerena kontrola lopte u prijenosu ili nepravilno dodavanje mogu također za posljedicu imati otvaranje mogućnosti protivniku za uspješan tranzicijski napad. Pogreške ili prekršaji pravila koje učini prvi bek, negativno se odražavaju na njegovu momčad, a time otvaraju mogućnost da protivnička momčad postigne "lake" koševе i ostvari prednost.

Sve te činjenice potkrepljuju značajnost, složenost, odgovornost i rizičnost poslova u igri koje obavlja prvi bek, najznačajniji kontrolor lopte i uspješni vođa u svim fazama tijeka igre.

Drugi bek

Drugi bek ili igrač broj 2 košarkaškim jezikom naziva se bek-šuter ili visoki bek. Za razliku od prvog beka, koji je prvenstveno odgovoran za ostvarivanje organizacije igre u svim njenim fazama, drugi bek je usmjeren na pojedinačno rješavanje najtežih poslova u odbrani (držanje izvanserijskog šutera protivničke momčadi koji u pravilu prima uzastopne blokove) kao i na poentiranje s vanjskih pozicija u tranzicijskom i postavljenom napadu.

Stoga razvijanje vjerovanja u vlastite šuterske sposobnosti i uspješnost u izbjegavanju blokova moraju biti obilježja igrača na ovoj poziciji. Drugi bek na utakmicama (bilo na domaćem bilo na gostujućem igralištu) ne smije biti "nejasan šuter", tj. mora posjedovati sigurnost, odlučnost i naviku poentiranja otvorenih šuteva i biti prvi ili drugi najbolji vanjski šuter unutar momčadi.

U europskoj košarci rješavanje i realizaciju igre jedan na jedan ili dva na dva današnji bekovi-šuteri primjenjuju tek ako ne dođu do otvorenog šuta iz kretanja bez lopte. S gledišta tranzicijske obrane, drugi bek je odgovoran za stvaranje startne faze protunapada po horizontali ili vertikali, a u tranzicijskom napadu za pretrčavanje ili predriblavanje protivničke odbrane.

Osim što se međusobno razlikuju po nekim specifičnostima, igrači na pozicijama prvog i drugog beka imaju i određene dodirne točke. Stoga kada biramo igrače za pozicije prvog i drugog beka, moramo primarno odgovoriti na pitanje

posjeduje li određeni igrač antropološke dimenzije koje mu omogućavaju:

- zadržavanje pritiska u prednjoj liniji odbrane bez ispadanja iz odbrambene ravnoteže,
- zadržavanje kontrole organizacije igre bez gubljenja posjeda lopte,
- zadržavanje kontrole ritma, tempa i timing u ostvarivanju organizacije igre,
- da u vremenskom intervalu do tri sekunde prenese loptu iz startne u završnu fazu tranzicijskog napada (neovisno o tome ostvaruju li ostali igrači prostornu prednost i brojčanu premoć ili ne),
- poentiranje u seriji i prisiljavanje odbrane na udvajanje, a time otvaranje mogućnosti za stvaranje brojčane premoći na rasterećenoj strani napada,
- prepoznavanje trenutka za prijelaz iz brzog u kontrolirani stil igre,
- pravodobno mijenjanje brzine i agresivnosti igre u tranzicijskoj i postavljenoj odbrani te tranzicijskom i postavljenom napadu,
- suradnju i komunikaciju s trenerom i
- suradnju sa suigračima prema njihovom ritmu tijekom utakmice i jakim stranama igre.

Iz svega proizlazi da su prvi i drugi bek kormilari organizacije u sve četiri faze tijeka igre. Pored specifičnih znanja u košarkaškoj igri, moraju imati "psihičku izdržljivost" na sve vrste pritisaka na loptu i nemaju pravo izgubiti posjed lopte ni biti "probijeni" u prednjoj liniji odbrane.

Igrači na poziciji prvog i drugog beka moraju biti tolerantni na velik broj nedosuđenih osobnih pogrešaka, na "prljavu igru na loptu", na to da će im protivnički bekovi i centri sprečavati linije kretanja. Moraju uvijek kvalitetno igrati, naročito na gostujućim igralištima. Kvalitetnu igru im primarno omogućava igračka konzistentnost, postojana struktura ličnosti te natjecateljska kvaliteta i iskustvo. Dakle, drugi bek treba zadovoljiti višestruke kriterije u svim fazama tijeka igre, biti nositelj realizacije u fazi tranzicijskog i postavljenog napada te jedan od najboljih odbrambenih igrača na vanjskim pozicijama.

Program stručnog usavršavanja - 2001. g.

Ko želi da uči - imaće priliku

Održavanje seminara za trenere je, već duži niz godina, redovna praksa Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije (UKTJ). Nekada su bolje ili slabije posećeni, ponekad ima i organizacionih problema. Međutim, dve činjenice su veoma bitne: Seminari su izuzetno korisni za stručno usavršavanje i prisustvo seminarima je obavezno za dobijanje licence.

Kada prvonavedena činjenica postane prioritarna u razmišljanjima svih košarkaških poslanika, a svi treneri shvate da je dolazak na seminare samo uslov za napredovanje i sticanje novih znanja, pa tek onda preduslov za dobijanje pečata, u za to predviđeno mesto na legitimaciji, tek onda možemo tvrditi da naša košarka sigurno ide ka svetloj budućnosti. Tada će stanje u svim nivoima takmičenja našeg trofejnog sporta, biti bar za nijansu kvalitetnije.

Do tada će proći još neko vreme, ali

4. Problemi u primeni novih pravila u igri - sudijska analiza (B. Lozanov)

5. Organizacija regionalnih liga, predavanje i rasprava (M. Tasić)

Isti program je predviđen za Zrenjanin i Niš, a treneri "Beton lige" mogu da biraju da li će doći u grad na Begeju ili Nišavi.

Najviši nivo imaće "Internacionalna klinika", koja će biti održana od 8 do 10. juna u Beogradu. Strani i domaći predavači održaće seminar namenjen trenerima saveznih i republičkih ligaša, kao i trenerima mlađih kategorija. Gosti iz inostranstva su imena najvišeg renomea. Iz Sjedinjenih Američkih Država stiće će Del Braun, poznatiji kao trener Sekila O Nila na univerzitetu Lujzijana Tek, čije će gostovanje izazvati i veliku pažnju u košarkaškoj javnosti.

Drugi gost je Slavko Trninić iz Hrvatske, nekadašnji stručnjak "Jugoplastike" i "Zadra".

prezentacije Jugoslavije Svetislav Pešić, održaće osam predavanja iz različitih oblasti. Sigurno je da sve teme neće zaokupiti jednaku pažnju svih učesnika, ali će svako po povratku iz Novog Sada, moći da kaže da je znanje proširio barem za poneku korisnu informaciju.

Na listi predavača su i prvotligaški treneri Dušan Vujošević, Aco Petrović i Miroslav Nikolić.

Način odabira tema i predavača za svaki seminar objašnjava Milan Opačić, član Upravnog odbora UKTJ.

- Praksa je da Viša košarkaška škola predlaže teme i predavače, a Upravni odbor UKTJ potvrđuje i praktično verifikuje predloge škole.

Prema planu je i napravljen spisak predavanja:

1. Uticaj novih pravila na promenu strategije vođenja tima na utakmicama (D. Vujošević)

2. Metodski postupak za usavršavanje kontranapada, obim rada, intenzitet rada, psihološki pristup (S. Pešić)

3. Skok za odbijenom loptom u odbrani i napadu, metodski postupak usavršavanja, fizički, tehničko-taktički i psihološki aspekti (B. Cenić)

4. Metodski postupak usavršavanja individualne taktike napada i odbrane (L. Hajnal)

5. Agresivna odbrana sa kontinuiranim udvajanjem (A. Petrović)

6. Primena više vrsti odbrana tokom jednog napada protivničke ekipe (M. Nikolić)

7. Ponašanja trenera na utakmicama (M. Pavlović)

8. Usporedna analiza statističkih podataka utakmica savezne lige po starim i novim pravilima (M. Sedlaček)

Indikativno je da na listama predavača za ovogodišnje seminare nema, poslednjih godina redovnih, Dušana Ivkovića i Željka Obradovića.

Odsustvo doskorašnjeg stručnog tandema "A" reprezentacije, Opačić objašnjava rečima da ni oni ne mogu da dolaze svake godine da bi držali predavanja bez ikakve nadoknade, kao i da ima još trenera kadrih da svoja znanja podele sa drugima.

Bilo kako bilo, ovogodišnji program rada UKTJ dovoljno je bogat i raznovrstan za sve željne usavršavanja. Informacija će biti na dohvat ruke. Treba ih usvojiti i kasnije primenjivati. Oni drugi, neka se sprema za Beograd i Novi Sad jer učešće na dva seminara garantuje pečat na legitimaciji za sezonu 2001/2002. godina.

Nenad Radosavljević

... sa jednog od dosadašnjih seminara

će svi imati šansu. Ipak, tek poneko će je iskoristiti.

Ove godine, UKTJ planira tradicionalno, održavanje tri seminara. Prvi je na programu već za tri nedelje, 22. aprila u Zrenjaninu i 23. aprila u Nišu.

Treneri regionalnih liga, kojima su "Prolećni dani" namenjeni moći će da čuju pet predavanja:

1. Kontinuirani napad (A. Petrović)

2. Metodski postupak usavršavanja igre 3:3 u napadu i odbrani (G. Miljković)

3. Prikaz treninga (I. Jeremić)

Što se predstavnika domaće struke tiče, sigurno je da će polaznici seminara čuti predavanje Milutina Pavlovića o fizičkoj pripremi i izlaganje Dušana Ugarkovića na temu: "Sredstva za oporavak i doping u košarci".

Najzad, održavanje poslednjeg i ujedno najvećeg seminara, planirano je za kalendarski kraj leta.

Od 14 do 16. septembra u Novom Sadu će se okupiti treneri saveznih, republičkih seniorskih liga i treneri mlađih kategorija. Eminentni domaći predavači, među njima i selektor seniorske re-

Miodrag Baletić, trener jugoslovenskih olimpijskih nada

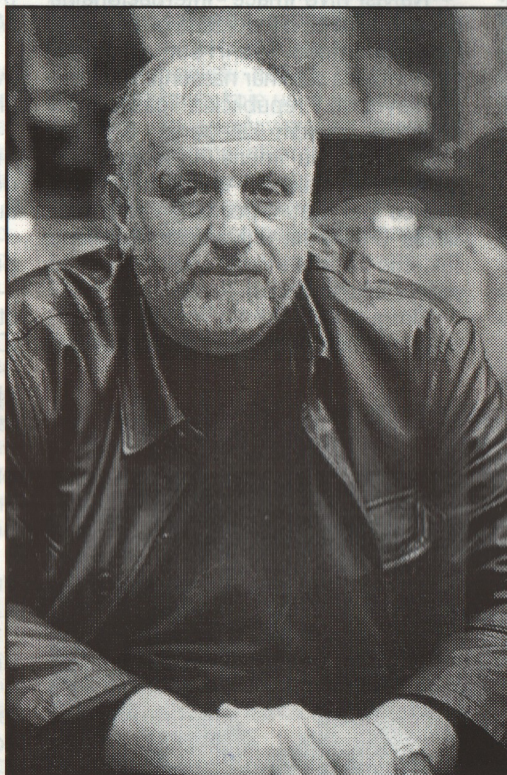
Velika odgovornost i obaveza

U novoj sistematizaciji "radnih mjesta" koja pokrivaju rad sa reprezentativnim selekcijama, jedan od najosjetljivijih i najodgovornijih zadataka dobio je Miodrag Baletić - njegov posao biće da radi sa olimpijskim nadama, igračima na prelazu između mladih kategorija i seniorskog tima. Stvaranjem novog sistema rada sa reprezentativnim kategorijama, smatra Baletić, stvorice se potreban preduslov da jugoslovenska košarka prije svega nastavi da stvara asove.

Prethodni period bio je praktično period mirovanja u radu svih reprezentativnih selekcija, nije bilo nikakvih aktivnosti. Stručni savjet je u više navrata pokušavao da stvori, odnosno predloži sistem kojim bi se jugoslovenska košarka vratila na novi početak, novi put koji bi bio sličan onom putu kada su se pravili najveći rezultati. Bilo je dosta opstrukcije za određene konstruktivne prijedloge, određena dobronamjerna rješenja, koja su imala perspektivu i nudila dobar rezultat. Na kraju je ipak prevladao razum kod većine ljudi, pobijedila je opcija kojom se nude nova rješenja, novi radni program, sistem koji bi trebalo da funkcioniše nezavisno od ljudi koji će biti njegovi nosioci. Normalno, ljudi su tvorci i nosioci svakog sistema, ali taj sistem ne bi trebao da zavisi od pojedinaca. Odavno u jugoslovenskoj košarci nije bilo tako organizovanog rada, pa se nadam da će taj rad donijeti rezultat.

U tom trenerskom timu meni je povjerena olimpijska reprezentacija Jugoslavije, dakle, igrači na prelazu u senior

ski tim, koji bi kroz određene akcije trebali da se pripremaju i iskustveno i taktički za igru u seniorskoj reprezentaciji. To je jedan nov posao sa strateškim ciljem da naša košarka opet dobija prave igrače i

prave asove, a istovremeno da nam se ne dešava da mladi igrači bivaju "ispušteni", da bivaju vođeni isključivo potrebama tima ili pojedinih menadžera koji ih udaljavaju od jugoslovenske košarke - kaže Baletić.

Jedan od najiskusnijih jugoslovenskih trenera napominje da odmah mora "zaskovati rukave".

- Predvidjeli smo veliki broj aktivnosti, u julu ćemo 26 dana boraviti u Americi, imaćemo ljetnju ligu u Los Angelesu, a istovremeno ćemo igrati na velikom turniru u Dalasu. Poslije toga imamo Univerzijadu u Pekingu. To će sve biti mogućnosti da igrači iskažu svoj talenat, a da istovremeno prikupe iskustvo koje će im biti neophodno u prvoligaškim nadmetanjima i prilikom konkurisanja za najbolji seniorski tim. U junu ćemo imati istovremeno okupljanje i zajedničke treninge sa A reprezentacijom, formiraće se jedna ekipa koja će igrati protiv reprezentacije lige Slovenije. Dakle, predstoji nam veliki napor, ali za

svakog trenera to sigurno predstavlja i veliko zadovoljstvo jer treneri obično najbolje pronalaze sebe kada su u punom radnom ritmu.

Preuzimajući na sebe odgovornost za reprezentaciju sastavljenu od igrača u najosjetljivijim godinama, kada se praktično "lomi" da li će oni postati vrhunski asovi ili ostati prosječni prvoligaški igrači, Baletić je na sebe preuzeo i veliku odgovornost.

- To je velika i odgovornost i obaveza. Zbog toga pripremamo brižljiv program kojim bi se evidentirali svi nedostaci tih igrača i prema kojima bi se pripremio odgovarajući trening. Do sada smo imali situaciju da su ti igrači prepušteni sami sebi, menadžerima i ljudima koje jednostavno nije interesovala košarka, osim realizacije sopstvenog cilja koji je uvijek vodio udaljavanju od interesa jugoslovenske košarke. Sjetimo se samo slučaja "Radojević", koji je otišao daleko od jugoslovenske košarke, zatim slučaja "Nesterović", jedne od naših najvećih "ličnih grešaka". Imali smo veliki broj igrača koji su rano prekinuli igranje u našoj ligi i tako istovremeno zaustavili svoj razvoj i time osiromašili našu košarku. Nadam se da ćemo ovom akcijom te greške, koje su jugoslovensku košarku dovele na mnogo skromniji nivo nego što je ona imala do 90. godina, smanjiti na najmanju moguću mjeru, da se takve stvari više neće ponavljati.

Postavljanje za trenera olimpijskih nada praktično predstavlja Baletićev povratak u reprezentaciju.

- Izabrali su me ljudi koji imaju veliku težinu u jugoslovenskoj košarci: Ranko Žeravica, Bora Cenić, Dragiša Vučinić, Zarko Varajić, Dragoslav Ražnjatović... Nijesam birao sam sebe, već mi je preporuka bila moj dosadašnji rad, ugled koji sam uživao u košarci, bez obzira što u posljednjih nekoliko godina nijesam vodio ni velike klubove ni velike timove. Ja sam 1990. godine sa pokojnim Pivom Ivkovićem bio trener B reprezentacije Jugoslavije, bio sam u stručnom štabu reprezentacije pred Svjetsko prvenstvo u Argentini, a 1991. sam zaokružio i završio jedan posao u Budućnosti koji je po meni imao mnogo smisla i koji je rezultirao velikim brojem igrača koji su bili nosioci igre tog tima u dužem vremenskom periodu. Međutim, rat i sva ona dešavanja koja je donio rat, niski kriterijumi u najkvalitetnijem i najboljem jugoslovenskom proizvodu - košarkaškom

Pešić

- Apsurdno je da ja komentarišem izbor selektora. Stručni savjet je imao svoju politiku, a ja sam član Stručnog savjeta. Naš izbor je Svetislav Pešić. U Stručnom savjetu bi trebalo da sjede ljudi koji izvanredno poznaju struku i to bi trebalo da bude najumnije košarkaško tijelo Jugoslavije. Uostalom, sastav Stručnog savjeta u kojem su Dragiša Vučinić, Zarko Varajić, Rašo Radovanović, Ranko Žeravica, Dragoslav Ražnjatović, pa i ja, govori o mogućnostima i ugledu tog tijela. Nadam se da je Savjet povukao najbolji mogući potez, a to će pokazati predstojeća takmičenja.

sportu, učinili su da i treneri koji su se ne-sebično i bez ostatka priklanjali košarci i kojima je košarka bila više od sudbine, budu stavljeni u drugi plan. Rušenje institucije trenerskog posla, ne smatrajući da sam ja taj koji je institucija trenerskog posla ne-

UKTCG

Miodrag Baletić je predsjednik Udruga košarkaških trenera Crne Gore, samim tim i najpozvaniji da da sud o radu te organizacije.

- Do prije tri-četiri godine trenerska organizacija, odnosno Udruga košarkaških trenera Crne Gore uopšte nije postojalo. Mi nemamo neku materijalnu moć, ali pravimo veliki napor i ulažemo veliku energiju da trenerima omogućimo, prije svega, što bolju edukaciju, najbolje i najsavremenije informacije koje trenutno postoje u košarkaškom sportu. Istovremeno imamo problem što veliki broj klubova nema pravi odnos prema instituciji trenerskog posla i prema usavršavanju trenera, a materijalna mogućnost trenera je vrlo skromna tako da oni često nijesu u stanju da samostalno obavljaju proces usavršavanja. Kod nekih trenera, mogu slobodno da kažem, koji na pravi način ne pripadaju košarci, koji nijesu bili ni igrači niti se ozbiljno bave trenerskim poslom, postoji neodgovoran i neobavezan odnos prema usavršavanju. Mi smo u trenerskoj organizaciji Crne Gore u saglasnosti sa predsjedništvom KSCG donijeli odluku da postavimo kriterijume za iduću sezonu i da tu uspostavimo malo veći red, odnosno da istovremeno damo do znanja svima koji se bave trenerskim pozivom da to moraju da rade odgovorno, profesionalno i sa mnogo više ulaganja i energije i znanja i ličnih sposobnosti.

go jedan od onih koji su bili vojnici jugoslovenske košarke, umnogome je uticalo i na razvoj naše košarke, na kvalitet igrača i timova. Svakome ko je dobronamjeran, apsolutno je jasno šta se dešavalo protekle decenije. Dubokom analizom došli smo do zaključka da takve odnose i principe treba mijenjati, da treba vratiti povjerenje u one koji su bili najpredaniji i najiskreniji stvaraoci jugoslovenske košarke. Tek takvim odnosom možemo da računamo da ćemo ponovo dobijati velike igrače, jer i u godinama kada je počeo da pada kvalitet jugoslovenske košarke, nijesmo ostali bez talentovanih igrača, već smo samo izgubili sistem koji je bio najbolji na svijetu - zaključuje Baletić.

A. Vučković

Dragiša Vučinić - tim lider

Dobićemo nove asove

Bivši as Crvene zvezde i jugoslovenske košarke, već godinama uspješni privrednik Dragiša Vučinić ponovo je najdirektnije uključen u tokove igre pod obručima. Vučinić, u stvari, nikada nije ni odlazio iz košarke. Jedno vreme, iz raznoraznih razloga, najmanje košarkaških, sve je "samo gledao". Imao je šta i da vidi, baš kao i svi mi - devaluaciju jugoslovenske "kraljice igara" u gotovo svim segmentima: rezultatskom, igračkom, ponegde i trenerskom.

Kako vreme za gubljenje više nije smelo da bude tako su se i košarkaši (tu mislim na prave košarkaške radnike) konačno "setili" da odgovornost preuzmu u svoje ruke. Predsedništvo Košarkaškog saveza Jugoslavije (KSJ) zato je prihvatilo predlog Stručnog saveta da Vučiniću poveri ulogu "Tim lidera" zaduženog za generaciju 1984/85 koja bi trebalo da predstavlja najskoriju budućnost jugoslovenske košarke.

Izazov ne može biti veći. Vučinić je, međutim, imao već jedan sličan projekat. Istina, u Crvenoj zvezdi, ali nije imao ko da ga prati. Zato su nosioci tog projekta sada u nekim drugim sredinama, umesto u svojoj. Ali, ono što nisu znali da cene u Zvezdi, nije ostalo nezapaženo u KSJ. Ta činjenica je dovoljan razlog za razgovor s Vučinićem koji je, bez sumnje, sada jedan od najodgovornijih ljudi kada je u pitanju budućnost jugoslovenske košarke.

Zaduženi ste za sprovođenje programa razvoja generacije 1984/85. Šta je tim programom predviđeno?

- Program rada sa mlađim kategorijama napravljen je septembra 2000. godine kada se otpočelo sa njegovom realizacijom. Posle izbora saveznog selektora, u dogovoru sa njim, Stručni savet je doneo odluku o angažovanju "Tim lidera" koji će pomoći u realizaciji donešenih programa. Ja sam zadužen da ispratim program rada sa selekcijom 84/85. Programom je predviđeno angažovanje iskusnih trenera koji će biti sposobni da na pravi način realizuju sve zadatke postignu takmičarske rezultate i unaprede igračke kvalitete svih igrača sa kojima rade. Do evropskog prvenstva za kadete, selekcije će raditi odvojeno, a posle (juli 2001.) se sastavljaju programi.

Da li je generacija, za koju ste zaduženi, dovoljno kvalitetna da bi mogla da realizuje taj program?

- Prema informacijama koje sam dobio radi se o jednoj izuzetno talentova-

noj generaciji. Nadam se da ćemo uz ozbiljan trening i takmičenja dobiti nove asove.

Kojem treneru, ili trenerima će biti poverena ta generacija?

- Stručni savet će predložiti Predsedništvu iskusne trenere za rad sa ovom selekcijom.

S obzirom na to da je u pitanju "osetljivo" godišta, jer se, praktično nalazi na igračkoj prekretnici, postoji li strah od, eventualno, loših procena?

- Ukoliko se ispoštuje program rada nema bojazni da ćemo doživeti neuspjeh. Takmičarski rezultat je samo jedan od parametara sa kojima se meri uspjeh. Za mene je važnije napraviti igrače koji će u svojim klubovima i seniorskoj reprezentaciji afirmisati našu košarku.

Šta ćete predložiti Stručnom savetu da se ne bi dogodila sudbina Zvezdine generacije čiji ste, praktično, Vi bili mentor. To je generacija Radmanovića, Vučinića, Vujanića... koja je, čini se, pogrešnom politikom kluba proćerdala određeno vreme.

- Predložiću da reč stručnjaka mora da ima apsolutni prioritet u odnosu na košarkaške laike kojima je košarka bila samo jedna prolazna stanica u njihovoj karijeri. Nažalost, posledice koje su nastale nestručnom politikom moraćemo dugo da ispravljamo. Za pametne ljude i loše iskustvo znači mnogo.

Koliko ćete biti istrajni u svojim namerama?

- Ja sam uporan u svakom poslu. Izdržao sam mnogo ružnih stvari u vremenu koje je iza nas i pomogao mnogima koji su danas na putu da postanu košarkaške zvezde. Nadam se da će mi u budućnosti biti mnogo lakše, jer će sve važne odluke donositi stručnjaci - sportisti, faktički oni od kojih košarkaški sport i zavisi, zaključio je Vučinić.

M. T.

Dejl Braun: Odbrana čovek na čoveka

Filozofija timske odbrane

Naše osnovno verovanje, a dokazano je kroz istoriju koledž košarke, da su svi veliki timovi veliki, jer se protiv njih teško postižu poeni. Ciljevi našeg stručnog štaba i igrača u našem timu su da budemo veliki, a to znači da planiramo da budemo veoma dobar odbrambeni tim. Očekujemo da svaki član naše košarkaške porodice pruži maksimum kada je odbrana u pitanju. I štab i igrači moraju biti zadovoljni i ponosni na odbrambenu igru i na treninzima i na utakmicama.

"Napad prodaje ulaznice, ali ODBRANA dobija mečeve!"

Odbrana nije prirodna veština. Mišićna masa, sposobnost za skok nisu potrebni da bi igrač bio dobar u odbrani. Ipak ove mogućnosti mogu predstavljati veliku prednost, ako se pravilna tehnika koristi na pravilan način. Postoji veliki broj "atletskih" timova, koji ne znaju dobro da igraju odbranu. Dobra atomska sposobnost sama ne čini dobrog odbrambenog igrača - to dolazi u kombinaciji glave, srca i pravilnog treninga. Pošto verujemo da je odbrana neophodna kako bi se pobedilo i da se zasniva na velikoj želji, mi tako smatramo da oni igrači koji stvarno žele da pobeđu, radiće naporno i podneće žrtve kako bi postali snažni odbrambeni igrači.

Postoje dva osnovna koncepta koja objašnjavaju način na koji mi igramo odbranu. Prvi koncept je individualna odgovornost koja polazi iz odbrane čovek na čoveka. Važna je i pomoć igrača koji čuvaju protivnike bez lopte, a to je uvek prednost kod zonske odbrane.

Takođe verujemo u tri važna faktora koji nam dozvoljavaju da budemo snažan odbrambeni tim:

1. Shvatanje kako se igra individualna i timska odbrana. Ne želimo da igrači samo vrše odbrambene zadatke, nego i da shvate zašto igraju tako.
2. Adekvatna priprema svakog dela individualne i timske odbrane. Ovo dolazi na treninzima.
3. VREDAN RAD! Bez ovoga, na svakom treningu nećemo postići naš odbrambeni potencijal.

Odbrana čovek na čoveka

Istorija šampionata - Istorija NCAA košarkaških šampionata pokazuje da su u većini slučajeva prvaci postajali timovi koji su igrali odbranu čovek na čoveka. Zbog ove činjenice mi želimo da odbrana čovek na čoveka bude osnovni način napada. Čak i kad igramo meč-ap, naši principi iz igre čovek na čoveka i dalje će diktirati stvari koje želimo da postignemo.

Osnovni principi - Postoji nekoliko

osnovnih principa kojih se mi u timu pridržavamo. Prvi i najvažniji je da naši igrači shvate da je glavni cilj *LOPTA*, a ne *PROTIVNIK* ili *PROSTOR*. Veoma je važno da svaki igrač shvati da mu je glavna dužnost u odbrani da *ZAUSTAVI/LOPTU!* Sada kada znamo koncept, prelazimo na tri osnovna cilja u jakoj odbrani čovek na čoveka.

1. **Pritisak na loptu** - to znači kada je protivnik drži, dodaje, vodi ili šutira
2. **Pritisak na dodavanje** - želimo da agresivno sprečimo svako dodavanje koje protivnika stavlja u poziciju za šut.
3. **Pomoć u odbrani** - želimo da pomazemo da se spreči bilo koji prodor ili dodavanje.

Pre nego što krenemo u detaljno objašnjavanje odbrane čovek na čoveka prvo ćemo definisati *STRANU LOPTE* i *POMOĆNU STRANU*.

A. STRANA LOPTE

Strana lopte na terenu jednostavno predstavlja stranu na kojoj se nalazi lopta, dok je pomoćna strana ona druga.

Igrači na strani lopte zaduženi su da vrše momentalni pritisak na loptu terajući je od pozicije za šut. Glavni ključ odbrane na strani lopte je *UPORNOST*. Ne želimo da budemo agresivni samo do tačke da pravimo faul ili dozvolimo brz prodor. Igrači na strani lopte moraju takođe da isprate dodavanje na krilo, u čošak ili pod koš. U isto vreme želimo da naši igrači na pomoćnoj strani budu spremni da im pomognu u slučaju prodora ili da reaguju u slučaju da lopta pređe na njihovu stranu.

Odbrana nije glamurozna, veoma je naporna i nedovoljno priznata grana košarke, ali je zato direktno odgovorna za sve uspehe šampionskih timova.

Odbrana na strani lopte - *STAV* je izuzetno bitan u izvršavanju naše odbrane. Mi verujemo da nam to daje maksimalnu brzinu i ravnotežu. Noge bi trebalo da budu malo šire od širine ramena, sa petama unutra, a prstima napolju. To nam daje dobru ravnotežu. Trup treba da bude paralelan sa parketom, ruke šire od kolena, a spoljna ruka pokriva loptu.

Napadanje lopte - Svakog dana mi verujemo da je uspeh naše odbrane u vezi sa činjenicom koliko dobro čuvamo protivnika i koliko pritisak vršimo na njega. Ključna reč, je kao što smo ranije pominjali - *IZDRŽLJIVOST*. Dobar pritisak na loptu sastoji se od nedozvoljavanja protivniku da dribla ili prodiđe ka košu ili da šutira. U suprotnom ćemo se naći u nezavidnoj situaciji u kojoj ćemo trošiti veliku količinu energije.

Čuvanje šutera - Želimo da naš igrač

skače u isto vreme kad i protivnik krene u šut, ne pre ili posle. Pravilo je da se noge ne odvajaju od tla pre protivnikovih. Želimo da prednja ruka ide direktno u vis. Mi verujemo da je prilagođavanje dobrog šutera, mnogo bolja varijanta, nego da mu zaklanjamo vidik.

Čuvanje dodavača - Mi verujemo da je ovo jedna od najvažnijih faza dobre odbrane. To je nešto što se mora činiti pri svakom dodavanju. Kritično je na strani lopte, ali je bitno i na pomoćnoj strani. "To je skok na loptu!"

Skokom na loptu prilikom dodavanja mi stavljamo sebe u dobru poziciju za pomaganje na strani lopte, a takođe nas stavlja u bolji položaj prilikom principa *BOL-JUMEN*. Ovo pravilo se odnosi na čitavo vreme kada želimo da budemo između našeg protivnika i koša. Kada se ne nalazimo u takvoj poziciji, možemo dozvoliti našem protivniku da lako primi loptu ili da pomogne. To je idealna šansa za napadače da odigraju košarkaški dupli pas. Ako direktno ne skočimo na loptu stavićemo sebe u tu poziciju.

B. PRITISAK NA PAS ZA PRODIRANJE

Ovo je još jedna bitna stavka za uspešnu odbranu. On uključuje odbranu na strani lopte, koja pokriva protivnika bez lopte. Mi verujemo da je mnogo lakše sprečiti protivnika da primi loptu, nego sprečiti ga, da kad jednom primi loptu, postigne koš. Zbog ovoga naši igrači čine sjajan posao u čuvanju protivnika bez lopte. Jedna od glavnih stvari je da pokrijemo linije dodavanja ili drugim rečima obeshrabriti protivnika da doda loptu svom saigraču kada je na strani lopte.

C. ODBRANA NA POMOĆNOJ STRANI

Odbrana na pomoćnoj strani je izuzetno bitna i mora biti jači deo naše odbrane ukoliko želimo da budemo uspešan tim. Naša odbrana na pomoćnoj strani mora u potpunosti verovati, da ukoliko pritisne loptu i popusti imaće vremena zbog pomoći igrača sa strane lopte. Ovo je jedna od najbitnijih stavki naše odbrane. Postoje tri osnovna aspekta odbrane na pomoćnoj strani.

Tup ugao - Svi igrači odbrane na pomoćnoj strani su uglovi tupog trougla, gde su druga dva ugla protivnik kojeg čuvaju i lopta. Osnovica trougla je linija dodavanja.

Evo nekih pravila u formiranju pravilnog trougla:

1. Odbrambeni igrač nije nikad udaljen više od jednog koraka od linije dodavanja. Što smo dalje od nje, to protivnik ima više šanse za dobro dodavanje.
2. Odbrambeni igrač na pomoćnoj strani mora biti dovoljno blizu kako bi sprečio

prodor. Ovo naravno zavisi od sposobnosti i brzine igrača.

3. Što je lopta dalje od vašeg protivnika, to se vi možete udaljiti od njega. Ovo vam dozvoljava da više pomazete, jer imate savim dovoljno vremena za oporavak.

D. ODBRANA OD BLOKOVA

Kod svih blokova na pomoćnoj strani, povlačimo se u pomoćnu poziciju, što nam dozvoljava da proklizamo a ostanemo pri našem osnovnom zadatku. Kao i kod svake odbrane od blokova, veoma je bitna KOMUNIKACIJA. Nema uspešne odbrane od blokova ukoliko nema KOMUNIKACIJE.

E. ZADUŽENJA PRILIKOM SKOKA

Skok je integralni deo dobre odbrane. Toliko napornog rada je bačeno, ukoliko nema dobrog skoka. Dve verovatno najprecejnije stvari u košarci su visina i skakačka mogućnost. Pozicioniranje je najbitniji deo skakanja. Bez obzira na fizičke sposobnosti, moramo zauzeti pravu poziciju između našeg protivnika i koša. Nije stvar koliko ste vi-

REČNIK:

“pokrij, pokrij, pokrij”, kada igrač krene u dribling.

“blok levo” ili “blok desno”, kada moj čovek postavlja blok.

“proklizaj”, kada želimo da saigrač prokliza kroz blok.

“promeni”, kada želim da posle bloka pruzmem saigračevog čoveka.

“šut”, kada moj čovek šutira.

“pomoć, pomoć, pomoć”, kada me prođe moj čovek.

“čisti”, kada moj čovek prođe stranu lopte.

“lopta”, kada izbijete loptu protivniku ili kada je on izgubi.

soki ili koliko visoko možete skočiti, već gde ste i kada skačete.

Primarna prednost odbrane čovek na čoveka su individualna zaduženja koja svaki igrač ima prilikom skoka. Kada se šut uputi ka košu, želimo da naša odbrana ide u indi-

vidualna zaduženja i blokira protivnika. “Blokiranje” je pravi izraz, jer objašnjava kontakt koji se ostvaruje prilikom dobrog skoka.

Defanzivne skokove delimo na dva osnovna dela: 1. ostvariti kontakt, 2. održati kontakt.

Neke stvari prilikom skoka su nebitne, dokle god su igrači u ugodnim pozicijama i ostvaruju i održavaju kontakt, kako bi osigurali skok. Neki igrači mogu biti izvanredni skakači bez blokiranja. U tom slučaju, ne terajte ih da sprovede princip blokiranja.

F. KOMUNIKACIJA

Verujemo da je konstantna komunikacija u našoj odbrani veoma bitna za naš uspeh. Postoje igrači koje je teško naterati da pričaju, ali ih zato želja za pobedom natera da viču. Mi komuniciramo iz dva razloga: 1. koncentracija - da bi upotreбили pravi izraz u odbrani, moramo biti koncentrisani na to kakvu veštinu želimo da izvedemo, 2. održavanje napetosti - svaki put kada ekipa uradi nešto timski, verujemo da to gradi samopouzdanje.

Drugi pišu: „Sports illustrejtid” (SAD)

Jezdeći Transatlantskom prugom

Igor Kokoškov iz Klipersa prvi je neamerički trener u NBA ligi

Da je sve bilo onako kako je planirao, Igor Kokoškov sada ne bi pravio istoriju kao prvi neamerički pomoćni trener u NBA ligi. Umešto toga, 29-godišnji Srbin bi verovatno sada pogađao skok-šuteve u nekoj dalekoj evropskoj ligi. Sudbina, Kokoškov bi rekao, pronalazi čudne puteve.

To se upravo i dogodilo jednog sunčanog popodneva 1991. godine, samo tri dana pošto je Kokoškov, u to vreme mladi plejmejker, potpisao prvi profesionalni ugovor. Na putu koji vodi iz Beograda, došlo je do direktnog sudara u kome je Kokoškov povredio levi zglob i koleno. Posle četiri operacije za osam meseci, znao je da neće ponovo moći da povraći svoju veštinu.

“Možda je to sudbina”, kaže Kokoškov. “Da se to nije dogodilo, možda ja ne bih bio ovde danas”.

“Ovde” je Los Anđeles, gde su ga Klipersi prošlog oktobra angažovali kao četvrtog asistenta. Trener Alvin Džentri ga opisuje kao “velikog učitelja i neumornog učenika ove igre”, jer većinu svog vremena provodi u gledanju kaseti i nadgledanju članova najmlađeg i najperspektivnijeg tima u NBA ligi.

“Svaki put kada se okrenete, on je tu sa dve košarkaške lopte”, kaže centar Čiroki Parks. “Bez obzira šta treba da vežbate, rad nogu ili šut, on je uvek spreman da pomogne.”

Pošto se oporavio od udesa, Kokoškov je preuzeo da trenira juniorski tim OKK Beograda. Mesto pored aut-linije bilo je kao stvoreno za njega i uskoro je promovisan u pomoćnog trenera seniorske ekipe, da bi u 24. godini postao najmlađi glavni trener u prvoj jugoslovenskoj ligi. Evropa je pala u drugi plan, tako da se Kokoškov usredsredio na Sjedinjene Države, pošto je na Trenerskom seminaru u Beogradu 1997. godine upoznao glavnog trenera Univerziteta Konektikat Džima Kalhuna. To poznanstvo otvorilo mu je vrata, kada je dva puta boravio u Americi posmatrajući koledž programe. Dok je putovao od jednog do drugog univerziteta, Kokoškov se na Djuku upo-

znao i prijatelji sa tadašnjim asistentom Kvinom Snajderom. Kada je bio angažovan za prvog trenera Univerziteta Mizuri 1999. godine, Snajder je pozvao Kokoškova u svoj stručni štab, tako da je mladi Srbin postao prvi plaćeni evropski trener u prvoj diviziji univerzitetske lige.

Godinu dana kasnije, dolaskom u Kliperse Kokoškov je probio još jednu barijeru.

Iako je NBA liga preplavljena stranim zvezdama i brojnim skautima evropskog porekla, inostrani treneri se nisu odlučivali za takvu vrstu tranzicije.

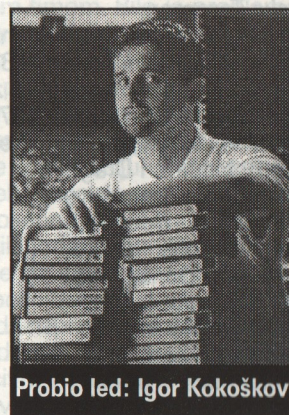
“Košarkaško znanje je lakši deo”, kaže Kokoškov na tečnom engleskom. “Potrebno je prilagoditi se američkom društvu i odnosima. To je drugačiji svet.”

Kokoškov je imao seriju časova o američkoj kulturi, uključujući i urbani sleng Klipersa, koji mu je objašnjavao krilni igrač Lamar Odom, a dosta problema mu je zadao lavirint autoputa u Los Anđelesu.

“Prvi put kada sam se vraćao iz Stejpls centra kući, bila je to duga, duga vožnja”, kaže sa osmehom. Kokoškov nije oženjen, a takođe nije ni upućen u NBA stil oblačenja, jer je na prethodnoj utakmici nosio sportsku jaknu sa žutim kockama.

Iako u Sjedinjenim Državama deluje možda nezapaženo, Kokoškov je heroj u Beogradu, gde mediji prate njegovu karijeru i gde nije neobično videti mlade ljude koji hodaju ulicama sa znamenjima Los Anđeles Klipersa. To bi možda trebalo da bude i njegovo najveće dostignuće: jer je u gradu udaljenom 10.000 kilometara od Los Anđelesa učinio da Klipersi budu popularniji od Lejkersa.

Kris Balard, kolumnista Sports Ilustrejtida
Pripredio Ilija Kovačić

Probio led: Igor Kokoškov

Rajko Toroman - Belgija

Čekajući veliki klub

Naš trener, trenutno u Belgiji, Rajko Toroman, u svojoj pedeset i šestoj godini ima biografiju bar za dvojicu. Nije to bio ni tipičan ni lagan trenerski put, ali Toroman ga je svesno sam izabrao. Ono što ga pored košarkaškog znanja i umeća krase jeste činjenica da nije pristajao na kompromise sa klupskim moćnicima koji su sa malo košarkaškog znanja pokušali da kreiraju klupsku politiku i ulogu trenera u toj politici. No, vratimo se njegovim prvim kontaktima s košarkaškom loptom.

- Karijeru sam počeo 1968. godine u KK Karlovac '67, sa svojom školom 1970. godine osvajam Školsko prvenstvo Jugoslavije u Ljubljani, priseća se svojih početaka Toroman.

Već naredne godine, inficiran košarkom, prelazi u Beograd i godinu dana igra za KK Ušće. Već sledeće, 1972. godine, sa prijateljima Srećkom Jarićem i Dragonom Šakotom osniva KK Novi Beograd, koji kasnije dobija ime IMT. Danas je to KK Beopetrol. Toroman je bio kapiten te ekipe, sada već nezamisliv podatak, dvanaest godina, i to od betona do Prve savezne lige u sezoni 83/84. godine. U međuvremenu je završio Ekonomski fakultet i stekao deset godina radnog staža u spoljnoj trgovini. Pred sam kraj igračke karijere, odlazi 1985. godine na jednu sezonu u Spar-

Zaterdag staan Pepinster en Wevelgem tegenover mekaar. Een confrontatie tussen twee coaches uit ex-Joegoslavië, die voor vuurwerk kan zorgen.

Biografisch is de afstand tussen Wevelgem en Pepinster groot, maar in België eigenlijk alleen aan een sterke nationale ploeg. Ik begrijp echt niet waarom de Belgian Lions zich sinds van Tony Van den Bosch zelfs een uitnodiging voor een training van de nationa-

Uzor

Šest godina sam proveo u reprezentativnim selekcijama radeći sa Dušanom Ivkovićem i to je svakako stručnjak od koga sam mnogo naučio i koji mi je, u izvesnom smislu, uzor. Istovremeno, trudim se da pratim sve inovacije i izgradim svoj stil i filozofiju rada u stvaranju igrača i tima, kaže Toroman.

tak iz Subotice, pa na poziv prijatelja Dušana Kerkeza u KK Vršac.

- Igračku karijeru sam završio 1988. godine i nikada nisam ni pomislio da se bavim trenerskim poslom, ali te iste godine me moj prijatelj Dragan Šakota koji posle šesnaest godina iz IMT odlazi za Zadar, pozvao da sednem na trenersku klupu IMT, i to bez dana iskustva. Nisam odoleo tom izazovu i upustio sam se u takmičenje u izuzetno jakoj konkurenciji. Verovatno nisam bio svestan koliko je to bilo hrabro, počinje priču Toroman o svojoj iznenadnoj trenerskoj karijeri.

U toj prvoj sezoni IMT je bio na kraju osmi i tako je izbegnut "play-out".

Sledeće godine je ekipa znatno podmladena i tada već uvažavani trener Toroman kroz "play-out" zadržava svoj tim u Prvoj ligi. Da izrasta u izvanrednog trenera pokazala je treća sezona, 89/90. kada ovaj mladi tim i mladi trener kraj sezone dočekuju na petom mestu ostavljajući iza sebe timove kao što su Bosna, Zvezda, Cibona i drugi. IMT se tada plasirao u Kup Radivoja Koraća, a svoj talenat su pod Toromanovim rukovodstvom potvrdili, tada mladići: Koprivica, Dragutinović, Milutinović, Luković, Krečković i drugi.

Posle te sezone i prvo veliko prizna-

Špijun

Sportski novinari u Belgiji pomno prate rad našeg trenera Rajka Toromana. Uoči utakmice njegovog kluba sa rivalom koji trenira Hrvat Nikša Bavčević, cela strana, u uglednom časopisu, posvećena je njima dvojici, sa primesom političkih motiva.

Na dan utakmice Hemofarm - Alton Iper, 21. marta, u belgijskoj sportskoj štampi, Toroman je proglašen špijunom koji je Hemofarmu poslao video-kasetu i korisne informacije.

nje: - Na poziv Dušana Ivkovića, napuštam IMT i postajem trener juniorske reprezentacije sa zaduženjem da pratim formu igrača seniorske reprezentativne ekipe, pošto je Duda počeo da radi u Grčkoj. Međutim, kako u kasi KSJ nije bilo para za ovaj rad, sledeće sezone sam preuzeo KK Sloga iz Kraljeva, sa kojom sam u sezoni 91/92. izborio opstanak u ligi, priseća se Toroman.

Već definitivno posvećen trenerskom poslu, Toroman traga za novim izazovima i klubom gde će dokazivati svoje sposobnosti. Posle Sloge sledi sezona u novosadskoj Vojvodini. Već sledeće sezone 93/94, pod njegovom trenerskom palicom grčki Pankarti doživljava najuspešniju sezonu u istoriji kluba, ali već naredne Toroman predvodi sjajan sastav subotičkog Spartaka sa Miškovićem, Koturovićem, Popovićem, Đokićem i drugovima. Ekipe je stigla do finala Kupa i u polufinalu "play-off".

U oba slučaja Spartak je izgubio od Partizana u čijem su sastavu bili asovi kao što su: Berić, Rebrača, Lončar, Brkić i drugi. Sledeće sezone Toroman je sa Spartakom izborio Kup Koraća i posle toga, da bi priča bila netipična i neobična, sledeće sezone Toroman ne radi.

Posle jedne sezone u Poljskoj gde je vodio KK Azoty Nobiles, Toroman preuzima Radnički sa Crvenog krsta. Bilo je to surovo saznanje o ružnijoj strani trenerskog posla, o tome Toroman kaže:

- U trenutku kada sam smenjen, sezona 98/99, ekipa je imala najbolji rezultat za poslednjih dvadeset godina. Na tabeli Prve savezne lige delili smo treće mesto sa Partizanom, sa dobrim izgledima u domaćem Kupu i plasmanom u osmini finala Kupa Radivoja Koraća. Smenili su me ljudi koji su mislili da se sve može kupiti novcem, obezbediti silom i to na brzinu. Ja nikada tako nisam shvatao košarkašku igru. Međutim, srećom, sa Crvenog krsta je

bilo mnogo više kvalitetnih ljudi u našoj košarci. Već sledeće godine na poziv Duda Ivkovića priključen sam reprezentativnom pogonu, s gorčinom se naš sagovornik priseća, epizode - Radnički.

Kao pomoćnik Dušana Ivkovića, Toroman je učestvovao u osvajanju dve zlatne medalje, Rim '91. i Atina '95. godine. Na turneji po Japanu 1991. godine vodio je našu B reprezentaciju, a iste godine i kadetsku reprezentaciju na Evropskom prvenstvu u Grčkoj. Uspešno je 1995. godine, sa reprezentacijom do 22 godine, prošao kvalifikacije za prvenstvo Evrope na kome je sledeće godine osvojeno treće mesto. To je bio izuzetan uspeh generacije Drobnjaka, Lukovskog, Šćepanovića, Brkića i drugova, koji su posle pet godina izolacije i odsustva naše zemlje sa međunarodne scene, napravili podvig.

Posle nekoliko teških sezona u Jugoslaviji, Toroman se obreo u Belgiji gde je pre dve godine preuzeo Power. Reč je o malom klubu sa najmanjim budžetom u prvoj ligi koji je izborni pre dve godine. Već posle polusezone Toromanu je ponuđen novi dvogodišnji ugovor. O svojim počecima i košarci u Belgiji, Toroman kaže:

- Počeo sam od nule. Međutim, već

Šampioni

Nisam i nikada neću moći da se prilagodim sistemu sile, moći i uspeha po svaku cenu. To izgleda ovako: pozovu te u 12 h na razgovor da pripremiš ekipu, u 12.30 časova traže od tebe da budeš šampion, a sa prosečnim timom. To nisam ni mogao ni hteo da prihvatim. To su ljudi koji su degradirali našu košarku, smatra Toroman.

prva sezona i za mene i za klub bila je fantastična, pobeđivali smo najjače klubove kao što su Ostende (dva puta), Šarloa i druge. Novi dvogodišnji ugovor sam potpisao sa opcijom odlaska posle godinu dana. Sada mi nude novi trogodišnji ugovor. Istovremeno ovih dana sam dobio poziv na večeru od najbogatijeg čoveka belgijske košarke i predsednika jednog od najboljih belgijskih klubova, ali bih detalje još uvek zadržao kao tajne. U međuvremenu sam dobio primamljivu ponudu iz Holandije za potpisivanje trogodišnjeg ugovora. Ostaću još uvek u Belgiji da sačekam ponudu nekog velikog kluba, opredeljenje je Rajka Toromana.

Belgijsku košarkašku javnost naš stručnjak je pored rezultata osvojio radom sa mladim igračima. Već prve go-

dine stvorio je igrača o koga se sada svi otimaju. Reč je o braći blizancima koji su se pre dve godine vratili sa školovanja na američkom koledžu u moćni Ostende. Boljeg brata koji je imao 35 minuta provedenih u igri Ostende je zadržao, a slabijeg je uzeo Toroman. Ovaj, do tada slabiji, posle sedam meseci rada sa Rajkom Toromanom, proglašen je za rukija godine i odmah pozvan u reprezentaciju. Do tada bolji blizanac, ne ulazi u igru ni u Ostendeu.

O radu sa mladima u ovoj zemlji Toroman kaže:

- Inače se malo radi, a sa mladima posebno. Kadeti i juniori treniraju maksimalno tri puta nedeljno po sat i pol. Izuzeći su Ajaks, Ostende i Antwerpen. Što se trenerskog kadra tiče, malo je dobrih Belgijanaca. Dosta je Amerikanaca i njihov uticaj na domaće trenere je evidentan. Od naših ovde je radio Vlado Đurović, sa reprezentacijom i Alstom. Trenutno od stranaca u Belgiji smo Nikša Bavčević iz Hrvatske i ja, ističe Toroman. Inače, kolonija naših igrača je znatno brojnija: Boro Vučević sa 42 godine je još uvek izvanredan, pa Bojan Kusmuk, Nikola Jovanović, Nikola Razić, Miloš Babić i Dušan Nedić koji je u Toromanovom sastavu.

- Naravno da obilato koristim iskustva jugoslovenske škole košarke u radu sa mojim timom. Bilo je problema ali su se igrači navikli na takav sistem rada, jer on daje rezultata. Posebno mi imponuje podatak da mnogi mladi igrači zovu naš klub sa željom da nam pristupe, jer tu vide mogućnost za napredovanje i afirmaciju. Moje trenersko opredeljenje je da pratim sve inovacije, a posebno radim na skraćenoj napada, prilagođeno novim pravilima. Sve napade počinjem sa spoljnim "pic and roll", pokušavajući u prvoj sekundi napada da napravim problem u protivničkoj odbrani na strani pozicije 5 i 4, sa različitim nastavcima pokušavajući da zavaram odbranu. Volim da igram sa pozicije četiri koja može da raširi sa šutem za tri poena. To su neki detalji pošto je Trener ipak namenjen mojim kolegama, naglašava Toroman.

Po njegovom mišljenju belgijska liga je jača od naše i svrstava je u petu-šestu u Evropi. To je posledica sve većeg finansijskog ulaganja i dovođenja amera sa evropskim pasošima, kao i igrača iz Istočne Evrope. Samo za one koji ne poznaju prilike u Belgiji iznenađenje je što je Alton Iper, rival našeg Hemofarma u polufinalu Kupa Radivoja Koraća, eliminisao, španski, dva francuska i italijanski tim. To je uspeh za svaki respekt, zaključuje naš razgovor, Rajko Toroman čiji bi povratak na naše terene svakako bio doprinos razvoju jugoslovenske košarke.

Mirko Polovina

Borivoje Cenić

Osnovni pojmovi taktike

Opšta načela

Principi taktike predstavljaju osnovna znanja na osnovu kojih se izgrađuje taktika.

Svaki princip sastoji se od logističkih postavki međusobno povezanih koji kao celina nude pretpostavke za realnu igru u situacionim uslovima. Principi taktike obuhvataju sve faktore iz napada i odbrane. Taktika se u trenažnom procesu sprovodi kroz a) individualni trening, b) grupni trening i c) kolektivni trening.

Osnovni principi obuhvatiće sva tri stepena obuke. Prava obuka taktike bez znanja osnovnih principa je takoreći nemoguća. Principi taktike su principi igre, a nadgradnja je moguća samo kada se savladaju osnove. Treneri koji su pokušavali na brzinu da ostvare rezultat sa ukalupljenim šemama nisu postigli mnogo jer je igra bogata sa nizom nepredviđenih okolnosti. Principi su svakom igraču putokaz kako treba da se ponašaju u raznim situacijama.

A. Osnovni principi taktike napada

Principi taktike napada odnose se na dinamiku igre, a to znači na kretanje koje se prema tome deli na:

- kretanje igrača
- kretanje lopte
- igru sa loptom

a) Kretanje Igrača

1. Demarkiranje

Elementi tehnike otkrivanja imaju za cilj da igrača koji je u kretanju dovedu u poziciju da primi loptu. Ovo kretanje izvodi se promenama tempa, pravca i okretima. Svaka pozicija igrača na terenu s obzirom na prostor i specifičnost uloge omogućava određenu tehniku

2. Širina i dubina kretanja

Da bi u svakom trenutku kretanje bilo sinhrono, odnosno da postoji usklađenost potrebna je širina i dubina kretanja koja omogućava više prostora za igru, pa tako i efikasnije proigravanje sa loptom. Ovakva kretanja omogućavaju jednostavne akcije sa loptom.

3. Principi kretanja vezani su za položaj koša i položaj lopte

S obzirom na položaj koša i položaj lopte na terenu igrači se mogu kretati tako da njihov raspored na terenu omogućava lak ulazak u bilo koje taktičke varijante. Po tom principu slede pravila kretanja:

- ka košu i ka lopti
- ka košu a od lopte
- od koša i od lopte
- od koša a ka lopti

4. Utrčavanje i istrčavanje

Naznačeni oblici kretanja vezani su za kretanja koja imaju taktičke forme.

5. Permanentnost kretanja

Igrači u toku igre ne bi smeli da igraju statično. Nepisano pravilo je da igrač ne sme da stoji u mestu više od 2"-3".

6. Raspored igrača

Raspored igrača na terenu treba da obezbedi različit broj

igrača na jednoj i drugoj strani napada. Broj igrača na jednoj strani napada diktira saradnju dva, tri ili četiri igrača, ili čak i potpuno individualnu igru.

7. Ravnoteža napada

Kretanjem uvek treba ostvariti ravnotežu u broju igrača na jednoj i drugoj strani napada što će u svakom trenutku omogućiti lagan transport lopte sa jedne na drugu stranu.

8. Stavovi u napadu

U odnosu na postavku odbrambenih igrača, napadači moraju da zauzmu uvek takav stav da omoguće najpogodniji ugao i pravac za prijem lopte i za lak ulazak u napad prema košu.

9. Pozicija koja omogućuje da se uvek napadne koš

Igrač napada u momentu prijema lopte uvek mora svojim položajem da bude spreman da napadne koš. Naravno, taj igrač je češće okrenut licem prema košu, ali u nekim pozicijama ništa manje neće biti opasan po koš ako je u postavci okrenut leđima košu.

10. Signalizacija

Da bi se ostvarilo poverenje kod igrača koji dodaje loptu, važno je da igrač koji prima loptu opruženom rukom pokaže dodavaču mesto, ugao i pravac gde može da mu se doda lopta. Ruka je po pravilu uvek opružena dalje od dosega odbrambenog igrača.

11. Finta kretanja

Igrači nikad ne treba da se kreću po jednom pravcu i zbog toga se menja i tempo i pravac kretanja. Da bi lopta mogla da se primi na slobodnom pravcu, napadač prvo koristi fintu kretanja. Finta kretanja ima dva pravca kretanja:

- prvi koji je lažan
- drugi aktivan - realan

U fintu kretanja prvi deo kretanja može biti i sporiji, da bi drugi deo bio aktivan uz moguću realizaciju.

12. Pravovremenost

Najvažniji faktor za realizaciju sprovođenja određenih principa je pravovremenost. Igra je dinamična i zasnovana je na kretanju. Pošto je kretanje njen glavni oblik, onda je veoma značajno u kom momentu se to događa da bi se svi činili uklopili u momentu.

13. Kretanje koje posle prijema i dodavanja lopte omogućuje nastavke u igri

Mnogi timovi poseduju određene sisteme kretanja, ali u završnici određenih akcija, kada se odigravaju nastavci, ovde se izvode po usvojenim principima a prema situacijama iz igre. Nastavci su retko kada isti i zavise od invencije igrača i njihove procene situacije na terenu.

14. Stvaranje pozicije i skok u napadu

Procenom pravca odbijenih lopti od table i pravovremenim kretanjem napadači i sa spoljnih pozicija mogu da se stvore pod košem i da pohvataju neke od odbijenih lopti. Takođe, igrači koji se nalaze pod košem brzim okretima i kretanjem ispred odbrambenih igrača mogu da steknu dobru poziciju za napadački skok.

15. Otvaranje prostora

Manevrom kretanja, najčešće izvlačenjem igrača koji se nalaze blizu koša, otvara se prostor za utrčavanje nekog drugog napadača. Ovo otvaranje prostora služi za ubacivanje visokog i snažnog igrača koji svojim fizičkim predispozicijama ima prednost u odnosu na svog čuvara.

16. Pražnjenje strane

U toku igre koristi se pražnjenje jedne strane terena. To se izvodi tako što kretnjom prebacujemo sve igrače na drugu stranu terena, a ostavljamo samo jednog igrača koji svojim individualnim sposobnostima može da nadigra svog protivnika.

17. Postavljanje blokade

Blokade služe kao pomoćno sredstvo za realizaciju napada. Igrač koji postavlja blokadu otvara prostor drugom saigraču za prijem lopte. Postoje tzv. a) direktne blokade i b) indirektne blokade.

Direktne blokade se postavljaju na odbrani igrača koji je u posedu lopte ili igrača koji može da napada kretnjom bez poseda lopte.

Indirektne blokade se postavljaju negde u okviru prostora.

Blokader mora da postavi blokadu pre dolaska igrača koji koristi blok. Blokade se postavljaju na onim mestima odakle igrači koji koriste blok imaju pogodnosti za realizaciju. Ugao pod koji se postavlja blokada zavisi od pravca i ugla pod kojim dolazi igrač koji koristi blokadu. Taj ugao bi trebalo da bude ugao pod 90°. Razne vrste taktičkih blokada postavljaju se u zavisnosti od situacije i sistema koji tim igra.

18. Korišćenje blokada

Navođenje na blokadu je od presudnog značaja za realizaciju i zavisi od sledećih faktora:

- ugla pod kojim se navodi
- pravca iz kog dolazi igrač koji se navodi
- momenta kada se izvodi navođenje
- distance između igrača koji navodi i blokade
- promene tempa u kretanju u momentu navođenja

Dakle, realizacija pre svega zavisi od igrača koji navodi i gore navedeni faktor kako ih on koristi.

19. Otvaranje posle blokade

Usavršavanjem odbrane sve više dolaze do izražaja igrači koji se posle postavljene blokade otvaraju. U osnovi postoje dva načina otvaranja:

1. ka košu
2. dalje od koša

U principu uvek je interesantna igra sa trećim igračem kada se dobija širina i dubina akcije sa čime se ostvaruju bolji uglovi i pravci dodavanja.

20. Opterećenje strane

Povećanim brojem igrača na jednoj strani otvaraju se veće mogućnosti za proigravanje igrača dodavanjem i stvaranjem "otvorenih" pozicija za šuteve protiv zonskih i raznih kombinovanih odbrana.

b) Kretanje lopte

1. Protok lopte

U skladu sa kretanjem i postavljanjem igrača u napadu stvaraju se mogućnosti za kretanje lopte koje se izvodi dodavanjem. U taktici igre važno je da lopta ne stoji dugo u rukama jednog igrača (nepisano pravilo 2"-3"). Zato se kaže da protokom lopte sa jedne na drugu stranu napada stvaraju dobri uslovi za realizaciju, a i otežava se igra u odbrani. Za protok lopte najvažniji su odgovarajući uglovi i slobodni pravci dodavanja.

2. Prebacivanje lopte

Prebacivanje lopte preko odbrane je moguće kada se stvori koncentracija odbrambenih igrača na jednoj strani. Ovo se izvodi posle proigravanja na jednoj strani iznenadnim prebacivanjem lopte ka drugoj strani i to po dijagonali.

3. Ritam dodavanja lopte

Promenom brzine dodavanja i kombinacijom finti ostvaruje se lakše dodavanje. Dodavanje posle finte mora da bude brzo, eksplozivno.

4. Pravovremenost

Najvažniji faktor u kretanju lopte i zavisi od situacije i odnosa pozicija igrača napada i odbrane.

5. Korišćenje prostora u igri sa loptom

Kod uigranih sastava događa se da se lopta dodaje u slobodan prostor igraču koji istrčava.

c) Igra sa loptom

1. "Trostruka pretnja"

Jedan od najvažnijih detalja sa loptom koji se odnosi na takođe najvažniji elemenat šuta. U stavu sa loptom igrač ima poziciju iz koje posle finte šuta može da šutira, fintira dodavanje i kroz finte iskorakom preći prodorom. Iz "trostruke pretnje" lako se započinju sve akcije, a isto tako postaju važan detalj u taktici igre.

2. Principi dodavanja

- Da bi se lopta dodala o pod, koristi se držanje lopte u nižim pozicijama. Nikada ne dodavati loptu o pod ako se pret hodno drži iznad glave.
- Visokom igraču koga čuva niski igrač, dodaju se visoke lopte.
- Nižem igraču koga čuva viši igrač lopta se dodaje o pod.
- Igraču u kretanju lopta se dodaje ispred na pravac kretanja.
- Nikada ne dodavati direktne lopte sa rotacijom.
- Lopta se uvek dodaje na slobodnom pravcu.
- Protiv agresivnih odbrana lopta se najčešće dodaje jednom rukom uz široke iskorake ili pivotiranje.
- Uvek je lakše proigrati saigrača ako se dodavač nalazi bliže uz odbrambenog igrača.
- Dodavanje iz skoka se može dozvoliti samo vanserijskim igračima sa atipičnom tehnikom.

3. Principi driblinga

- U kretanju na desnoj strani terena uvek se dribla desnom rukom i suprotno, na levoj strani terena, levom rukom.
- Lopta se dribla uvek na prostoru daljem od odbrambenog igrača.
- Nikada ne koristi samo jedan dribling u mestu posle čoga se hvata lopta.
- Za racionalan dribling ne sme se koristiti učestano driblanje u mestu.
- Svaki dribling treba da označi osvajanje novog prostora.
- Takođe smatra se pogrešnim svaki dribling posle čijim dolazi zaustavljanje.
- Za polazak u dribling u početku bi trebalo koristiti slabiju ruku da bi jača ostala kao adut.
- "Čitanjem" pozicije stava odbrambenog igrača dribler ne odlučuje u koju stranu će da izvede prodor.
- Prodor se lakše ostvaruje pored iskorakom napre odbrambenog igrača.
- Momenat za obilazak odbrambenog igrača je kada on kreće ka napadaču.
- Za obilazak odbrambenog igrača treba koristiti široku promenu.

4. Principi šuta

- Pretnja šutom mora da postoji uvek kada za to postoji realna pozicija.

- Kriterijumi za korišćenje šuta se izgrađuju u okviru situacija.
- Pravovremenost u šutu.
- Igrač koji nema veru u svoj šut ne treba po svaku cenu da šutira.
- Neposredno pre izvođenja šuta igrač mora da ima osećaj uspešnog pogotka.
- Lopta mora da bude na najbrži način podignuta do pozicije odakle se "ulazi u šut".
- Za uspešnost šuta važno je ponavljanje.
- Šut se mora vežbati u dinamičnim uslovima.
- Jedan od prvih uslova za dobru tehniku šuta je ravnoteža.
- Korekcija šuta je neminovnost i nužnost tokom čitave karijere.
- Određeni stil šuta treba negovati i korigovati do perfekcije, a nikako ga ne menjati posle svake neuspešne utakmice.
- Obavezno je opružanje ruke do potpunog istezanja u momentu šuta.
- U završnom izbačaju kontakt sa loptom je vrhovima prstiju, a šaka iz zgloba poklapa loptu.

Opšti principi

a) Saradnja u igri

Saradnja u igri se ostvaruje neposrednim i posrednim putem. Neposredno se sprovodi dodavanjem. Najvažnije forme su dupli pas i tzv. "povratne lopte".

Posrednim putem saradnja se postiže kroz igru sa blokadama i otvaranjem prostora.

b) Jednostavnost i racionalnost u igri

Dinamika igre traži u selekciji najsposobnije koji pre svega mora da poseduju racionalnost u izvođenju tehničkih elemenata i krajnju jednostavnost u igri. Zato se teži da se velikim delom koriste akcije 1:1, pa onda 2:2 i kao najviši stepen igra 3:3 koja omogućuje dubinu i širinu kretanja.

B. Osnovni principi taktike odbrane

Principe taktike odbrane delimo u tri grupe koje se odnose na:

- Odbranu na igraču koji je u posedu lopte
- Odbrana na igračima koji nisu u posedu lopte
- Opšti principi odbrane

a) Odbrana na igraču sa loptom

1. Upoznavanje sa osobenostima i kvalitetima odbrane

Analizom se prate sklonosti svakog napadača sa kojima mora da bude upoznat odbrambeni igrač. Ako je napadač, igrač koji ima izuzetan šut sa distance, odbrana će se postavljati blizu uz veliku agresivnost. Ako napadač koristi samo prodor, odbrana će mu zatvarati svojim postavljanjem onu stranu u koju radije prodire itd. Znači, odbrana se koncentriše da pre svega onemogući glavne sklonosti napadača i da prema tome odabere način reagovanja...

2. Zatvaranje jake strane napadača

U čuvanju igrača koji uglavnom koristi jednu ruku u napadu, odbrana se postavlja sasvim na toj strani, skoro u bočnom položaju, da bi se naterao da ide u onu njegovu slabiju stranu.

3. Napadač u uglu terena ili pored bočnih linija - usmeravanje

To je slučaj kada odbrana ima posao jer usmeravajući napadača ka linijama ili u čošak terena, odbrambeni igrač praktično dobija pomoć.

4. Agresivnost

Igrač sa loptom se uvek drži agresivno, blizu, a često i u kontaktu.

- Kada se dribler zaustavlja i hvata loptu posle driblinga, odbrana odmah treba da odigra vrlo agresivno.

- Agresivnost naglo raste u poslednjim sekundama napada ekipe.

- Agresivnost je povećana kada se napadač sa loptom nađe u suženom prostoru za igru.

- Najčešće igrač sa loptom se drži u približno paralelnom stavu.

5. Strana akcije - lopte i strana pomoći

Pošto se teren prema zadacima deli po vertikalni na dve strane:

a) strana lopte

b) strana pomoći

Onda se i postavljanje i aktivnost igrača određuje na osnovu tih položaja. Na strani lopte, koncentracija igrača, bez obzira na vrstu odbrane je povećana. Igrači koji su udaljeni od lopte i na drugoj strani "pomoći", treba da prate poziciju lopte i da deluju u svim akcijama kao pomagači.

Upravo zbog činjenice da na strani akcije postoji koncentracija igrača lako se ostvaruju "trapovi", razna dubliranja odbrane, "sendvič" odbrane i slično.

6. Čitanje namere igrača

Predviđanje namere u igri napadača mogu ostvariti samo iskusni igrač. Ako se "pročita" naredna akcija napadača, odbrana će unapred reagovati da spreči aktivnosti napadača.

7. Korišćenje tela i ekstremiteta

- Na prvom mestu odbrana se igra telom i zbog toga prema lopti ono treba da bude postavljeno najvećom širinom.

- Rad nogu tehnikom kretanja treba da postavi igrača odbrane da ga spreči u svakoj aktivnosti ka košu.

- Rad ruku treba da bude usmeren direktno ka lopti.

8. Odbrana od šutera

- Igrač napada se čuva da ne primi loptu.

- Prilazak igraču mora da se ostvari u momentu prijema lopte. Tehnika rada nogu u prilasku zavisi od distance na kojoj se nalazi odbrambeni igrač. Uglavnom koristi se kombinacija trčanja i naizmeničnih koraka.

9. Finte

Odbrambeni igrač prema igraču sa loptom koristi razne finte.

- Prvo se u stavu ruke drže u laktu povijene sa podlakticama na gore i šakama usmerenim ka lopti. Izvodi se pokret ka lopti.

- Ukoliko je pozicija za dribling, kružnim pokretima se fintira lopta.

- Dodavanje se fintira kratkim pokretima podlaktice na pravac dodavanja.

- Držanje lopte se napada kratkim pokretima kao mačem.

- Sve ove finte su praćene kratkim iskoracima ka napadaču.

10. Faul u napadu

Odbrambeni igrač se postavlja na pravac kretanja napadača. U momentu kontakta napadača sa odbrambenim igračem, najčešće rukama, odbrambeni igrač pada na pod na leđa, čime iznudi faul. Tehnika pada se izvodi povijanjem kolena i leđa radi lakšeg pada.

11. Zatvaranje koša i skok

Posle šuta napada, a odbrambeni igrač treba da zatvori koš, odnosno kretanje napada ka košu. Odbrambeni igrač ne bi smeo da odmah vrši okret leđima, već da sačeka momenat kako bi tačno procenio momenat i stranu gde napadač stvarno ima nameru da se kreće. Posle zatvaranja koša sledi kretanje ka košu i odbrambeni skok.

Skok posle zatvaranja uslediće u zavisnosti od distance na kojoj se nalazi šuter.

12. Odsecanje strane

Kada taktičke potrebe to zahtevaju, odbrambeni igrač se tako postavlja u bočnom stavu tako da ne dozvoli napadaču kretanje ka drugoj strani terena.

13. "Trap", "Udvajanje ili utrajanje" igrača sa loptom
Izvodi se pored bočnih linija ili uglova terena.

b) Odbrana na igraču bez lopte

1. "Otvoreni" i "zatvoreni" stav u odbrani

- Na strani lopte igrač se uvek čuva u "zatvorenom" stavu.

- Na prvom pasu igrač se čuva u "zatvorenom" stavu.

- "Otvoreni" stav se koristi na strani pomoći.

- "Otvoreni" stav se koristi i kada je pozicija lopte iza nivoa napadača koji se čuva.

2. Usmerenja pogleda igrača

Odbrambeni igrač koji čuva igrača bez lopte u svakom trenutku mora da vidi igrača sa loptom i igrača koga čuva. Ovo je svakako jedan od najvažnijih principa u odbrani.

3. Zatvaranje prijema lopte

Odbrambeni igrač agresivnim postavljanjem na pravac prijema lopte otežava igru napadača bez lopte. To se izvodi odgovarajućim stavom i postavljenom rukom na pravac.

4. Sprečavanje utrčavanja

Utrčavanje igrača se sprečava postavljanjem tela na pravac kretanja napadača.

5. Pomaganje

Pomaganje u odbrani svojim postavljanjem izvode igrač koji su najbliži poziciji lopte. Pomaganja su najčešća u formi "klina" ili "levka".

6. Preuzimanje

Način "preuzimanja" igrača je dobar princip, ali kada postoje takvi igrač koji posle "preuzimanja" neće biti hendikepirani zbog rasta ili drugih psihofizičkih sposobnosti. "Preuzimanje" se ne preporučuje nikada mladim igračima u prvim fazama obuke. Agresivno preuzimanje je dobro sredstvo u igri protiv "pick'n'roll"-a.

7. Sprečavanje blokade uklizavanjem

Kod navođenja na blokadu, igrač odbrane uklizava ispred bloka trudeći se da to učini pre nego što napadač prođe.

8. Sprečavanje blokade proklizavanjem

Igrač koji čuva igrača koji navodi traži prolaz između bloka i igrača koji ga čuva i koji mu otvara prolaz da bi mogao da stigne napadača koji navodi. Za to vreme igrač koji čuva blokadera iskače za trenutak na pravac kretanja napadača koji koristi blok da bi ga za trenutak zaustavio da bi opet vratio ka svom igraču.

9. Bampovanje

Princip bampovanja je da se preduhitri postavljanjem tela na pravac kretanja napadača koji ima nameru da postavi blokadu. To je u stvari izlazak ispred igrača i stvaranje kontakta.

10. Rotacija

Kod kašnjenja u odbrani postavlja se princip rotacije odbrambenih igrača kada prvi najbliži igrač odbrane preuzima ulogu odbrane izlazeći na igrača koji je ostao "slobodan". Kre-

tanje svih odbrambenih igrača je na principu rotiranja u kontr smeru od smera kazaljke na satu.

11. Pomaganje za kratko - manevar "pomozi i vrati se"

Susedni odbrambeni igrač kreće se ka napadaču koji je obišao odbrambenog saigrača. Odmah posle akcije zaustavljanja, odbrambeni igrač koji je pomogao vraća se ka svom napadaču i nastavlja prethodnu ulogu.

12. Zatvaranje koša i skok

Zatvaranje koša igraču koji nije u posedu lopte je teži oblik sprečavanja kretanja napadača ka košu. Najbolje je da se kontakt ostvari bočnim postavljanjem jer se tako može istovremeno uočiti pozicija lopte i njen let ka košu, a istovremeno se onemogućuje kretanje napadača ka košu. Skok se koristi u zavisnosti od udaljenosti napadača od koša. Ako je napadač udaljen onda je korisnije samo zatvaranje koša.

13. Zatvaranje "slobodnjaka"

Po ovom principu zbog koncentracije odbrane ka lopti, zatim udvajanja ili sličnih akcija na strani pomoći, a po dijagonalni udaljenoj od koša ostavlja se jedan igrač slobodan. Ovaj manevar ima kratkotrajan karakter.

c) Opšti principi odbrane

1. Odgovornost

Bez pune odgovornosti nema dobre odbrane. Svaki igrač je dužan da uloži sve svoje sposobnosti za uspeh. Svoj zadatak i obavezu nijedan igrač ne može da prebaci na drugog.

2. Želja za pobedom

Važan faktor u odbrani je želja da se pobodi i snaga volje da se svi odbrambeni zadaci ispune.

3. "Ispadanje" iz odbrane

Igraču koji je u nekom momentu ispao iz odbrane mora da se pomogne, ali i taj igrač ubrzo mora da se postavi na ono mesto odakle će ponovo preuzeti svoju prethodnu odbrambenu ulogu.

4. Ravnoteža odbrane

Ovaj princip označava da su sve pozicije napadača pokrivena i da ne postoji nijedno nebranjeno mesto.

5. Transformacija tipova odbrana

Timovi moraju da budu spremni da u slučaju slabosti jednog tipa odbrane mogu brzo da se transformišu u drugi odgovarajući tip odbrane.

6. Transformacija iz napada u odbranu

Transformacija iz jedne u drugu fazu (odbrambenu) mora da se ostvari za najkraće moguće vreme, takoreći u trenutku.

7. Saradnja govorom

Saradnja govorom u odbrani, kao konstantno upozorenje vrlo je važan taktički detalj. Na osnovu priče u odbrani se ostvaruje konstantna saradnja, podiže se koncentracija i stvara se uzajamno poverenje. Opaske koje se daju izriču se kratko da bi bile pravovremene.

8. Raspored odbrambenih zadataka na osnovu individualnih sposobnosti

Odbrambeni zadaci se određuju prema sposobnostima i načinu igre napadača. U tom smislu biraju se igrač koji će u svakom pogledu moći da pariraju igru napadača a to je da budu brzi, skočniji i agresivniji. Borbenost, čvrstina i hrabrost uvek moraju da budu prisutne.

Na kraju principi su samo osnov za izradnju taktiko kako individualne, tako i timsko.

Međunarodna košarkaška federacija FIBA

Tumačenje Službenih pravila igre

Svetska tehnička komisija FIBA periodično menja Službena pravila igre FIBA, koja odobrava Centralni Bord FIBA.

Pravila se održavaju jasnim i sveobuhvatnim koliko je moguće, ali ona više obrazlažu principe nego situacije u igri. Ona ipak ne mogu da regulišu bogato mnoštvo specifičnih slučajeva koji mogu da se dogode u toku košarkaške utakmice.

Cilj ovog dokumenta je da pretvori principe i koncepte iz knjige pravila u praktične specifične situacije, jer one mogu da nastanu u normalnoj košarkaškoj igri.

Tumačenje različitih situacija može da stimuliše razmišljanje sudija i dopuniće prvobitno detaljno proučavanje samih pravila.

Službena knjiga pravila igre ostaje, međutim, glavni dokument koji reguliše FIBA košarku, i prvi sudija ima potpuno pravo da donosi odluke o bilo kom pitanju koje nije posebno regulisano u knjizi pravila.

Čl. 9 Zapisničar i pomoćni zapisničar: Dužnosti

Situacija 1

Kada igrač načini svoju petu grešku, ali ne bude obavešten o toj činjenici i ostane na terenu, nastavljaajući da učestvuje u igri, ili kasnije ponovo uđe u igru, sudija može da zaustavi igru odmah nakon otkrivanja pogreške, ako time ne dovodi bilo koju ekipu u podređeni položaj. Ako je pogrešku otkrio zapisničar, on mora da sačeka do prve mrtve lopte pre nego što se oglasi svojim signalom i privuče pažnju sudija da bi zaustavio igru.

Ova situacija predstavlja nepravilnu primenu pravila od strane sudija i pomoćnika sudija. Zato se počinilac sa pet (5) grešaka ne kažnjava. Sve odluke donete pre otkrivanja pogreške i prekida igre koji je usledio, tj. postignuti koševi, dosuđene greške, utrošeno vreme, itd., ostaju da važe. U ovom specijalnom slučaju, sve naredne greške dosuđene igraču sa pet (5) grešaka, upisuju se kao greške igrača, računaju se kao greške ekipe i u skladu sa tim kažnjavaju.

Primeri:

Igrač A4 pravi grešku na igraču B4. To je peta greška igrača A4 i druga greška ekipe A. Zapisničar presporo reaguje u podizanju oznake. Sudija ne uspostavlja vizuelni kontakt sa zapisničarom, dozvoljava da lopta prebrzo postane živa i igra se nastavlja. Nakon nekog vremena može da se dogodi sledeće:

a) Igrač A4 postiže koš.

b) Igrač B4 postiže koš.

c) Igrač A4 pokušava šut na koš iz igre i na njemu igrač B4 pravi grešku. Šut je promašen.

d) Igrač A4 pokušava šut na koš iz igre i na njemu igrač B4 pravi grešku. Šut je uspešan.

e) Igrač A4 pravi grešku na igraču B4 i to je peta greška ekipe A.

f) Igrač A4 pravi grešku na igraču B4 i to je treća greška ekipe A.

g) Igrač A4 pravi grešku na igraču B4 koji se nalazi u akciji šutiranja i šut je promašen.

h) Igrač A4 pravi grešku na igraču B4 koji se nalazi u akciji šutiranja i šut je uspešan. Tumačenje:

U svim slučajevima, u trenutku kada je pogreška otkrivena i nakon toga igra zaustavljena, igrač A4 mora odmah da napusti teren, ali se ne kažnjava. Igra se nastavlja na sledeći način:

a) Priznaje se koš koji je postigao igrač A4.

b) Priznaje se koš koji je postigao igrač B4.

c) Zamenik igrača A4 izvodi dva/tri slobodna bacanja i igra se nastavlja.

d) Zamenik igrača A4 izvodi jedno slobodno bacanje i igra se nastavlja.

e) Igraču B4 se dodeljuju dva slobodna bacanja i igra se nastavlja.

f) Ekipe B se dodeljuje ubacivanje lopte van graničnih linija.

g) Igrač B4 izvodi dva/tri slobodna bacanja i igra se nastavlja.

h) Igrač B4 izvodi jedno slobodno bacanje i igra se nastavlja.

Situacija 2:

Ako igrač koji je već bio isključen sa terena zbog pet (5) grešaka, ponovo uđe u teren kao zamenik i učestvuje u igri, to se smatra kao tehnička greška i dosuđuje se treneru ekipe.

Primeri:

Igrač A4 ima 5 grešaka i napušta teren. Nakon nekog vremena, u toku odobrenog tajm-auta, igrač A4 ponovo ulazi u teren kao zamenik. To je otkriveno:

a) Pre nego što je igra nastavljena

b) Nakon što je igra nastavljena, kada igrač A4 pravi grešku na igraču B4 koji se nalazi u akciji šutiranja i šut je promašen.

Tumačenje:

U oba slučaja, u trenutku kada se povreda pravila otkrije, igrač A4 mora da bude zamenjen i odmah napusti igru. Treneru ekipe A se dosuđuje tehnička greška ("C").

a) Ekipe B se dodeljuju dva slobodna bacanja i posed lopte za ubacivanje.

b) Igrač B4 izvodi dva/tri slobodna

bacanja, a zatim se ekipe B dodeljuju dva slobodna bacanja i posed lopte za ubacivanje.

Čl. 14 Igrači: Povreda

Navod:

Smatra se da je igraču ukazana pomoć, kada je taj igrač povređen i lice iz sastava osoblja na klupi ekipe (lekar, trener, pomoćni trener, zamenik ili pratilac ekipe) uđe u teren.

Situacija 1:

Kada se povređenom igraču ukazuje pomoć ili se oporavi u roku od jedan (1) minut, on može da ostane u igri, ali se njegovoj ekipi dosuđuje tajm-aut. Ovaj tajm-aut traje jedan (1) minut. On počinje kada prvi sudija da odgovarajući znak za tajm-aut i trener može da ga koristi kao normalan odobreni tajm-aut.

Situacija 2:

Kada igrač krvari u toku igre, on mora da napusti teren i bude zamenjen. Ali, ako njegov trener uzme tajm-aut i u toku tajm-auta krvarenje prestane i otvorena rana bude bezbedno previjena, igrač može da ostane u igri i ne mora da bude zamenjen.

Situacija 3:

Ako je igrač tako ozbiljno povređen da je potrebna pomoć medicinskog stručnjaka, medicinska pomoć treba da se ukaže što je brže moguće. Međutim, ne postoji vremensko ograničenje za iznošenje igrača sa terena.

Čl. 16 Treneri: Dužnosti i prava

Situacija:

Otkriveno je da jedan od igrača na terenu nije iz potvrđene početne petorke. To se događa:

a) Pre početka utakmice.

b) Nakon početka utakmice

Tumačenje:

a) Nepravilan igrač se zamenjuje prvobitno određenim igračem iz petorke koja treba da počne utakmicu.

b) Pogreška se zanemaruje i igra se nastavlja.

Čl. 18 Početak utakmice

Navod 1:

Utakmica zvanično počinje podbacivanjem lopte u središnjem krugu, kada jedan od skakača pravilno odbije loptu.

Situacija 1:

Ako se dosudi greška pre nego što loptu pravilno odbije jedan od skakača, kažnjava se kao greška u intervalu igre. Ako se greška dosudi nakon pravilnog odbijanja lopte, smatra se kao greška u toku vremena za igru.

Primeri:

Prvi sudija je upravo bacio loptu između igrača A4 i B4 kod početnog podbacivanja lopte, kada je:

- a) Dosuđena lična greška igraču B4.
- b) Dosuđena tehnička greška igraču B5.
- c) Dosuđena nesportska greška igraču B6, načinjena na igraču A6.

U svim slučajevima greške su bile dosuđene:

- 1) Pre nego što je loptu odbio jedan od skakača.
- 2) Nakon što je loptu odbio jedan od skakača.

Tumačenje:

a.1 Igraču A4 se dodeljuju dva slobodna bacanja i igra se nastavlja podbacivanjem lopte u središnjem krugu.

a.2 Ekipi A se dodeljuje ubacivanje lopte van graničnih linija.

b.1 Ekipi A se dodeljuju dva slobodna bacanja i igra se nastavlja podbacivanjem lopte u središnjem krugu.

b.2 Ekipi A se dodeljuje jedno slobodno bacanje iza koga sledi ubacivanje lopte za ekipu A.

c.2 Ekipi A se dodeljuju dva slobodna bacanja i igra se nastavlja podbacivanjem lopte u središnjem krugu.

c.2 Igraču A6 se dodeljuju dva slobodna bacanja iza čega sledi ubacivanje lopte za ekipu A.

Situacija 2.

Ako se dosudi prekršaj u toku sprovođenja početnog podbacivanja lopte, kažnjava se kao da se dogodio u toku vremena za igru. Principi kažnjavanja povreda pravila u toku intervala igre važe samo za greške a ne i za prekršaje.

Primer:

U toku početnog podbacivanja lopte, igrač A4 skače i dodiruje loptu pre nego što je dostigla najvišu tačku.

Tumačenje:

Prekršaj igrača A4. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte van graničnih linija za ekipu B.

Situacija 3:

U trećem periodu utakmice je upravo započeo kada se otkrije da ekipe igraju u pogrešnim pravcima.

Tumačenje:

Pogreška ne zanemaruje. Ekipe nastavljaju da igraju u istim pravcima, koji se smatraju pravilnim čim je lopta postala živa na početku trećeg perioda.

Navod 2:

Na svim utakmicama pivoimenovana ekipa u programu (domaća ekipa) ima pravo izbora košu i klupe ekipe. Sa ovim izborom se upoznao prvi sudija najmanje 20 minuta pre planiranog početka utakmice.

Situacija 1:

Ekipi A (domaća ekipa) se nalazi na terenu više od 20 minuta pre planiranog početka utakmice i zagreva se na jednom košu.

Tumačenje:

Ekipi A je već napravila svoj izbor koša i klupe. Izbor je konačan i ne može se promeniti.

Situacija 2:

Ekipi B (gostujuća ekipa) se nalazi na terenu više od 20 minuta pre planiranog početka utakmice i zagreva se na jednom košu. Ekipi A (domaća ekipa) stiže na teren više od 20 minuta pre planiranog početka utakmice i zahteva da se zagreva na istom košu.

Tumačenje:

Zahtev ekipe A je pravilan i sudije ga prihvataju.

Situacija 3.

Ekipi B (gostujuća ekipa) se nalazi na terenu više od 20 minuta pre planiranog početka utakmice i zagreva se na jednom košu. Ekipi A (domaća ekipa) stiže na teren manje od 20 minuta pre planiranog početka utakmice i zahteva da se zagreva na istom košu.

Tumačenje:

Zahtev se odbija, pošto je ekipa A izgubila svoje prvenstvo izbora.

Čl. 21 Podbacivanje lopte

Situacija:

Ekipi je tražila zamenu svih pet igrača, a igra je prekinuta i treba da se nastavi podbacivanjem lopte.

Tumačenje:

Jedan igrač mora da ostane na terenu da bi učestvovao u podbacivanju lopte.

Čl. 23 Kontrola lopte

Situacija 1:

Kod ubacivanja lopte ili slobodnog bacanja, procenjuje da igrač namerno odugovlači uzimanje lopte.

Tumačenje:

Lopta je na raspolaganju igraču (tj. lopta postaje živa), čim sudija stavi loptu na pod.

Situacija 2:

Kod ubacivanja lopte nakon važećeg pogotka iz igre ili uspešnog poslednjeg slobodnog bacanja, sudija procenjuje da igrač namerno odugovlači uzimanje lopte.

Tumačenje:

Sudija treba da primeni isti postupak naveden u tumačenju situacije 1 (da uzme loptu i stavi je na pod).

Čl. 24 Igrač u akciji šutiranja

Situacija 1:

U toku podbacivanja lopte između igrača A4 i B4 u krugu slobodnog bacanja, igrač A4 odbija loptu prema protivničkom košu. Dok je lopta u vazduhu, oglašava se signal sata za igru da okončan vreme za igru u tom periodu. Lopta zatim ulazi u koš.

Tumačenje:

Priznaje se koš ekipi A, pošto se ovo dobijanje smatra šutom na koš iz igre.

Situacija 2:

U toku podbacivanja lopte između igrača A4 i B4 u krugu slobodnog bacanja, igrač A4 odbija loptu prema protivničkom košu i na njemu i igrač B4 pravi grešku. Lopta ulazi u koš.

Tumačenje:

Priznaje se koš ekipi A i igraču A4 se dodeljuje jedno slobodno bacanje, pošto se ovo odbijanje smatra šutom na koš iz igre.

Čl. 25 Pogodak: Kada je postignut i njegova vrednost

Navod 1:

Vrednost važećeg pogotka iz igre je definisana položajem igrača ili mestom na putu gde je lopta poslednji put dodirnuta ili dodirnula pod pre nego što uđe u koš, bez obzira da li je to bilo dodavanje, šut ili odbijanje.

Navod 2:

Pokušaj pogotka za tri poena menja svoj status i postaje pogodak iz igre za dva poena, nakon što:

- Lopta dodirne igrača ili pod unutar polja dva poena.
- Lopta dodirne obruč, a zatim je pravilno dodirne bilo koji igrač pre nego što uđe u koš.

Navod 3:

Ako lopta uđe u koš odozdo, to se smatra prekršajem samo ako cela lopta prođe kroz koš i ode iznad obruča.

Situacija 1:

U završnim sekundama utakmice, igrač A4 čini pokušaj pogotka iz igre iz svog zadnjeg polja. Šut je prekratak i lopta udara u pod:

- a) Unutar polja tri poena
- b) Unutar polja dva poena, a zatim ulazi u koš pre nego što se oglašio signal sata za igru.

Tumačenje:

- a) Ekipi A se dodeljuju tri poena.
- b) Ekipi A se dodeljuju dva poena.

Situacija 2:

Igrač A4 pokušava šut na koš iz igre ili dodavanje iz polja tri poena. Na ulaznoj putanji loptu pravilno dodirne igrač:

- c. Unutar polja tri poena,
- d. Unutar polja dva poena, a zatim lopta ulazi u koš.

Tumačenje:

- a) Ekipi A se dodeljuju tri poena
- b) Ekipi A se dodeljuju dva poena.

Situacija 3:

Igrač A4 pokušava šut na koš iz igre iz polja dva poena. Na ulaznoj putanji loptu pravilno dodirne igrač koji se nalazi u polju tri poena. Lopta zatim ulazi u koš.

Tumačenje:

Ekipi A se dodeljuju tri poena.

Čl. 26 Ubacivanje lopte

Tumačenje:

Ne postoji ograničenje broja saigra-

ča ili broja dodavanja između njih na ili iza čeonu linije nakon pogotka iz igre ili uspešnog poslednjeg slobodnog bacanja. Ovo se takođe primenjuje i kada je loptu uručio sudija.

Čl. 28 Zamene

Situacija 1:

Jedna ekipa ima više od pet (5) igrača prisutnih na terenu.

Tumačenje:

Ako kontrolu lopte ima ekipa sa samo pet (5) igrača, mora da im se dopusti da završe akciju (tj. da šutiraju na koš, izgube kontrolu lopte, zadržavaju loptu ili lopta postane mrtva), pre nego što sudija zaustavi igru ili se zapisničar oglasi svojim signalom da privuče pažnju sudija ka zapisničkom stolu.

Ako kontrolu lopte ima ekipa sa šest (6) igrača na terenu, igra mora odmah da se zaustavi. Pod pretpostavkom da sudije i pomoćne sudije ispravno rade svoj posao, to znači da je jedan igrač nepravilno ušao ili ostao na terenu. Zato sudije moraju da nalože da jedan igrač odmah bude odstranjen sa terena i dosude tehničku grešku treneru te ekipe ('B'). Trener je odgovoran da obezbedi pravilno izvođenje zamene i da zamenjeni igrač napusti teren odmah po sle zamene.

Važe svi poeni koje je postigao igrač više. Takođe važe sve greške koje je načinio igrač više i smatraju se kao greške igrača.

Situacija 2:

Prilikom šuta na koš iz igre, lopta se nalazi u vazduhu kada se oglasi signal uređaja za 24 sekunde. Lopta zatim ulazi u koš. Da li je to prilika za zamenu bilo kog broja igrača iz obe ekipe?

Tumačenje:

Da, to je prilika za zamenu za obe ekipe zato što je lopta mrtva i sat za igru zaustavljen iz opravdanog razloga koji nije u vezi sa bilo kojom ekipom.

Situacija 3:

U toku poslednjeg slobodnog bacanja izvođač pravi prekršaj. Da li je to prilika za zamenu izvođača slobodnog bacanja, čak i kada je pravilno tražena pre početka izvođenja prvog slobodnog bacanja?

Tumačenje:

Ne, samo ekipa koja ima pravo na ubacivanje lopte može da izvrši zamenу. Prekršaj izvođača slobodnog bacanja poništava njegovo pravilno zatraženo pravo na zamenu.

Čl. 33 Igrač i lopta van graničnih linija

Situacija 1

Igrača koji ima loptu na terenu, dodiruje drugi igrač koji je van graničnih linija.

Tumačenje:

Lopta nije van graničnih linija.

Situacija 2.

Loptu koja se nalazi u šakama igrača na terenu, dodiruje drugi igrač koji je van graničnih linija.

Tumačenje:

Igrač koji se nalazi van graničnih linija je prouzrokovao da lopta bude van graničnih linija.

Čl. 39 24 sekunde

Navod 1:

Kada sudija zaustavi igru iz bilo kog razloga koji nije u vezi sa bilo kojom ekipom, uređaj za 24 sekunde se vraća na 24 sekunde.

Primeri:

Ekipa A ima loptu 15 sekundi kada sudija zaustavlja igru:

- a) Da se očisti pod.
- b) Zato što sat za igru nije radio
- c) Zato što je gledalac ušao u teren.

Tumačenje:

U svim slučajevima, igra se nastavlja ubacivanjem lopte za ekipu A uz novi period 24 sekunde.

Navod 2:

Kada se šut na koš iz igre pokuša bliže kraja perioda 24 sekunde i signal se oglasi dok je lopta u vazduhu, nakon što je napusutila šaku (e) igrača prilikom šuta na koš iz igre, pogodak se računa ako lopta uđe u koš.

Važe sva ograničenja u vezi s sprečavanjem pogotka i ometanjem lopte.

Iz razloga doslednosti, ekipa u napadu se naziva "ekipa A" a ekipa u odbrani "ekipa B"

Čl. 40 Lopta vraćena u zadnje polje

Situacija 1:

Igrač A4 ima kontrolu žive lopte u svom zadnjem polju. On zatim dodaje loptu u svoje prednje polje. Loptu skreće njegov saigrač A5 ili sudija, a zatim je prvi dodiruje igrač A6 koji se nalazi u svom zadnjem polju.

Tumačenje:

Ovo je prekršaj, zbog nepravilnog vraćanja lopte u zadnje polje.

Čl. 41 Sprečavanje pogotka i ometanje lopte

Navod 1:

Ako nakon pokušaja pogotka iz igre, igrač dodirne loptu na njenoj ulaznoj putanji, važe sva ograničenja u vezi s sprečavanjem pogotka i ometanjem lopte.

Navod 2:

Ako se dogodi prekršaj sprečavanja pogotka ili ometanja lopte od strane odbrane i koš je dodeljen, sudija ne uručuje loptu za ubacivanje iza čeonu linije.

Situacija:

Nakon pokušaja pogotka iz igre lop-ta udara u obruč, odskoče, a zatim protivnik prouzrokuje da tabla ili obruč vibrira na takav način da je lopta, po proceni sudije, sprečena da uđe u koš.

Tumačenje:

Sve dok lopta još može da uđe u koš, ovo je prekršaj ometanja lopte i dodeljuje se dva ili tri poena.

Navod 3:

Na kraju vremena za igru u periodu ili produžetku mogu da nastanu situacije kada igrač šutira na koš iz igre i dok je lopta u vazduhu oglasi se sat za igru da označi kraj perioda ili utakmice (situacija 1 dole). Slične situacije mogu takođe da se dogode dok je lopta u vazduhu nakon što je dosuđena greška na igraču koji se nalazi u akciji šutiranja (situacija 2 dole) i dok je lopta u vazduhu oglasi se signal uređaja za 24 sekunde (situacija 3 dole).

Situacija 1:

Igrač A4 šutira na koš iz igre. Dok je lopta u vazduhu oglasi se sat za igru i nakon signala:

1.1 Loptu na ulaznoj putanji dodirne igrač A5 ili B5

Tumačenje:

Pravilna akcija. Lopta postaje mrtva. Poeni se ne priznaju. Kraj vremena za igru.

1.2. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač A5.

Tumačenje:

Prekršaj sprečavanja pogotka. Poeni se ne priznaju. Kraj vremena za igru.

1.3. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač B5.

Tumačenje:

Prekršaj akcija. Lopta postaje mrtva. Dodeljuje se 2/3 poena. Kraj vremena za igru.

1.4. Lopta dodirne obruč, odskoči od njega i dodirne je igrač A5 ili B5.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Lopta postaje mrtva. Poeni se ne priznaju. Kraj vremena za igru.

1.5. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač A5 dodirne obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju. Kraj vremena za igru.

1.6. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 dodirne obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuje se 2/3 poena. Kraj vremena za igru.

1.7. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač A5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju. Kraj vremena za igru.

1.8. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuje se 2/3 poena. Kraj vremena za igru.

1.9. Lopta je unutar obruča i igrač A5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Dodeljuju se 2/3 poena. Kraj vremena za igru.

1.10 Lopta je unutar obruča i igrač B5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuje se 2/3 poena. Kraj vremena za igru.

Situacija 2:

Igrač B4 pravi grešku na igraču A4, koji šutira na koš iz igre. Dok se lopta nalazi u vazduhu:

2.1. Loptu na ulaznoj putanji dodirne igrač A5 ili B5.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Lopta postaje mrtva. Poeni se ne priznaju. 2/3 slobodna bacanja za igrača A4.

2.2. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač A5.

Tumačenje:

Prekršaj sprečavanja pogotka. 2/3 slobodna bacanja za igrača A4.

2.3. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač B5.

Tumačenje:

Prekršaj sprečavanja pogotka. Dodeljuju se 2/3 poena i jedno dodatno slobodno bacanje za igrača A4.

2.4. Lopta dodirne obruč, odskoči od njega i dodirne je igrač A5 ili B5.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju. 2/3 slobodna bacanja za igrača A4.

2.5. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 dodirne obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju. 2/3 slobodna bacanja za igrača A4.

2.7. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač A5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju. 2/3 slobodna bacanja za igrača A4.

2.8. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuju se 2/3 poena i jedno dodatno slobodno bacanje za igrača A4.

2.9. Lopta je unutar obruča i igrač A5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Dodeljuje se 2/3 poena i jedno dodatno slobodno bacanje za igrača A4.

2.10. Lopta unutar obruča i igrač B5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuju se 2/3 poena i jedno dodatno slobodno

bacanje za igrača A4. Igrač A4 šutira na koš iz igre.

Situacija 3:

Dok je lopta u vazduhu oglasi se signal uređaja za 24 sekunde i nakon signala:

3.1. Loptu na ulaznoj putanji dodirne igrač A5 ili B5.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Lopta postaje mrtva. Poeni se ne priznaju. Prekršaj 24 sekunde.

3.2. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač A5.

Tumačenje:

Prekršaj sprečavanja pogotka. Poeni se ne priznaju.

3.3. Loptu na silaznoj putanji prema košu dodirne igrač B5.

Tumačenje:

Prekršaj sprečavanja pogotka. Dodeljuju se 2/3 poena.

3.4. Lopta dodirne obruč, odskoči od njega i dodirne je igrač A5 ili B5.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Lopta postaje mrtva. Poeni se ne priznaju. Prekršaj 24 sekunde.

3.5. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač A5 dodirne obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju.

3.6. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 dodirne obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuju se 2/3 poena.

3.7. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač A5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Poeni se ne priznaju.

3.8. Lopta je u dodiru sa obručem i igrač B5 pruži ruku odozdo kroz koš i dodirne loptu, obruč, mrežicu ili tablu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuju se 2/3 poena.

3.9. Lopta je unutar obruča i igrač A5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Pravilna akcija. Dodeljuju se 2/3 poena.

3.10. Lopta je unutar obruča i igrač B5 dodirne loptu, obruč ili mrežicu.

Tumačenje:

Prekršaj ometanja. Dodeljuju se 2/3 poena.

Čl. 45 Obostrana greška

Situacija 1:

Igrač A4 čini prekršaj koraka. Pro nego što igrač ekipe B ima loptu na raspolaganju za ubacivanje, dopušta

se obostrana greška između igrača A5 i B5.

Tumačenje:

Ubacivanje lopte za ekipu B. Iako ekipa B još nije uspostavila kontrolu ekipe, ona ima pravo na tu kontrolu. Oduzeti joj posed lopte ekipe bilo bi suprotno duhu i cilju pravila.

Situacija 2:

Tehnička greška treneru ekipe B. Igrač A4 izvodi dva slobodna bacanja i zatim ekipa A ima posed lopte. Odmah nakon drugog slobodnog bacanja događa se obostrana greška između igrača A5 i B5.

Tumačenje:

Ubacivanje lopte za ekipu A. Iako ekipa A još nije uspostavila kontrolu ekipe, ona ima pravo na tu kontrolu.

Čl. 55 Greške ekipe: Kazna

Situacija 1:

Igrač A4 čini prekršaj koraka. Pre nego što igrač ekipe B ima loptu na raspolaganju za ubacivanje, igrač B5 pravi grešku na igraču A5 i to je peta greška ekipe B.

Tumačenje:

Greška igrača B5 ne kažnjava se sa dva slobodna bacanja, jer je ekipa B imala pravo na kontrolu lopte u istom trenutku kada je igrač B6 načinio grešku. Prava obe ekipe na ubacivanje lopte poništavaju jedno drugo, pa se zbog toga igra nastavlja podbacivanjem lopte.

Situacija 2:

Tehnička greška treneru ekipe A. Igrač B4 izvodi dva slobodna bacanja i zatim ekipa B ima posed lopte. Nakon drugog slobodnog bacanja, ali pre nego što je lopta na raspolaganju ekipi B za ubacivanje, igrač B5 pravi grešku na igraču A5 i to je peta greška ekipe B.

Tumačenje:

Ne izvode se slobodna bacanja, jer je u istom trenutku kada je igrač B5 načinio grešku ekipa B imala pravo na kontrolu lopte. Ovo pravo na ubacivanje lopte je deo kazne i ne može da se koristi za poništavanje poslednjeg prava ekipe A na ubacivanje lopte. Pravo ekipe B se gubi i igra se nastavlja ubacivanjem lopte za ekipu A.

Čl. 56 Posebni slučajevi

Situacija 1:

Igrač A4 postiže koš i tača se dotuđuje tehnička greška igraču A6, a zatim tehnička greška igraču B0.

Tumačenje:

Kazna za obe tehničke greške su iste i zbog toga se poništavaju. Igra se nastavlja ubacivanjem lopte za ekipu B na čeonu liniji, kao nakon normalnog koša.

Situacija 2:

Ekipa A ima pravo na ubacivanje lopte iz bilo kog razloga, kada se dosu-

di tehnička greška igraču A5, a zatim tehnička greška igraču B5.

Tumačenje:

Kazne za obe tehničke greške su iste i zbog toga se poništavaju. Ostaje da se sprovede ubacivanje lopte za ekipu A, bez obzira da li je lopta već bila ili nije bila na raspolaganju igraču za ubacivanje.

Situacija 3:

Ekipa A kontroliše loptu na terenu. Tada se dosudi obostrana greška između igrača A5 i B5, a zatim greška igrača A6 na igraču B6. To je peta greška ekipe A.

Tumačenje:

Poseban slučaj se događa u trenutku kada se dosudi greška igrača A6. U posebnim slučajevima poništavaju se sve kazne za obostrane greške i ostaje da se sprovede kazna za grešku igrača A6: Ubacivanje lopte za ekipu B. Pošto je ekipa A imala pravo na ubacivanje lopte u trenutku kada je dosuđena greška igraču A6, kazna za ovu grešku je posed lopte za ekipu B, bez obzira na broj grešaka koje je ekipa A načinila u tom periodu.

Situacija 4:

Dosuđen je prekršaj koraka igraču A4 i zatim obostrana greška između igrača A5 i B5, a iza toga greška igrača B6 na igraču A6. Sve greške su se dogodile pre nego što je lopta postala živa nakon prekršaja. To je peta greška ekipe B.

Tumačenje:

U posebnim slučajevima poništavaju se sve kazne za obostrane greške. Kazna za prekršaj je posed lopte za ekipu B. Kazna za grešku igrača B6 je posed lopte za ekipu A, bez obzira na broj grešaka koje je ekipa B načinila u tom periodu. Preostaju dve jednake kazne koje zatim poništavaju jedna drugu. Rezultat: podbacivanje lopte u najbližem krugu.

Situacija 5:

Ekipi A je dodeljeno ubacivanje lopte nakon greške ili prekršaja. Lopta je na raspolaganju igraču za ubacivanje, a zatim sledi tehnička greška igraču A5 i igraču B5. Tada igrač A6 pravi grešku na igraču B6. To je peta greška ekipe A.

Tumačenje:

Kazne za obe tehničke greške su iste i zbog toga poništavaju jedna drugu. Pošto je lopta već postala živa u toku ubacivanja lopte zbog prvobitne greške ili prekršaja, ova kazna ne može više da se koristi za poništavanje. Zbog toga se prvobitno prave ekipe A na posed lopte poništava i treba da se sprovede sledeće: Ubacivanje lopte za ekipu B bez obzira na broj grešaka koje je ekipa A načinila u tom periodu, zato što je ekipa A imala kontrolu lopte kada se dogodila poslednja greška.

Ako se u ovom primeru greške dogode pre nego što je lopta stavljena na raspolaganje igraču za ubacivanje,

greška igrača A6 ne kažnjava se sa dva slobodna bacanja, jer je ekipa A imala pravo na ubacivanje lopte kada je igrač A 6 načinio grešku. Prvobitno pravo na ubacivanje lopte poništava poslednju kaznu ubacivanja lopte, iza čega nema daljih kazni koje treba da se sprovedu. Zbog toga se igra nastavlja podbacivanjem lopte, bez obzira na broj grešaka ekipe.

čl. 57 Slobodna bacanja

Situacija:

Protivnik izvođača slobodnog bacanja prouzrokuje da tabla ili obruč vibrira dok je lopta u letu u toku poslednjeg ili jedinog slobodnog bacanja, na takav način da je ona, po proceni sudije, sprečena da uđe u koš.

Tumačenje:

Slobodno bacanje se smatra uspešnim, dodeljuje se jedan poen i dosuđuje tehnička greška igraču koji je načinio prekršaj.

Čl.58 Pogreške koje mogu da se isprave

Situacija 1:

Igrač B4 pravi grešku na igraču A4 i to je peta greška ekipe B. Sudija pogrešno uručuje loptu igraču A5 za ubacivanje i igra se nastavlja. Igrač A4 prima loptu, vodi i u tom trenutku pogreška se otkriva i još uvek može da se ispravi.

Tumačenje:

Pogrešku čini propuštanje da se dodele dva zaslužena slobodna bacanja. Pošto nije bilo promene poseda lopte otkako je pogreška napravljena: Igrač A4 izvodi dva slobodna bacanja i igra se nastavlja nakon poslednjeg bacanja kao svakog normalnog poslednjeg slobodnog bacanja.

Situacija 2:

Igrač B4 pravi grešku na igraču A4 i to je peta greška ekipe B. Sudija pogrešno uručuje loptu igraču A5 za ubacivanje i igra se nastavlja. Igrač A4 prima loptu, vodi i postiže pogodak. U tom trenutku pogreška se otkriva i još uvek može da se ispravi.

Tumačenje:

Pogrešku čini propuštanje da se dodele dva zaslužena slobodna bacanja. Ista ekipa je postigla pogodak, nakon što joj je pogrešno dodeljen posed lopte. Zbog toga se priznaje koš ekipi A. Igrač A4 ne izvodi slobodna bacanja i igru nastavlja ekipa B kao nakon normalnog koša.

Situacija 3

Ekipi A je pogrešno dodeljen posed lopte za ubacivanje umesto dva slobodna bacanja za igrača A5. Nakon ubacivanja lopte, a bez promene poseda lopte otkako je pogreška napravljena, igrač B4 čini grešku na igraču A4 i to je peta greška ekipe B.

Tumačenje:

Pogrešku čini propuštanje da se

dodele dva zaslužena slobodna bacanja. Igraču A5 se dodeljuju slobodna bacanja koja zbog pogreške nisu izvedena, bez postavljanja igrača u podeocima duž polja slobodnog bacanja. Nakon što je ova pogreška ispravljena, igra ponovo počinje od momenta u kome je bila prekinuta da bi se pogreška ispravila: Kazna slobodnih bacanja za igrača A4.

Ovaj dopis, nazvan "Važne napomene", napravljen je kao dodatak Službenim pravilima igre da bi ponudio objašnjenja i pojasnio pojedine oblasti u knjizi Pravila, koje su u prošlosti dovodile do porasta zabune, pogrešnih tumačenja i nedoslednosti u primeni Pravila. Ove napomene se možda ne odnose na same promene Pravila, ali se ponekad mogu smatrati važnijim od mnogih takvih promena.

Ovaj dopis je namenjen da sudijama pruži nekoliko opštih uputstava, principa i sugestija u oblastima igre koje je potrebno unaprediti, da bi košarka nastavila da se razvija sadašnjom brzinom.

1. Gruba igra dalje od lopte

U poslednje vreme došlo je do značajnog porasta količine fizičkog dodira dalje od lopte od strane igrača odbrane.

Ne treba da se dozvoli bilo koji dodir dalje od lopte, načinjen šakom(ama), rukom(ama), nogom(ama) ili telom, ako taj dodir:

- sprečava napredovanje igrača napada

- ometa slobodu kretanja igrača.

Ako je to slučaj, nepravilan dodir dalje od lopte utiče na kontinuitet napada i dovodi do jasne prednosti odbrane.

Primeri:

a) Igrač A4 trči u brzom kontranapadu duž bočne linije. Igrač B4 stavlja svoju šaku na kuk igrača A4, očigledno sprečavajući direktno kretanje ka protivničkom košu, usled čega stiče prednost.

b) Nepravilna upotreba šaka dalje od lopte mora da se sudi ne samo prilikom ulaza ka protivničkom košu, već takođe u toku igre u blizini tog koša i dok se čuva centar bez lopte.

2. Previše grešaka u poslednjim minutima utakmice

U poslednjih nekoliko godina postale su suviše uobičajena pojava lične greške, dosuđene protiv obe ekipe u poslednjim minutima ili sekundama nerešene utakmice. Koriste se nepravilne taktike u pokušaju da se zaustavi igra po ceni "normalne" lične greške.

Rastući broj pokušaja slobodnih bacanja na oba koša prouzrokuje pad standarda igre i gubitak privlačnosti utakmice, bez atraktivnih, spektakularnih akcija do samog kraja vremena za igru.

Kod ovakve igre, sudijama se naročito savetuje da nastave da strogo pri-

STRUČNA TEMA

	Primeri	Tumačenja:
1.	Šut, signal, lopta ulazi u koš:	Koš se računa, lopta za ekipu B na čeonj liniji.
2.	Šut, signal, lopta dodiruje obruč, lopta ne ulazi u koš:	Prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
3.	Šut, signal, lopta dodiruje obruč/tablu, lopta ulazi u koš:	Koš se računa, igra se nastavlja
4.	Šut, signal, loptu na ulaznoj putanji dodiruje igrač B:	Mrtva lopta, prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
5.	Šut, signal, loptu na ulaznoj putanji dodiruje igrač A:	Mrtva lopta, prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
6.	Šut, signal, sprečavanje pogotka od strane igrača A:	Prekršaj sprečavanja pogotka, nema koša, lopta za ekipu B na čeonj liniji ako uđe u koš; u suprotnom lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
7.	Šut, signal, sprečavanje pogotka od strane igrača B:	Prekršaj sprečavanja pogotka, koš se računa, lopta za ekipu B na čeonj liniji, novi period 24 sekunde.
8.	Šut, signal, lopta dodiruje obruč i odskaače od njega, loptu dodiruje igrač A:	Mrtva lopta, prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
9.	Šut, signal, lopta dodiruje obruč i odskaače od njega, loptu dodiruje igrač B:	Mrtva lopta, prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
10.	Šut, lopta dodiruje obruč, nema signala:	Igra se nastavlja uz novi period 24 sekunde za ekipu koja ima kontrolu lopte.
12.	Šut, lopta dodiruje obruč, signal, lopta ulazi u koš:	Pogrešan signal, koš se računa.
13.	Šut, lopta dodiruje obruč, signal, lopta ne ulazi u koš:	Pogrešan signal, podbacivanje lopte.
14.	Šut, lopta promašuje obruč: nema signala:	Skok ekipe A: sat za 24 sekunde nastavlja da radi. Skok ekipe B: novi period 24 sekunde.
15.	Šut, lopta promašuje obruč: saigrač:	Prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden, šut, novi period 24 sekunde.
16.	Šut, igrač B blokira šut, signal, lopta ulazi u koš:	Koš se računa, igra se nastavlja.
17.	Šut, igrač B blokira šut, signal, lopta ne ulazi u koš:	Prekršaj 24 sekunde, lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.
18.	Šut, igrač B blokira šut, lopta odlazi van graničnih linija:	Lopta za ekipu A van graničnih linija, preostali period 24 sekunde.
19.	Šut, igrač B blokira šut, ekipa B stiče kontrolu, signal:	Pogrešan signal, lopta za ekipu B, novi period 24 sekunde.
20.	Šut, igrač B blokira šut, ekipa A ponovo stiče loptu:	Igra se nastavlja uz preostali period 24 sekunde
21.	Dodavanje igrača A, loptu skreće bilo koja ekipa, lopta dodiruje obruč:	Igra se nastavlja uz preostali period 24 sekunde.
22.	Šut, igrač B4 blokira šut, igrač B4 pravi grešku na šuteru, signal:	Pogrešan signal, kažnjava se greška, nema prekršaja 24 sekunde.
23.	Šut, igrač B4 blokira šut, signal, igrač B3 pravi grešku na šuteru:	Prekršaj 24 sekunde, greška se zanemaruje (osim ako je tehnička, nesportna ili diskvalifikujuća), lopta za ekipu B u tački najbližoj mestu odakle je izveden šut, novi period 24 sekunde.

menjuju princip prednost/podređeni položaj, u isto vreme pokušavajući da ne prekidaju tok igre, i da kažnjavaju lični dodir samo kada veruju da takav dodir:

- daje prednost odgovornom igraču,
- dovodi protivnika u podređeni položaj,

- postaje deo sistemskih dodira koji prouzrokuju nagli porast grube igre.

Zapamtite:

Ako dodir nije nameran i ne dovodi

nikoga u podređeni položaj, ne zviždite pištaljkom!

Primeri:

a) Igrač A4 vodi loptu, a igrač B4 trči za njim sa namerom da isprovocira fizički dodir i utiče na sudiju da zaustavi igru po ceni "normalne" greške.

Dolazi do dodira, ali igrač A4 uspeva da zadrži loptu u posedu i nastavlja svoje vođenje. Pošto sudiji nisu ništa dosudile, igrač B4 ponovo li

či za igračem A4, ovoga puta načelniji ozbiljniji dodir. Sudija reaguje i do suduje grešku igraču B4, jer ponavlja nje ovog očigledno nameranog dodira može da dovode do neodgovarano nezvozne reakcije igrača A4.

b) Ponovo slična situacija: igrač A4 vodi loptu i prati ga igrač B4, sa ciljem da zaustavi igru. Dolazi do dodira između igrača A4 i B4, ali u isto vreme igrač A4 uspeva da dodu loptu igraču A5, itd.

Ne dosuđuje se ništa, zato što u ovakvoj situaciji niko nije doveden u podređeni položaj, a nepravredna taktika pokušavanja da se zaustavi igra ili sprečena ili bar odložena.

c) Igrač A4 ima loptu i brzo ulazi ka protivničkom košu. Igrači B4 i B5 pokušavaju da ometu njegovo direktno kretanje ka košu pritiskajući ga sa obe strane. Dolazi do dodira B4-A4-B5, ali igrač A4 uspeva da prođe bez prekidanja vođenja i sada se niko ne nalazi između njega i protivničkog koša.

3. Princip prednost/podređeni položaj kod prekršaja

Po prvi put, po novim pravilima, primena principa prednost/podređeni položaj je zvanično dozvoljena ne samo kod fizičkih dodira već takođe i kod prekršaja. Ovo se smatra prilično revolucionarnim, jer zahteva da igrači, treneri i gledaoci promene svoj način razmišljanja.

Sudijama se savetuje da vrlo pažljivo primenjuju ovaj princip, sve vreme trudeći se niti da izgube kontrolu igre niti da podstiču slabu tehničku igru.

Primeri:

a) Igrač A4 prima loptu posle ubacivanja u zadnjem polju ekipe A. Nijedan igrač ekipe B ne nalazi se u blizini igrača A4 u njegovom zadnjem polju. Igrač A4 podiže svoju pivot-nogu neznatno pre nego što izbacilo loptu da započne vođenje.

Postupak: Sudija normalno može da zanemari akciju igrača A4, naročito ako nije preterana.

b) Igrač A4 ponavlja istu povredu pravila, ali uz igrača odbrane koji se nalazi u položaju da predstavlja odbrambenu pretnju igrača A4.

Postupak: Prisustvo igrača odbrane čini situaciju potpuno drugačijom. Prekršaj mora da se dosudi (zvižduk sudije uz pokazivanje znaka za "korake").

Ako zanemarimo ovaj prekršaj, igraču napada dajemo nepravrednu prednost, a igrač odbrane se nalazi u očito podređenom položaju.

c) Igrač A4, koga je čvrsto pritisnuo igrač B4, vodi loptu ispod svog sopstvenog koša, okrenut leđima ka protivničkom košu. U isto vreme njegov saigrač A5 stoji duže od 3 sekunde u protivničkom polju ograničenja.

Postupak: Sudije treba da zanemare prekršaj, jer nema direktne pretnje ekipi B.

d) Slična situacija, ali se igrač A4 kreće napred, licem okrenut protivničkom košu, i ima mogućnost da doda loptu svom saigraču A5 koji stoji, stoji duže od 3 sekunde u protivničkom polju ograničenja.

Postupak: Dosuđuje se prekršaj, zato što položaj igrača A5 u polju ograničenja daje nepravrednu prednost ekipi A.

4. Pravilo o koracima

Jedan od prekršaja koji se nedosledno dosuđuju, vezan je za čl. 35 Koraci. Ponekad su igrači, treneri i navijači nezadovoljni pogrešnom i nedoslednom primenom ovog pravila.

Savet sudijama:

- Odredite pivot-nogu.
- Pažljivo motrite na nepravilno pomeranje te noge.

a) Koja noga je pivot-noga?

- Ako igrač prima loptu ili završava vođenje sa obe noge na podu, onda može da izabere bilo koju nogu kao svoju pivot-nogu.

- Ako igrač prima loptu ili završava vođenje sa samo jednom nogom na podu, smatra se da je noga koja dodiruje pod pivot-noga.

- Ako igrač prima loptu ili završava vođenje kada nijedna noga ne dodiruje pod (igrač u vazduhu), onda se primenjuju sledeća uputstva:

a) Ako se, nakon sticanja kontrole lopte, jedna noga vrati na pod a za njom druga noga, onda prva noga koja dodirne pod postaje pivot-noga.

b) Ako se, nakon sticanja kontrole lopte, obe noge istovremeno vrate na pod, onda igrač može da izabere bilo koju nogu kao pivot-nogu.

c) Ako, nakon sticanja kontrole lopte, igrač koji se brzo kreće vrati jednu nogu na pod, a zatim skoči tom nogom i doskoči istovremeno na obe noge, akcija je pravilna, ali igrač ne može da pivotira, tj. nijedna noga ne može da bude pivot noga.

Zapamtite: Nije moguće da se naprave korice dok se vodi lopta!

b) Koja ograničenja sužavaju pomeranje pivot-noge?

Kada se pivot-noga jednom uspostavi, igrač može da započne vođenje, izvede dodavanje ili pokuša šut na koš iz igre, uz sledeća ograničenja:

- Da bi započelo vođenje, prvo lopta mora da napusti šaku igrača koji vodi loptu, pre nego što podigne pivot-nogu od poda.

- Da bi se izvelo dodavanje ili šut koš iz igre, pivot-noga može da se podigne pre nego što se lopta izbacilo radi dodavanja ili šutiranja, ali izbacivanje mora da se završi pre nego što se pivot-noga vrati na pod.

Sudije treba da budu posebno stroge u dosuđivanju prekršaja koraka, naročito ako ovi prekršaji stavljaju odbranu u podređeni položaj!

Primeri tipičnih prekršaja koraka:

a) Nakon što je primio loptu u vazduhu igrač A4 doskače na jednu nogu, skače tom nogom i ponovo doskače:

- Istovremeno na obe noge - pravilna akcija

- Ne u isto vreme na obe noge - prekršaj koraka.

b) Nakon što je primio loptu u va-

zduhu igrač A4 doskače na jednu nogu, a zatim skače tom nogom i ponovo doskače na obe noge istovremeno. Tada igrač A4 pivotira prilikom ulaza sa polaganjem lopte u protivnički koš - prekršaj koraka.

c) Igrač A4 prima loptu dok se nalazi u nepomičnom položaju. Pošto ga je igrač B4 čvrsto pritisnuo, on zakoračuje unazad svojom desnom nogom ka igraču B4, a zatim brzo privlači svoju levu nogu unazad. Tada skače i šutira - tipičan prekršaj koraka, koji se često sudi kao greška odbrane.

d) Promena pivot-noge kod blisko čuvanih centara. Centar A4 ima loptu, okrenut je leđima protivničkom košu i blisko ga čuva igrač B4. Igrač A4 postavlja svoju nogu iza noge igrača B4, zatim se brzo okreće za 180 stepeni ostavljajući igrača B4 za sobom i tada započinje ulaz ka protivničkom košu. Ovakvim prekršajima koraka mora da se posveti stroga pažnja, jer bilo kakva tolerancija normalno daje nepravrednu prednost napadu.

e) Sudije takođe moraju dobro da paze na nepravilno pomeranje nogu pre izvođenja skok-šuta. Primer: Igrač A4, iz nepomičnog položaja ili u toku ulaza ka protivničkom košu, zakoračuje napred jednom nogom, a zatim privlači pivot-nogu u blizinu prve noge pre nego što izbacilo loptu radi skok-šuta, čime se približava protivničkom košu za jedan korak.

5. Vešanje o obruč

Vešanje o obruč na takav način da on nosi težinu igrača, u principu nije dozvoljeno pravilima i kažnjava se tehničkom greškom igrača.

Vešanje o obruč je dozvoljeno samo ako:

- Nakon zakucavanja, igrač trenutno uhvati obruč.

- Sudija veruje da time igrač pokušava da spreči svoju ili povredu drugog igrača.

Primeri:

a) Igrač A4 postiže pogodak spektakularnim zakucavanjem i zatim trenutno, sekundu ili dve visi o obruču, kao završetak šuta zakucavanjem. Ovo se smatra pravilnom akcijom.

b) Igrač A4 postiže pogodak zakucavanjem. U isto vreme ili neposredno pre toga, oklizne se igrač A5 ili B5 i pada na pod ispod koša. Igrač A4 visi o obruču da ne bi prouzrokovao povredu igrača A5 ili B5.

c) Igrač A4 postiže pogodak šutom sa polaganjem lopte i zatim preterano visi o obruču bez opravdanog razloga (majmunski potez). Igraču mora da se da opomena, a nakon toga tehnička greška. Ako je akcija izuzetno preterana, odmah se dosuđuje tehnička greška.

Željko Lukajić, KK Hemofarm

Sledim svoju košarkašku filozofiju

Od navijača Sloge nedavno je u Krajevju dočekan ovacijama. "Grobari" ga i dalje obožavaju, dok je sastavni deo svake košarkaške predstave u Vršcu slogan: "Željko Lukajić, jedan je Željko Lukajić..."

Najvatrenije pristalice klubova u kojima je Željko Lukajić radio dakle jedinstveni su, u oceni. A dobro je poznato da je navijače teško prevariti.

Merodavniji sud, međutim, stiže od kolega. Uoči jedne od utakmica u prošlogodišnjem prvenstvu Jugoslavije, tadašnji trener Beobanke, sada Partizana, Darko Ruso je doslovce rekao: "Hemofarm uz Budućnost igra najbolju košarku u Jugoslaviji".

Donedavno trener Beopetrola Slobodan Klipa, takođe, nije imao rezervu kada je u pitanju prvi strateg Vrščana: "Hemofarm ima fenomenalnog trenera", rekao je Klipa posle utakmice dva tima u ovogodišnjem šampionatu.

Podgorički "Drim tim" za naše uslove, naravno, prošle sezone je samo dva puta bio na ivici poraza. Oba puta protiv "Hemofarma", što nije krio ni Miroslav Muta Nikolić. Primera je bezbroj, ali i ovi su dovoljni za priču o Željku Lukajiću, ili Struji, koji već treću godinu za redom svoju "koru hleba" zarađuje u Vršcu.

- Poslednjih godina veoma je nezahvalno biti trener u YU košarci. Vi ste jedan od retkih koji već tri godine vodi isti klub. U čemu je tajna?

"Nema tu velike filozofije. Došao sam u klub koji ima organizaciju, izgrađen sistem i poštuje osnovne principe neophodne za ozbiljan rad. Košarkaški klub, u stvari, samo primenjuje već ustaljena pravila u Koncernu Hemofarm, koji stoji iz kluba. A Koncern, to je opštepoznata stvar, ima razrađen sistem kako se raste i napreduje.

Moje opstajanje već treću godinu, verovatno, znači da sam se uklopio u celokupni projekat. Cilj tog projekta je uvek isti. Ne treba valjda da naglašavam čemu stremi Koncern.

Došao sam, dakle, u sredinu koja uvek želi napred i gde su samostalnost, ali i odgovornost u radu maksimalni. Pošto sam ja po prirodi fajter, taj izazov je bio kao stvoren za mene. Koliko uspevam u tome, možda najbolji odgovor leži baš u činjenici da sam još u Vršcu. Jer, ovde ne možete da folirate ljude".

- Radili ste u mnogim klubovima i, pretpostavljam, da Vam nisu strane priče o različitim "strujama" unutar kluba. Da li u Hemofarmu imate bezrezervnu podršku rukovodstva i koliko Vam ta podrška znači?

"Što se podrške rukovodstva tiče, ona je apsolutno bezrezervna. Nigde, gde sam do sada radio, nije bila takva. Ja, međutim, na taj problem gledam ovako. Ako svoj posao radim maksimalno pošteno, ako iz takvog odnosa prema poslu proističu rezultati, jer oni su, ipak, jedino merilo svačijeg rada, onda je normalno da taj rad bude adekvatno vrednovan.

S druge strane, šta znači podrška rukovodstva kluba ako tim koji treniram i vodim ne napreduje. Treba biti pošten prvo prema sebi, jer samo u tom slučaju možete zahtevati i od drugih takvo ponašanje. Da zaključim, ja sam ne bih tražio podršku, ma koliko ona bila bezrezervna".

- Komplimenti, koje su izrekle vaše kolege, verovatno vas obavezuju u budućem radu. Problem je, međutim, ne samo Vaš, kako se postaviti "između dve vatre" a da ne trpi klub. Tu mislim na "stare" i mlade igrače. S jedne strane, rezultati su prioritet. S druge, prioritet je i "produktivna" i s treće, valja očuvati trenerski rejting, koji se ne stiže lako?

"Kao prvo, za mene ne postoje "stari" i mladi. Postoje samo dobri, manje dobri i loši igrači. Drugo, odlično znam šta su prioriteti. Po prirodi stvari uvek je lakše promeniti jednog trenera, nego 12 igrača. Treće, morate me dobro poznavati da biste shvatili moj odnos prema mlađim igračima. Osećao bih duboko unutrašnje ne-

Struja

"Iz vremena dok sam igrao u Željčnicaru. Odbranu sam igrao odlično. Nijedan protivnički igrač nije mogao da mi pobegne. Tadašnji kapiten Želje Brane Bjelica uočio je moje brzinske sposobnosti i on mi je dao nadimak Struja. Znete ono: brz je k'o struja. Nadimak je ostao do današnjih dana, samo što ja više nisam kao nekad".

Sudeći, međutim, po reakcijama kraj terena, dok vodi tim, ne primećuje se baš da je išta izgubio od nekadašnje brzine. Štaviše, stiže se utisak da je i sada eksplozivniji od mnogih prvotligaških igrača.

zadovoljstvo kada bih se osvrnuo na sezonu koja je prošla, a ne bih video trag. Taj trag o kojem govorim su mladi igrači. Njima bih dao dušu, ali i uzeo njihovu na treningu, jer nema većeg zadovoljstva nego kad pomažete u nečijem razvoju. Spreman sam da žrtvujem i rezultat, znači i svoju karijeru, ako procenim da će neko postati as. Ali, i taj budući as će zapamtiti mene".

- Da li koncept rada, koji ste primenjivali u prethodnim klubovima, sledite i u Hemofarmu?

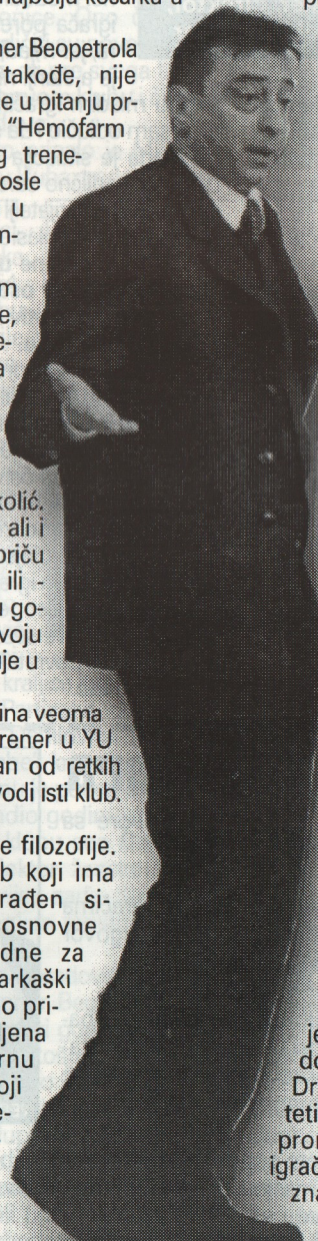
"Rekao bih ovako: sledim svoju košarkašku filozofiju. Koncept zavisi od mnogo stvari. Najpre od igračkog kadra, jer on nije svuda isti. Ne možete iste stvari primenjivati u radu sa reprezentacijom, ili sa nekim drugoligaškim klubom. Jednostavno, zahtevi su različiti. Od nižih, do vrhunskih. Sa visokokvalitetnim igračima lakše ispunjavate vrhunske zahteve. Sa onim drugim primenjujete koncept koji će oni najlakše prihvatiti. Košarkaški principi su, u stvari, svuda isti. Vama sada preostaje samo da ih prilagođavate, zavisno od toga s čime raspolazete.

- Na kraju, gde vidite u budućnosti Hemofarm i Željka Lukajića?

"Dobro pitanje, ali znam samo polovinu odgovora. Hemofarm vidim, u bliskoj budućnosti, u samom vrhu jugoslovenske košarke. Rezultati koje smo postigli u protekle dve sezone, i na domaćoj i na međunarodnoj sceni, daju mi pravo da to kažem.

Što se druge polovine pitanja tiče, odgovor ne zavisi od mene. Ja znam šta bih želeo, ali u mom poslu uvek postoje, najmanje dve strane".

M. Tomašević

KK Beopetrol

Visoka cena promena trenera i ciljeva

Košarkaši Beopetrola nisu uspjeli da izbegnu pesimističke prognoze sa početka sezone. Pored odličnog starta, popularni "petrolci" nisu uspjeli da sačuvaju status A ligaša. Mlada i izuzetno talentovana ekipa sa Novog Beograda nije izdržala pritisak a treba naglasiti da nije imala ni sreće, jer su mnogo utakmica izgubili u samoj završnici, a pogled na tabelu govori da bi sa dve pobjede više, izabranici Aleksandra Glišića vodili borbu za plasman u plej - of. Međutim, treba li se žaliti na sreću?

Interesantno je da je ove sezone Beopetrol, neočekivano, često menjao stručni štab. Sezonu je počeo tandem Slobodan Klipa - Aleksandar Glišić, nekoliko kola pre kraja Klipa je ustupio mesto Goranu Miljkoviću koji je posle samo tri kola morao da ode. U situaciji kada je samo teorija održavala Beopetrol u elitnom košarkaškom društvu, Aleksandar Glišić je hrabro odlučio da se podredi interesu kluba.

- Dugi niz godina sam u Beopetrolu. Branio sam boje kluba kao igrač, bio sam i kapiten tima. Letos sam zajedno sa Klipom počeo sa radom u prvom timu, asi-

Finac

Goran Miljković - Finac svoj prekratak boravak na trenerskoj uzavreloj klupi Beopetrola nije za ovaj broj Trenera hteo da komentariše. Njegovo objašnjenje uvažili smo kao korektno i prema Treneru i posebno prema Beopetrolu.

- Prvenstvo je pri kraju. Ne bih ovog momenta želeo da iznosim detalje mog angažmana u Beopetrolu, jer je to, po meni, džentlmen-ski i prema igračima i upravi kluba. Pored toga, predstoji nam još razgovora. Ja očekujem da će se sve, ipak, korektno završiti. Trener moju izjavu može očekivati za sledeći broj. *M. Pi.*

stirao sam i Miljkoviću. Svestan sam da preuzimanje tima koji je već eliminisan iz društva najboljih, u situaciji kada su igrači izgubili motivaciju može da bude pogubno za mladog trenera, ali jednostavno nisam mogao da ostavim klub na cedilu - naglasio je Aleksandar Glišić.

Odluka Slobodana Klipa da sredinom sezone sa mesta prvog trenera pređe na funkciju sportskog direktora izazvala je prilično burne reakcije među ljubiteljima košarke, jer je bilo više nego evidentno da Klipa i Glišić uspešno realizuju cilj koji je zacrtan pre početka sezone - stvaranje novog tima i afirmacija mladih igrača.

- Upravo zbog toga sam i odlučio da ustupim mesto Goranu Miljkoviću. Naime, čelnici kluba su posle Nove godine odlučili da promene ciljeve. Angažovani su iskusniji igrači, cilj je bio opstanak pa je angažovan i iskusniji trener. S obzirom na to da se odstupilo od prvobitne koncepcije iza koje sam čvrsto stajao odlučio sam da se povučem, naglašava Klipa.

Kako komentarišete odlazak Gorana Miljkovića posle samo tri kola?

Već smo naglasili da Aleksandar Glišić zaslužuje pohvale za izuzetno hrabar potez koji je povukao. Slobodan Klipa, sportski direktor kluba ovako je procenio Glišićeve kvalitete:

- Aleksandar Glišić je svetla perspektiva Beopetrola. Sigurno će ostati u klubu, a od

Slobodan Klipa:
Trener, direktor,
direktor-trener

ambicija i koncepcije zavisi da li će ostati na kormilu prvog tima - izjavio je Klipa.

U trenutku kada je Aleksandar Glišić preuzeo vođenje tima, Slobodan Klipa je kao sportski direktor odlučio da se ponovo vrati na klupu i pomogne dojučerašnjem asistentu.

- Već sam rekao da je pre početka sezone cilj bio afirmacija mladih igrača i stvaranje novog tima koji će prave vrednosti pokazati za dve, tri godine. Međutim, dolaskom starijih igrača poremetila se atmosfera, jer mladi nisu prihvatili starije a stariji nisu uspjeli da se nametnu mlađim igračima kao lideri. Zbog toga sam odlučio i da se povučem sa klupe. Sada je situacija drugačija. Sa Glišićem sam odlično saradivao tokom sezone, veliki smo prijatelji i zaista želim da mu pomognem - naglasio je Klipa.

Do kraja sezone u trenutku kada zaključujemo trener ostala su još dva kola. Beopetrol igra protiv Lovčena na Cetinju i Slobe u Beogradu.

- Već smo se oprostili od elitnog košarkaškog društva, ali mislim da nismo razočarali. Pre početka sezone počeli smo sa radom u interesu jugoslovenske košarke a sa nadom da ćemo izboriti opstanak u društvu najboljih. Nažalost nismo izdržali pritisak a nismo imali ni sreće. Najveća satisfakcija je činjenica da smo afirmisali sedam mladih igrača. Mislim da je svima jasno da će Beopetrol, ukoliko sačuva sastav tima iz ove sezone sigurno vrlo brzo obezbediti povratak u društvo najboljih - smatra Glišić.

S. Jančić

Pravnik vam odgovara

Pitanje: Da li možemo da zaključimo ugovore sa igračima koji su mlađi od 18 godina.

R. M. Novi Sad

Odgovor: Možete zaključivati ugovore sa igračima koji su mlađi od 18 godina ali je neophodno da ugovor potpiše i roditelj ili drugi zakonski zastupnik.

Pitanje: Imam ugovor sa klubom gde je klub u obavezi da osim mesečne plate snosi i troškove zakupa stana i ishrane. Klub ne plaća troškove zakupa stana već duže vreme. Kako mogu da ostvarim svoje pravo.

Trener iz Beograda

Odgovor: Svoje pravo možete ostvariti jedino putem tužbe nadležnom sudu koji će veštačenjem utvrditi visinu zakupnine i na osnovu toga obavezati klub da Vam nadoknadi troškove.

Advokat
NEBOJŠA MIHAILOVIĆ

KK Mladost

Klub dobrih trenera

Kada uđete u prostorije našeg najtrofejnijeg košarkaškog kluba podno tribina stadiona Partizana prvo što srećete su slike velikih, trofejnih trenera crno-belih Dušana Ivkovića i Vujoševića, Željka Obradovića, prof. Aleksandra Nikolića i Rebe Čorkovića. Trenerski košarkaški krem koji je napunio vitrine trofejne sale u Humskoj ali je i stvorio Kiću, Praju, Palju, Dikiju, Saše koji su na "fotkama" na sledećem zidu.

KK Mladost iz Zemuna nema rejting i trofeje Partizana, ali ima specifično šmek i svoje mesto u košarkaškom albumu naše prestonice. Ono čime se Zemunci mogu podičiti su nove prostorije, otvoreni tereni, ali pre svega treneri koji su radili u njihovom klubu i čije slike takođe krase zidove.

Centralno mesto pripalo je Miomiru Liliću - Lilketu tvorcu kluba, treneru, predsedniku, sekretaru, kasnije sudiji i funkcioneru saveza, čoveka koji je davne 1954. udario temelje klubu koji je najpoznatije igrače imao u Packetu Bizjaku i Tozi Zorkiću, kasnije Partizanovom reprezentativcu.

Dok šira javnost ne zna "Lilketu", Dule Vujošević, Darko Ruso, Jovica Antić, Dejan Srzić - Susla, Dragomir Bukvić, Boško Đokić i Prelević su među najcenjenijim trenerima naše kraljice igara.

Trofejni trener Partizana, generacije Divca, Đorđevića, Danilovića te 1986. kada su "Kićine bebe" krenule ka šampionskoj tituli sezonu je počeo upravo u Mladosti, gde je radio godinu dana, da bi posle njega na klupu seo Dragomir Bukvić kasnije selektor ženske reprezentacije Jugoslavije, sada Slovenije, koji je radio u najboljim ženskim klubovima naše lige.

Pomoćnik Željka Obradovića u državnom timu, bivši trener Beobanke sada Partizana, Darko Ruso tri godine je nosio dres kluba, bio izraziti košgeter, jedan od najjačih u tada izuzetno kvalitetnoj Srpskoj ligi, mada kažu, a i autor ovih redova kao saigrač sa klupe može da potvrdi, nimalo voljan za ispunjavanje odbrambenih zadataka, Ruso je godinu dana i trenirao Mladost, ali pošto u klubu nisu mogli da mu obezbede salu za trening

Zid sa niskom uglednih trenera KK Zemun

"Beton" za buduće asove KK Zemun

dva puta dnevno, Darko je otišao među "bankare" i od njih napravio četvrtfinalistu Kupa Kupova i viceprvaka lige.

Najveći uspeh i ulazak iz srpske u prvu srpsku ligu, reorganizacijom od 32 kluba i u elitni rang, ostvario je Jovica Antić, kome je plej-of izmakao za jednu pobedu. Antić koji je vodio Radnički i Crvenu zvezdu, sada prvaka republike Srpske Igoke, dve sezone je sa uspehom igrao u Mladosti gde je kao trener i napravio prve korake u mladim selekcijama.

Zemunci sa ponosom ističu i Dejana Srzića - Suslu, koji je u Partizan, Zvezdu, Aris sa Galisom i Janakisom, vodio i mlađe reprezentativne selekcije stare Jugoslavije od Draženove generacije, do poslednje juniorske sa Mulaomerovićem, Berićem, Tomaševićem, Rađoševićem, Tomićem, ali i SRJ sa Čakićem, Radmanovićem Vujanićem i dr.

Uz Prelevića i Boška Đokića koji je i igrao i trenirao Zemunce, bio je i savetnik istu funkciju sredinom osamdesetih uz desetak dana vođenja treninga obavljao je jedan od najtrofejnijih evropskih trenera, Boža Maljković, koji je naučio Zemunce (tada kao pomoćnik Ranka Žeravice u Zvezdi), zonskoj odbrani.

Zoran Višić trener ženskih reprezentativnih selekcija, Spartaka, odnosno košarkaše Radničkog radio je sa mladim selekcijama Mladosti, a seniore je vodio Vlada Bošnjak, koji je radio na američkim koledžima, kao pomoćnik Ludvigu u seniorskom timu Crvene zvezde čije košarkašice i trenutno vodi.

Mnogi su treneri prošli kroz Mladost, neki načinili prve korake, nekima je to bila odskočna daska. Kada su se novi otvoreni u naselju "Sava Kovačević" svečano otvarali mnogi su i došli da se vide sa starim prijateljima, da evociraju uspomene, a trenerski zid čije slike podsećaju mlade naraštaje kakve su veličine vodile košarkaše u plavim dresovima. Došli su da daju i neki savet mladom kolegi, nasledniku, Aleksandru Kesaru, treneru sa pedigreeom oca Milana, popularnog "Kese", starog Krstaša i "saborca" Dušana Ivkovića, kasnije i njegovog imenjaka Vujoševića. Mladost stvara uslove za nove potomke čuvene beogradske trenerske škole.

Vladan Tegeltija

Milan Tomašević - Era, Tanjug

Zadovoljstvo druženja sa trenerima

Verujem da u svetu sporta, dakle ne samo košarke, ne postoji čovek koji nije čuo za profesora Aleksandra Nikolića.

Uveren sam, takođe, da su susret i razgovor sa njim bili privilegija velikog broja mojih kolega.

Imao sam sreću da budem jedan od privilegovanih. Da budem blizu profesora krajem osamdesetih, kada je stvarana Jugoplastika, sredinom devedesetih, kada je košarkaški kamp na Zlatiboru počeo da radi po njegovom programu i konačno, pre nego što je zauvek otišao.

Ovo nije oda profesoru. Jednostavno, ne bih se usudio da to učinim, jer sam siguran da to ne bih umeo onako kako je "Profa" zaslužio.

O profesorovim vrednostima, ipak, sam najviše spoznao od njegovih kolega i, uslovno rečeno, učenika. Sećam se tako Minhena, 1989. kada je Jugoplastika osvojila prvu titulu prvaka Evrope. Splićani su dobili polufinalni meč i Boža Maljković, tadašnji trener Jugoplastike je, ispunjavajući želju čelnicima kluba, seo sa njima da se "opusti" uz partiju karata.

Nedugo zatim, ušao je profesor. Takvo poštovanje odavno nisam video. Boža je odmah ustao, pozdravio se sa profesorom, i ustupio mu svoje mesto. Maljković je osvojio titulu prvaka Evrope, jednu, drugu, treću, četvrtu, ali, svoj odnos prema profesoru nikada nije izmenio.

Drugi detalj dogodio se 95. ili 96. godine na Zlatiboru. Posle prepodnevno treninga put nas je vodio u "Dvojku" na obaveznu kaficu. Istina, ponekad i lozu, ali to se dešavalo samo ako bismo profesora uspele da "nateramo" da priča o košarci. Moram priznati da je to bilo zaista teško.

Praktičan trening držao je sadašnji selektor reprezentacije Jugoslavije Svetislav Pešić koji je, svi već znate, vodio berlinsku Albu, a sa reprezentacijom Nemačke "osvojio" Evropu.

Elem, Pešić je te godine doveo, ako se ne varam Vendela Aleksisa. Da ne širim priču, u jednom trenutku upitao je profesora za mišljenje o petorci u kojoj bi bila dva beka, dva krila i jedan centar. Prosto iz razloga što mu je kompozicija tima sada takva.

Dijalog koji je usledio, sa milion kombinacija koje su i jedan i drugi sipali kao iz ru-

kava, razumeli su, valjda, samo njih dvojica. Impresionirala me je pažnja s kojom je Pešić slušao profesora.

Uostalom, pamtim i kada se Zoran Kovačić Čivija, najtrofejniji trener u ženskoj košarci, dobrovoljno "prijavio" za profesоровog vozača. Sve se, naravno, opet dešavalo na Zlatiboru. Sam se ponudio profesoru da ga svakog dana, posle treninga, vozi do hotela. Kasnije mi je otkrio zašto:

"Profesor ne voli da priča puno o košarci, ali, ja svaki put usput upitam nešto. Od tih pitanja i odgovora sad mogu da napišem knjigu", priznao je Čivija.

Iz mnoštva sećanja na profesora izdvojiću još samo ona koja će, možda, najbolje

Selektor

Pre tri godine na OI star utakmici, koja je igrana u Pioniru, po zamisli organizatora selektori ekipa su bili novinari. Tako se s jedne strane našao kolega Ratko Pavlović iz Politike, a na drugoj ja. Treneri protivničke ekipe bili su Jovica Antonić i Rajko Toroman, a meni su pomagali Miroslav Nikolić i Aco Petrović. Sve je to bio samo spektakl podređen gledaocima. Već pre početka padale su šale na račun protivničkog tabora.

Tako sam ja pozeleo da budem originalan i rešim da u zgodnom trenutku mog trenera Mutu Nikolića, kao nezadovoljan, pošaljem na tribine. Međutim, plan mi je propao. Moja ekipa je počela loše i stvarana je ozbiljna razlika u korist protivnika. Muta je uzeo tajm aut. Njegova vakela izgledala je otprilike ovako:

- Ako ste vi došli da se zezate, ja nisam. Ko neće da igra, ne mora. Sta, treba da izgubim od one dvojice (Antonić-Toroman), pa da mi se popnu na glavu? Ne pada mi na pamet.

Shvatio sam da je Muta izuzetno to ozbiljno mislio, ili bi u protivnom, sam otišao. Uz to naši su se uozbiljili i pobedili. Naravno posle se Muta popeo na glavu našim rivalima, a ja sam ih težio da je morao pobediti, jer je znao da bih ga u suprotnom smenio.

ilustrovati zašto je uvek bio "osuđen" na uspeh.

Prvo je, njegova čuvena rečenica od pre nekoliko decenija: "Danas je već juče", i drugo, kada sam pravio jedan intervju sa njim, rekao mi je doslovce:

"Ono što sam naučio prilikom mog prvog boravka u Americi, a bilo je to šezdesetih, nisam smeo da primenjujem ovde pune dve godine".

Poruka je glasila: Treba uvek ići ispred, ali dozirano, da bi sredina u kojoj si, mogla da te prati!

Među mnogim trenerima sa kojima sam se susretao tokom ovih dvadesetak godina postoji i jedan koji me je "naučio pameti".

Mislim da je to bilo 1988, kada su u kvalifikacijama za EP u Boru igrane reprezentacije Jugoslavije i Engleske. Selektor je, naravno, bio Dušan Ivković. U holu hotela stajali su Duda i Jovan Kosijer iz zagrebačkih Sportskih novosti. Prišao sam i upitao Duda da li mogu u autobus kojim će reprezentativci ići do dvorane. Na vrlo uljudan način dobio sam negativan odgovor.

Posle utakmice mi je prišao Duda:

"Moja praksa je da u autobusu u kojem su igrači ne bude nikog sa strane. Nadam se da razumeš."

U razgovoru koji je usledio obećao sam selektoru, pošto je Tanjug u to vreme još imao monopol na svetske agencije, da ću mu odmah javiti rezultat žreba za EP.

Došao je i dan žreba koji se dešavao u popodnevni satima. Taman kad ja spavam. Doduše, da sam se setio obećanja, ne bih spavao sigurno. Ali...

U jednom trenutku budi me supruga i dodaje telefon. "Imaš li sastav grupe u kojoj smo?" Na vezi je bio Duda.

"Nemam", odgovorim i kažem da ću odmah otići do Tanjuga i javiti.

"Ne treba. Piši, imam ja."

Naučio sam obe lekcije za sva vremena.

Prostor mi ne dozvoljava da istaknem kako me je uvek impresionirala Maljkovićevo mirnoća, kojom je kao magnet privlačio sve oko sebe. Njegova širokogrudost prema malim sredinama je posebna priča, baš kao i spremnost da svuda stigne, gde to od njega traže.

Meni lično ostao bi prazan ovaj tekst da ne pomenem Mutu Nikolića. Bio sam, valjda, među prvim novinarima koji je sa njim pravio intervju kada je postao trener IMT-a. Zaredao Muta s porazima i posle deset uzastopnih, podneo ostavku. Tvrđoglav, kakav je, međutim, krene od "nule" i, bogami, iskompenzuje katastrofalan start. Stigao je čak i do reprezentacije. Usput vodio Partizan, Budućnost i sada Crvenu zvezdu. Dakle, pogodio profesiju iako je bilo onih koji su sumnjali. Uvek i na sve je imao odgovor, osim na jednu koju šalju: "Kada si počinjao, da ja nisam napisao da si trener, niko ti ne bi verovao. Nego ljudi poverovali meni!"

'Ajde Muto, ne ljuti se. Veruju sad i tebi!

Milan Mažić, košarkaški sudija

Treneri su najznačajniji faktor u košarci

Milan Mažić spada u grupu mlađih sudija u Vinston Juba ligi. Počeo je da sudi 1991. godine, zvanje saveznog sudije stekao je 1994. godine, a znak FIBE nosi od prošle godine. Dosad je odsudio više od 1.200 zvaničnih mečeva. Na osnovu tog iskustva, može da govori o odnosu između trenera i sudija.

- Treneri profesionalci, koji znaju svoj posao, ključni su faktor u košarci, jer uče igrače kako da igraju i šta da rade na terenu. Smatram da svaki trener o košarci zna više od bilo kog sudije. Jedan od problema u našoj košarci je nepostojanje uređene komunikacije između trenera i sudija van terena. Kada bi postojao takav kontakt bilo bi manje nesuglasica na terenu oko tumačenja pravila. Najproblematičnije situacije su dosuđivanje koraka.

Šta treneri misle o sudijama?

- Uglavnom nas tretiraju kao "nužno zlo", a samo mali broj stručnjaka nas smatra prijateljima. Interesantno je da svi treneri smatraju da sudije žele da im odmognu. Valjda je to u trenerskoj psihologiji, a razlika je samo u tome što neki treneri više pažnje posvećuju igri, a drugi sudijama.

Kako izgleda komunikacija trener-sudija za vreme utakmice?

- Što je utakmica neizvesnija i tenzija veća, treneri su agresivniji. Shvatam da je to normalno, jer svaki trener misli samo o pobedi. Neki treneri imaju posebnu taktiku prema sudijama. Oni, po svaku cenu, žele da uspostave kontakt, koji će im "zatrebati" na nekoj drugoj utakmici.

Da li shvataš pritisak trenerske profesije?

- Naravno da znam pod kakvim su stresom i da su im samo dva boda u glavi. Međutim, uvek mora da postoji

granica preko koje nijedan trener ne bi smeo da pređe.

Ukoliko se to ipak dogodi, trudim se da trenera sankcionišem prema pravilima igre, tehničkom greškom. Za mene je tada incident završen i ukoliko trener prihvati da je tako postavljena granica, više neće biti problema. Tehnička greška je jedina sankcija za nesportsko ponašanje. Moram da istaknem da su treneri u Juba ligi profesionalci i znaju dokle mogu da vrše pritisak.

Postoji opasnost da se posle dosu-

Tokom ove sezone, pritisak uglavnom vrši publika, dok sve manje trenera ima agresivan nastup na utakmicama. Sve se svodi na postupanje po pravilima.

Iako nema bliskog kontakta između trenera i sudija, sigurno da postoje neke anegdote.

- Svakako da ih ima, i lepih i ružnih. Na primer, kao mlad sudija prvi put sam došao u kontakt sa Petrom Rodićem, sada trenerom mlađih selekcija Hemofarma, na jednoj juniorskoj utakmici. Od jednog njegovog kolege čuo sam da je reč o vrhunskom stručnjaku, profesionalcu, koga je nemoguće isprovocirati. "Pala" je i opklada za porciju palačinki. Rodić je na toj utakmici isprovociran i isključen, opklada je ispunjena, a nas trojica se i dalje smejemu ovoj priči, iako je od tada prošlo nekoliko godina. O "kolegi" samo toliko da je trenutno pomoćni trener jednog beogradskog prvoligaša.

Možda je još interesantnija priča o Igoru Kokoškovu, nastavlja Mažić, sada treneru u NBA ligi. On jednostavno ne ume da vrši pritisak, izuzetno je korektan, ali je na toj utakmici, vodeći juniore OKK Beograda stalno prigovarao. U jednom trenutku je ušao u teren, isprovociran mojom odlukom. Dosudio sam mu tehničku grešku, a on je bio toliko besan da je samo stajao ispred mene, dugo ne znajući šta da kaže. Najzad je izgovorio samo: "Magare". Isključio sam ga, a malo je nedostajalo da se nasmejem. Međutim, posle toga upravo mi je Igor Kokoškov pomagao oko fizičkih priprema pred polaganje za zvanje FIBA sudije.

Da li je interesantnih događaja bilo i na međunarodnim utakmicama?

- Ove sezone sam u Grčkoj sudio meč Sporting-Valensijen u okviru Evro-lige za žene. Za francusku ekipu igraju dve Jugoslovenke, a grčki trener je naučio jednu rečenicu na engleskom jeziku i sve vreme prigovarao da sudim protiv njega zbog njih dve. Posle meča sam probao da mu objasnim da nije u pravu i tada video da čovek ne ume da kaže nijednu reč na engleskom. Smešno, ali je tako.

Dakle, trenerima na kraju razgovora mogu ga poručim da sudije nisu njihovi neprijatelji, zaključuje Fiba sudija Milan Mažić.

N. Radosavljević

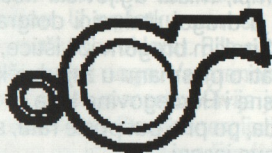

đene tehničke greške treneru, promeni kriterijum.

- Trudim se da do toga ne dođe, jer svi očekuju da se kriterijum promeni. Takođe, pokušavam da izbegnem i revanšizam, jer je tehnička greška dovoljna kazna. Mislim da takozvana "taktička" tehnička greška polako iščezava iz naše košarke. Podizanje kvaliteta suđenja učinilo ju je nesvrhsishodnom.

Da li treneri često vrše pritisak?

- Ranije su to radili daleko češće.

Ljubomir Poček, trener KK Rudar iz Ugljevika

Podučavanje umesto "ceđenja"

Kormilar ekipe košarkaških poletaraca, proglašeni za najprijetnije iznenađenje prvenstva Republike Srpske, odavno se opredelio za postepeni ali temeljni pedagoški rad, umesto za jednokratno, iako transparentno, ceđenje košarkaške "drenovine"

"Život i priključenija" Počekovi, iako po idejama i namerama jesu "dositejevski", prosvetiteljski, još uvek to nisu u punoj meri i po krajnjem ishodu. Tri poslednje trenerske godine bile su toliko trnovite, sa neverovatnim oscilacijama, da jedino čovek koji u sportu ne živi od danas do sutra i koji nepokolebljivo veruje u sebe i svoje mogućnosti, može da "pliva" istim ritmom od početnih lovorika na kojima je njihao (ne i odnjihao) "prednatovsku" generaciju novosadske Vojvodine, preko sunovrata te iste ekipe nakon njegovog prisilnog odlaska i najgorče pobede u karijeri nad tim istim, tek stasalom mladićima (koja je odlučivala o ispadanju), predvodeći (samo 13 dana!) njihovog najljućeg protivnika (gajdobranskog Hercegovca) u borbi za opstanak, pa do uspešnog trenerskog come back-a, s one strane Drine, sa ugljevičkim izabranicima...

- I dalje želim da ostanem tamo gde sam započeo: u obrazovanju, prosveti, ali, istovremeno i u - košarci. Imam sasvim konkretne pozive iz Banjaluke i sa mog matičnog fakulteta, za fizičku kulturu, iz Novog Sada, gde bih najradije ostao. To je moja želja i krajnji cilj. Nisam se, bez ikakve uvrede, školovao da budem isključivo trener, nego zato što želim da osposobljavam mlađe genera-

cije, da im prenosim svoje iskustvo i znanje.

Uprkos već "poslovičnom" nerazumevanju uprava košarkaških klubova za ovakav, pedagoški pristup košarci, koje je upravo u proteklih par godina kod nas izazvalo neviđenu trenersku "vrtešku", od koje se, očito, najviše "zavrtele" našoj nacionalnoj selekciji, Ljubomir Poček se, sasvim neočekivano, obreo u Ugljeviku, mestašcu za koje "nije ni znao gde je tačno", u kojem je primljen široka srca i uz opšte uverenje da je upravo on taj koji, u ovoj sredini dvostrukih republičkih fudbalskih šampiona, može da preporodi i košarku, za koju je oduvek vladalo veliko interesovanje. Skoro uporedo sa izgradnjom modernog fudbalskog stadiona za 5.000 gledalaca (gradić udaljen od Bijeljine petnaestak kilometara ima tek nešto više stanovnika), krenulo se u ambicioznu košarkašku operaciju "vrh table", i to sa ekipom koja je tek ušla u Prvu ligu Republike Srpske.

Sa četvoricom veoma mladih pridošlica (Kovačem, Zarubicom, Vučićem i Vatrajlem) i trojicom iskusnijih igrača (Ramačem, Vidovićem i dva metra visokim plejmejkerom Vuletićem), uz postojeću igračku osnovicu trener Poček je uneo dodatni elan i atipičan pristup

Selektor(i)

Smatram da je na kormilo naše reprezentacije došao pravi čovek: Svetislav Pešić ima iza sebe izvanredne rezultate - kaže Poček. Sigurno je da se radi o jednom od najinteresantnijih trenerskih mesta u Evropi, o velikom izazovu. Nadam se da će uspeti da vrati našu košarku, na mesto koje joj pripada, već na narednom Evropskom prvenstvu u Turskoj. Uveren sam, takođe, da treba neprestano imati u vidu i druga imena, u prvom redu Miroslava Nikolića, koji je obeležio poslednjih šest-sedam godina u jugoslovenskoj košarki. To je stručnjak koji će, s obzirom na svoje godine, vrlo brzo stići, možda čak i prestići, legendarne Dušana Ivkovića i Željka Obradovića i zato smatram da već sad zavređuje da mu se poveri nacionalna selekcija.

košarci za tamošnje podneblje: igru je bazirao na agresivnoj zonskoj odbrani 1-3-1 i 1-2-2. Ekipe je vrlo brzo sinhronizovana i rezultat nije izostao: Rudar je stigao do polufinala plej-ofa. Pored još uvek neprikosnovanih Igokee (sa Pajovićem iz Budućnosti, Stevanovićem iz Partizana, Obradovićem iz Radničkog, Zaričem iz Vojvodine, Ševom iz Borca) i banjalučkog Borca, u prvoj sezoni se nije moglo stići do samog vrha. Nezadovoljstvu, naravno, ne može biti mesta, a važan preduslov za ovakav košarkaški bum ugljevičkog prvoligaša treba tražiti i u ujediničenom podsticaju svih poluga: od uprave kluba do Termoelektrane Ugljevik.

- Omogućeno nam je da košarci pristupimo "čiste glave", da bi nam ruka bila mirna, kaže Poček.

Kad ovaj broj Trenera bude u štampi, mladi ugljevički košarkaši će, u drugoj utakmici doigravanja sa Širokim bregom iz Lištice, odlučivati o plasmanu u zajedničku ligu Bosne i Hercegovine koja bi trebalo da, po prvi put posle rata, startuje ove jeseni.

Zdenko Pop

Ljubomir Poček (stoji prvi sleva) sa svojim igračima - KK Rudar

Aleksandar Nađfeji - KK Radnički - Jugopetrol

Vučurović - trener pozitivne energije

Obožava košarku, radi individualno sa igračima, pita za savet svakoga za koga smatra da može da pruži koristan odgovor. Radi sa poznatim stručnjakom Dušanom Vujoševićem. On je čovek koga tek čeka karijera. U zodijačkom krugu je Skorpija, a u životu i profesiji lav. Tako nam je u najkraćim crtama Aleksandar Nađfeji, kapiten i nosilac igre košarkaša sa Crvenog krsta, opisao svog pomoćnog trenera Zarka Vučurovića.

- Mnogo sam naučio od njega, a trebalo je dosta vremena, strpljenja i truda, posle mog prelaska iz košarkaškog kluba Zvezdara. Svoju upornost je preneo na nas. Išli smo polako sve korak po korak. Taman nešto uradim - ne ide, udarim u zid i onda ispočetka. Uvek je govorio "ne odustaj, probaj opet, ne ide od prve". Nikada se nisam pokolebao. Možda je sve to išlo lakše, jer smo moj trener i ja igrali na istoj poziciji, poziciji četvorke, pa je znao šta je njemu u tim godinama bilo najteže. Bio je i trener kadeta, a igrao je i u prvom timu, pa je još bolje poznao odnose između igrača i trenera. Razumeo je želju za dokazivanjem. Pored svih briga na ličnom i profesionalnom planu on je uvek oko sebe emitovao pozitivne vibracije.

Smatrao je da je klub jedna vrsta porodice, to jest prirodna sredina u kojoj deca nauče da vole, očekuju toleranciju, ali nau-

če i na neodobravanja i uvek imaju potrebu da se u tu sredinu vrate, posle svakog iskoraka koji naprave. Tipičan primer za to je povratak igrača iz inostranstva u svoje matične klubove.

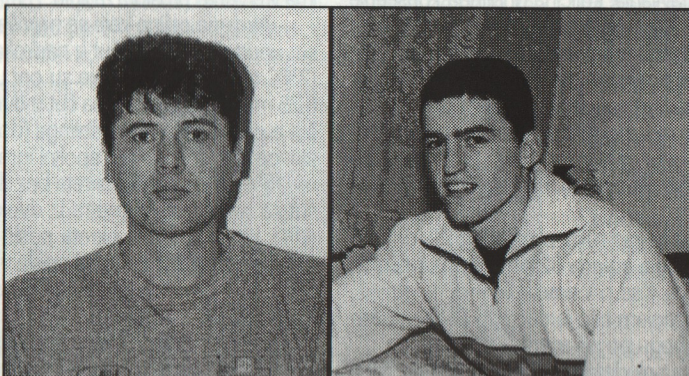
Posle saradnje sa Žarkom, koji odlazi u inostranstvo, Aleksandar je promenio trenera. Kao veliki igrač on se uklopio i dobro radio i sa novim trenerima, jer nikada nije imao problema sa njima. Ali posle nekoliko godina učitelj se vratio.

- Jako mi je drago zbog toga, posle prvog dela saradnje nismo stavili tačku već zarez pa smo samo nastavili sa nadogradnjom. Bilo je to svakako posebno osećanje kada se vratio sve je bilo lakše. Kada tokom nedelje nešto dobro uvežbam i posle to primenim na utakmici kod njega se može primetiti zadovoljstvo. Jednom prilikom centri su nam se povredili, ostala su samo dva pa smo predložili Žaretu da nam on pritekne u pomoć u narednoj utakmici,

na šta je odgovorio: - Pa i nije to tako loša ideja.

Takav je on, prijatan, prirodan, jednostavan, opušten, osmehom razoružava sve, a zna i da se naljuti kada treba. Treba ga zbog toga poštovati i čuvati da bi što duže trajao u svemu što je započeo, a sigurno još mnogo toga - rekao je za kraj Aleksandar Nađfeji.

B. Ostojić

Saradnja za uzor: Trener Vučurović i Aleksandar Nađfeji

Stojanka Ostojić - ŽKK Kovin

Čivija doneo sreću

Stojanka Ostojić bek dama iz Kovina po mišljenju mnogih košarkaških stručnjaka spada među tri najbolje košarkašice u zemlji. Po prelasku iz njenog prvog kluba iz Bačke Palanke, u Kovin gde je provela sedam godina, počinje njen igrački razvoj i priča o svom drugom ocu kako ga ona naziva, to jest sadašnjem treneru Zoranu Kovačiću - Čiviji.

- Oduvek sam sebe videla u svetu košarke, a uz njegovu pomoć sam mnogo napredovala i mnogo naučila. Ovo mi je treća sezona u Kovinu a prošle godine smo osvojile Kup. Kada sam tek došla osećala sam se jako čudno kao u gradu snova, ugledate jedan puteljak, a na kraju puteljka zamak. U zamku sve veličina do veličine. U početku sam se osećala pred njima kao u oklopu. Bile su mi veoma teške ruke i noge. Vremenom sve je dolazilo na svoje mesto. Čivija je bio tu da mi pomogne. Svoju energiju i talenat nesebično mi je predavao živeći istinski i strasno život jednog sportskog pedago-

ga. Radila sam praktično od jutra do mraka. Bilo mi je to sasvim normalno. Jednostavno nisam imala hrabrosti da nekoj od brojnih obaveza kažem - ne.

Pre toga stvorio je dobru "klimu" u ekipi. Zna da reši svaki konflikt i ima strpljenja igрати za "A" reprezentaciju. U trenerskom poslu je oko trideset godina i samo sa ženskim košarkaškim klubom u svim kategorijama osvojio 27 titula. To je ono što se najkraće zove profesionalizam.

Takav rad Ostojićeve, nagrađen je pozivom u seniorsku reprezentaciju.

- Svakom igraču je želja da zaigra u plavom dresu. Ja jesam igrala za kadete ali da budem iskrena, potpuno je drugi osećaj igrati za "A" reprezentaciju. U novembru prošle godine sam se prvi put našla među dvanaest reprezentativki, u kvalifikacijama za Evropsko prvenstvo u Francuskoj, a pošto smo se kvalifikovali nadam se da ću tamo zaigrati. Ako se to

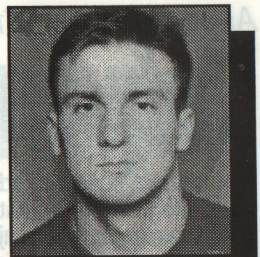

Stojanka Ostojić sa trenerom Čivijom

i ne desi kojim slučajem, učestvovala u Mediteranskim igrama u Tunisu sa mladom reprezentacijom. Nadam se da će reprezentacija ostvariti uspeh bila ja u njoj ili ne i da će svi koji budu radili sa Čivijom znati da iskoriste i upotrebe njegovo znanje i moć, koga ima zaista mnogo.

B. O.

Unapredimo šutiranje

Piše: Vuk Stanimirović, viši košarkaški trener

Opšti je zaključak da rad na šutu moramo unaprediti. Naši igrači nisu, kao nekad, na tom polju dominantni. Za to postoje mnogi razlozi ali mi, kao treneri, treba da razmišljamo samo na polju unapređenja tehnologije treniga. Pošto je takmičenje najbolji reper, ja sam pokušao u okviru diplomskog rada na Višoj školi za sportske trenere sebi da razjasnim neke dileme. Zeleo sam da analiziram korišćenje šutiranja sa aspekta nekoliko kriterijuma (distanca, pozicija u timu, efikasnost, tehnika, iz mesta ili kretanja, tehnika zaustavljanja, količina driblinga korišćenje finte). Mentor rada je bio profesor Karalejić. Istraživao sam šutiranje na finalnom delu Evropskog prvenstva u Francuskoj (za muškrce) 1999. Tu su uzete u obzir četiri utakmice: polufinale, za treće mesto finale. Podaci su "snimani" sa video-kasete. Evo najvažnijih zaključaka:

- Što se tiče korišćenja tehnika rada nogu iz polja do tri metra: 39% šuteva je bilo iz dvokoraka (od 3 upućenih iz tog polja), 9% iz polukoraka a 46% iz naskoka (on se tu najviše koristi). Iz ostalih pozicija skok šut je dominantan.

- Najviše se koristio, u odnosu na rad ruku, skok šut (57% od svih upućenih lopti). Na tehnike polaganja otpada 32% od svih upućenih lopti a na poluhoroge i horoge 6%. Kad pričamo o tehnici polaganja, 51% od svih upućenih lopti polaganjem bilo je odozgo, 28% odozdo a 21% bočno (bez obzira na rad nogu pri polaganju).

- Efikasnost šuteva iz pozicija sa poludistance je za nijansu bila slabija u odnosu na efikasnost upućenih lopti sa distance (sa pozicija do 3 metra je daleko najveća). Razlog verovatno leži zato što se šutevi za tri poena više treniraju, ima nešto više otvorenih i onih koji su upućeni iz mesta.

- Iz pozicija do tri metra upućeno je 48% (spoljni 35% a centri 72%), sa poludistance 21% (spoljni 25% a centri 13%), sa distance 31% (40% i centri 15%) od ukupnog broja upućenih lopti.

- Iz pozicija do tri metra skoro svi šutevi su iz kretanja, sa poludistance 87% a sa distance 83% (od svih upućenih sa tog odstojanja).

- Što se tiče kriterijuma otvorenosti, iz neposredne blizine 86% šuteva je bilo pod pritiskom, sa poludistance 84% a sa dis-

tance 61%. Ukupno 76% svih šuteva je bilo pod pritiskom.

- Malo se fintira. U samo 12% od svih šuteva je korišćena neka finta. Najviše se finta koristi u števima sa poludistance (27% od upućenih iz tog polja). To je zato što je igra bazirana na stvaranju viška na strani pomoći, a tu ima vremena i prostora za fintu.

- Akcione celine koje se najviše koriste su: unutrašnji igrači - šut iz naskoka, bez driblinga, iz polja do tri metra (28% od svih šuteva koje su oni uputili); skok put iz mesta sa preko 6.25 metara (do 15%); pa šut iz dvokoraka s jednim driblingom (3 m); šut iz naskoka sa dva driblinga (do 3 m) i skok šut iz mesta sa poludistance (sve sa po 7%); spoljni igrači - skok šut iz mesta sa preko 6.25 m (15%), skok šuta iz okreta bez driblinga sa preko 6.25 (sa 11%), pa šut sa manje od tri metra iz dvokoraka posle više od dva driblinga (9%), pa skok šut iz okreta posle više od dva driblinga sa distance (8%), pa skok šut iz okreta posle više od dva driblinga sa poludistance (7%), poskok... Kao što se vidi kod spoljnih igrača su rešenja znatno raznovrsnija.

- Daleko najviše se koriste rešenja bez driblinga, i ona su najefikasnija

- Zaustavljanje u dva kontakta se daleko više koristi od onoga u jednom (84% naspram 16%).

- Što se tiče raspodele upućenih lopti u odnosu na celu ekipu, u odnosu na mesta u timu: Italija i Jugoslavija bazirale su svoju igru na par univerzalaca (Fučka, Galanada i Divac, Bodiroga) gde se pokušava kroz ekipnu igru valorizovati njihova svestranost; dok su Spanija i Francuska svoju igru bazirali na jednostranosti prvi na specijalistima na svakoj poziciji a drugi na šutu sa distance). Takmičarski rezultat govori koji je koncept bio uspešniji. Italijanski igrači, primarni u konceptu taktike napada, bili su u sjajnoj šuterskoj formi na ovom prvenstvu i sve se uklopilo (zlatnom medaljom).

Milorad Deratić, trener OKK Zrenjanin

Zaštititi talenat

Nekadašnji igrač Kombinata i Mašince iz Zrenjanina, Milorad Deratić, nakon završetka Više trenerske škole, godinu dana je bio trener Proleter Naftaga, a potom OKK Zrenjanin. Zadovoljan šansom koju je kao igrač očekivao odlučio se za posao trenera. Sport je zavoleo još kao dečak, osnovac.

- Ljubav prema fizičkoj kulturi, kaže trener Dorotić, usadio mi je Milenko Toskić, profesor fizičkog, potom je taj profesor bio i košarkaški trener, jedan od boljih sportskih metodičara u našem gradu i od njega se uvek mogla dobiti dobra, prava informacija u struci. Na višoj školi sličan uticaj je imao na mene Milivoje Karalejić.

Trenerski rad ste započeli tek po završetku Više škole?

Zvanično sam u timu Proleter - Naftaga sa počeo kao trener 1993. godine a godinu dana kasnije osnovao sam i vodim sopstvenu školu košarke OKK Zrenjanin. Ta škola je zamišljena kao kooperantska sa Proleterom i tu funkcioniše kao primerna selekcija nakon koje sa decom zajedno radimo u Proleteru.

Vaše iskustvo samostalnog rada je pre svega odnos prema talentima, da li ste posebno aktivni u odnosu na taj deo Vašeg posla?

Za mene vezuju mišljenje da u radu ispred svega poštujem talenat i volju, a može se reći da trenerski štiti njihove talente od nesportskih stvari koje katkad prevazilaze stvarnu, pojedinačnu vrednost igrača. Događa se da igrači budu prepušteni nekim drugim tokovima ali se katkad događaju i pozitivne samostalne odluke igrača da odu u inostranstvo ili poštovanjem i zahvalnošću i ne sumnja da su u odnosu na sebe doneli pravu ili pravovremenu odluku.

Sa mlađim pionirima ne radite posebno taktiku igre i ne idete na rezultat?

Na mojim treninzima, i u napadu i u odbrani, radim na svestranom obučavanju pojedinaca bez obzira na timske rezultate i bez posebne specijalizacije igrača po mestima.

Kao trener trudim se da sve elemente prođu i da se, na svakom posebno, radi u sklopu cele igre kojima kao elementi pripadaju. Deca u uzrastu mladih pionira još nisu biološki pripremljena, a proizvođač ili stvaralac kao ja mora kompletno da spremi dete koje će potom preuzeti drugi treneri i usmeravati pojednosti u njihovim talentima.

Na treningu ovog stručnjaka, zadovoljstvo je posmatrati kako od nespretnih pokreta ili dečakačkih poskakivanja, ostvare sportsku atmosferu u kojoj se pokazuju već provereni talenti, na kojima se brižljivo radi.

Z. Jovanov

Uspešan rad sa najmlađima

Na putu oporavka

Ovogodišnje prvenstvo srednjih i osnovnih škola u Šapcu pokazalo je da će grad na Savi i dalje iako je praktično izgubio kvalitetne klubove ostati košarkaški grad. Na utakmicama srednjoškolaca u sali gimnazije bilo je više od 1.000 gledalaca a još toliko nije moglo da uđe u halu uz bučno navijanje i neviđenu brazilsku atmosferu.

nja Dušana Simića, Zorana Ljubišića i Dejana Milutinovića. Ova tri vredna sportska radnika zasukali su rukave i uz veliku masovnost, trud, zalaganje i dobru organizaciju stvoren je klub a i nekoliko odličnih selekcija, koje su već u prvim godinama postojanja beležile zapažene rezultate. U poslednje dve godine ženska ekipa se odvojila u poseban,

ma se susreću mali klubovi kao što je naš. U Šapcu nema dovoljno sportskih sala i veoma su skupe, za utakmicu u gimnaziji trenutno treba platiti 4.000 dinara a za sat treninga u bilo kojoj sali najmanje 300 dinara. To više ne mogu da plate ni veći i ozbiljniji sportski kolektivi i to je ono što u ovom trenutku koči razvoj šabačke a verujemo i košarke u republici, jer slično je i u ostalim mestima u Srbiji. Verujem da će se to pitanje rešiti na višem nivou i da ćemo moći da radimo sa svom decom koja su zainteresovana da treniraju košarku, - kaže trener kadeta KK "Čivije" Dušan Simić. Profesor Dušan Simić i njegov saradnik u KK "Čivija" profesor Zoran Ljubišić su i na poslednjem prvenstvu srednjih i osnovnih škola u ženskoj i muškoj konkurenciji stigli do titula prvaka grada. Dosta uspeha imali su i na Regionalnom takmičenju a Osnovna škola "Stojan Novaković" je u konkurenciji devojčica na prvenstvu Srbije osvojila treće mesto.

- Veliki problem u Šapcu i celom Regionu tri je nedostatak sudija, trenera pa će verujemo uskoro biti formirana i Udruženja na nivou opštine čime ćemo dobiti ozbiljnija takmičenja i kvalitetniji rad u svim klubovima. Očekujemo da se sistem takmičenja za narednu sezonu na nivou Regiona i za mlade košarkaše i košarkašice promeni, jer mi godinama igramo samo između sebe jer naša deca nisu u mogućnosti da se takmiče i nadmeću sa klubovima iz drugih regiona. - rekao nam je trener pionira KK "Čivija" Zoran Ljubišić.

Podsećamo da je trenutno šabačka košarka na najnižem nivou u poslednjih desetak godina ali verujemo da će se zahvaljujući dobrom radu, velikom broju entuzijasta i sportskih radnika vrlo brzo vratiti tamo gde joj je na mapi košarkaške Srbije i mesto.

M. Vuletić

Slično je bilo i u Hali "Zorka" kada su igrali učenici osnovnih škola. Ovako veliko interesovanje, zanimljivost utakmica i masovnost, rezultat su pre svega dobrog rada u čak pet košarkaških klubova, koliko trenutno postoji i radi u Šapcu. Pored srpskoligaša "Ivalmpe" i ŽKK "Mačva" kao i mlade i perspektivne ekipe ŽKK "Čivija" u gradu na Savi uspešno rađe i OKK "Šabac", KK "Zorka" i KK "Čivija". Svako najzaslužniji za masovnost, kvalitet i veliko interesovanje među šabačkom omladinom za igru među obručima su treneri u ovim šabačkim klubovima. Pored onih najiskusnijih i najstarijih Ljubiše Jankovića i Janka Čokanovića u poslednje vreme čitava plejada mladih ljudi bavi se u Šapcu trenerskim poslom a neki od njih već su završili ili su pri kraju studija na Višoj trenerskoj školi. Razumljivo je da je većina ovih mladih ljudi igrala košarku i da neki od njih već postižu zapažene rezultate u radu sa mladima.

Kao i većina KK "Čivija" je klub mladih selekcija. Već pet godina ovaj mali skromni sportski kolektiv beleži solidne rezultate i okuplja više od stotina dečaka. Klub je formiran marta 1996. godina na inicijativu profesora fizičkog vaspita-

samostalan klub na čelu sa trenerom Dejanom Milutinovićem a u muškom pogonu i dalje rade

Dušan Simić i Zoran Ljubišić. Dušan Simić je najzaslužniji što muška ekipa "Čivije" radi i opstaje u ovim teškim vremenima. - Teško je u ovom trenutku izaći na kraj sa velikim problemima sa koji-

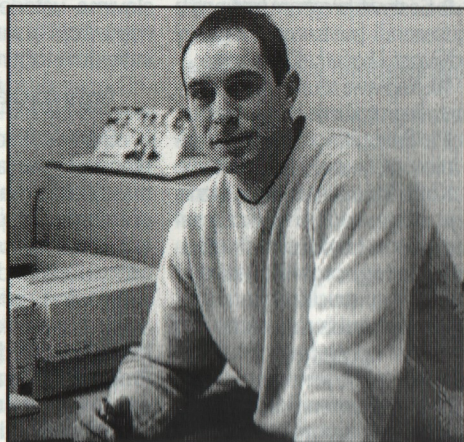
Smena u kancelariji UKTJ

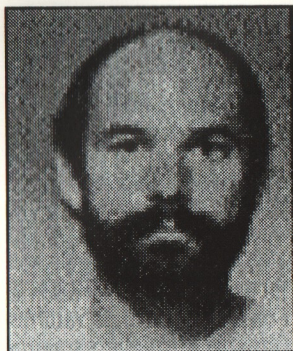
Dosadašnji generalni sekretar Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije, Vladimir Bošnjak razrešen je dužnosti na sopstveni zahtev.

Umesto Bošnjaka, koji je nedavno postao i prvi trener košarkašica "Crvene zvezde", Upravni odbor UKTJ imenovao je Mirka Ocokoljića za sekretara UKTJ.

Ocokoljić je apsolvent Više košarkaške škole i stipendista Udruženja košarkaških trenera Jugoslavije. Do imenovanja je volonterski pomagao u radu kancelarije UKTJ.

H. R.

Priredio: Ivan Hajnal
viši košarkaški trener

Kompjuteri u praksi

Razlozi i mogućnosti primene

Jedan od osnovnih razloga za korišćenje kompjutera u trenerskom poslu jeste mogućnost brzog i efikasnog pristupa informacijama. Evo nekoliko stvari koje se mogu uraditi uz pomoć kompjutera:

1. Formirati bazu podataka za svoje igrače koja će sadržati lične i druge informacije;
2. Na veoma lagan i efikasan način voditi i čuvati statistiku i formirati štampane timske i individualne statističke izveštaje po svojim potrebama;
3. Stvoriti profesionalnu bazu sa sistemima igre koja će pomoći vašim igračima da ih lakše nauče;
4. Napraviti planer aktivnosti ne bi li svoj trenerski posao obavili uspešno i na vreme;
5. Isplanirati prihode i troškove svoga kluba na veoma efikasan i jednostavan način;
6. Napraviti profesionalni skauting izveštaj protivničkih ekipa ne bi li vaši igrači bili bolje pripremljeni za utakmice;
7. Plan i program za celu godinu uključujući predsezoni, sezonu i postsezoni;
8. Analizirati snimke sa utakmica i treninga radi ocene, instrukcija i izviđanja (skautinga);
9. Sastaviti program treninga u predsezoni i postsezoni za razvoj izdržljivosti i košarkaške tehnike;
10. Napraviti ažurnu bazu podataka za regrutovanje novih igrača;
11. Sakupiti i zabeležiti vredne informacije o analizi utakmica;

Košarka je danas veliki biznis pa je stoga, kao i u svakom savremenom biznisu, radi efikasnijeg, bržeg, organizovanijeg i kvalitetnijeg poslovanja neophodna upotreba računara.

Svrha upotrebe kompjuterske tehnologije jeste da unapredi trenerov potencijal u svakodnevnoj borbi sa velikim obavezama koje njegov posao iziskuje.

To se pre svega odnosi na organizaciju vremena. Košarka je jednostavna igra ali je zato opis trenerskog posla veoma kompleksan. Kompjuter ne može da zauzme mesto trenera u postavljanju principa, odlučivanju i svim onim ljudskim elementima u košarkaškoj igri ali zato može znatno da unapredi efikasnost programa koji trener sastavi.

Poenta je u tome da kompjuter ima izvanredan potencijal da bude preimućstvo u trenerskom poslu. Međutim, mora se puno raditi i imati viziju šta bi kompjuter sve mogao da radi. Kompjuteri su veoma fleksibilni i sposobni za široki spektar funkcija. Kako budete povećavali napore u razumevanju sveta tehnologije i njene primene u vašem poslu, tako ćete i pronalaziti načine na koje će vam kompjuteri i savremena tehnologija biti od pomoći.

Kompjuterska tehnologija može biti primenjena u mnogim segmentima košarke. Od vođenja statistike do animirane simulacije akcije koju želite da vaša ekipa uvežba.

Ušteda vremena

Prava premija za sve korisnike jeste ušteda vremena. Razmislite o vremenu koje provodite oko administrativnog dela većeg posla. Kako vam kompjuter tu može pomoći? On vam pomaže da složite i obradite podatke na efikasan način. Može vam dnevno na administrativnim poslovima uštedeti značajno vremena koje bi mogli da posvetite individualnom radu sa igračima.

Organizacija informacija

Određeni kompjuterski programi su specijalizovani za organizaciju informacija ne bi li im se obezbedio lak pristup. Isto tako omogućavaju vam da momentalno dođete do željene informacije bez nervoznog traganja za zaturenim skautskim izveštajem vašeg sledećeg protivnika. Program vas na neki način tera da se organizujete jer vas uvek pita gde želite da se određeni izveštaj odloži.

Unapređenje u podučavanju

Vaši igrači će mnogo lakše shvatiti akcije koje ste zamislili da uvežbate gledajući ih najpre kao animiranu simulaciju na računaru. Šta kažete na to da igrači pogledaju video klip akcije koja je digitalno editovana na kompjuteru i sačuvana na hard disku računara ili pregledaju animiranu beležnicu koja sadrži profesionalne dijagrame svih akcija sa varijantama koje igrate ili koje ste ikada igrali.

Unapređenje čuvanja statističkih podataka

Jasno je da je vrednost statističkih podataka onoliko dobra koliko i pedantnost osobe koja je statistiku vodila. Kako bilo, kompjuterizovani statistički programi omogućavaju izuzetno lagano i precizno vođenje statistike, njeno odlaganje i čuvanje te štampanje najraznovrsnijih statističkih izveštaja.

Jednostavno skladištenje podataka

Za čuvanje mnogobrojnih beležnica, podataka, izveštaja, analiza, seminara, članaka neće vam više biti potreban trokrilni orman. Sve to možete bez problema čuvati u računaru iz godine u godinu i imati stalno pred očima te štampati kad vam god to zatreba.

Jednostavna i brza komunikacija

Mogućnost da komunicirate sa članovima stručnog štaba, igračima, novinarima kao i sa drugima nikada nije bila tako jednostavna. Elektronska pošta (e-mail) vam omogućava da šaljete mnogobrojne poruke bukvalno beskonačno velikom broju ljudi u samo jednoj sekundi. Takođe možete pristupiti internetu da dobijete informacije o novim vežbama, novim akcijama u napadu itd. Sjajan način da ostanete informisani o najnovijim zbivanjima u svetu košarke.

Rad na računaru u postsezoni

Cilj ovog priloga, kako smo već naveli, jeste da ukaže na koje sve načine kompjuterska teh-

nologija može da pomogne u trenerskom poslu. Bićete zapanjeni onim što možete postići unapređujući svoje kompjutersko znanje. Svakodnevno usavršavanje rada na računaru posebno u postsezoni omogućuje vam da dostignete onaj nivo osposobljenosti koji će vam omogućiti da maksimalno koristite pogodnosti računara u svom poslu a to će proizvesti uzbuđenje koje proističe iz saznanja da ste sposobni da razumete svet koji su pre vas razumeli samo ljudi neposredno vezani za rad sa računarima.

Niko nije prestar za korišćenje kompjuterske tehnologije

Iskustvo u trenerskom poslu je vredno zlata. Postoji mnogo trenera veterana koji su veoma uspešni i to nastavljaju da budu bilo da koriste kompjuter ili ne. No, ako nisu, ne znači da ne bi trebali. Nikada nije kasno za to i ne treba posao sa kompjuterima prepuštati samo profesionalcima i mladima.

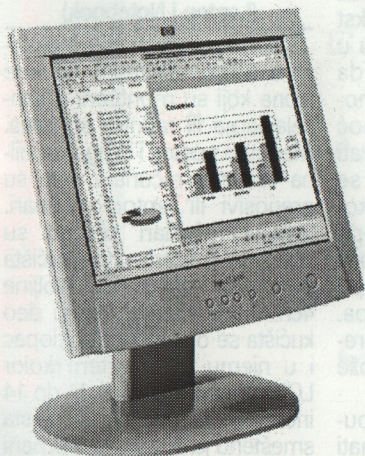
Držati korak sa konkurencijom

Ne možete sebi priuštiti da budete korak iza konkurencije. Ako trener vašeg najvećeg rivala ima mogućnost da jednim pritiskom na dugme dobije kompletnu statistiku i skautski izveštaj vaše ekipe onda je on u velikoj prednosti u odnosu na vas. Pritiskom na drugo dugme on dobija izveštaj o svakom vašem igraču i dijagrame svih šema kretanja vaših igrača u napadu. To mu omogućava odličnu pripremu za meč protiv vaše ekipe kao i kontrolu statistike u toku samog meča.

Možda ne možete da imate sjajnog plejmejкера kakvog ima protivnička ekipa ali se zato možete spremirati da ga čuvate na najbolji mogući način.

Za trenere bilo kog nivoa

Bez obzira da li trenirate NBA ili neku srednjoškolsku ekipu možete sigurno izvući neke koristi upotrebom kompjuterske tehnologije. Očigledno je da profesionalne ekipe imaju mno-

go više sredstava te mogu bolje iskoristiti kompjutersku tehnologiju. Međutim i svi ostali treneri i ekipe mogu izvući mnogo koristi od korišćenja jednostavnijih programa.

Bilo da koristite najnoviji statistički program ili samo pišete izveštaj u "Wordu" osetićete prednosti koje kompjuterska tehnologija pruža.

Programi namenjeni košarci

Programi ili aplikacije su ustvari instrukcije koje se daju računaru da izvede specifičan zadatak. Oni čine kompjuter živim i omogućavaju mu da izvršava korisne zadatke. Gotovo sve oblasti čovekovog delovanja obuhvaćene su specifičnim programima. Tako na primer, postoji čitav niz programa u oblasti finansija, izdavaštva, umetnosti, poljoprivrede itd.

Takođe postoji i određeni broj programa specijalno pisanih za potrebe trenera. Najveće softverske kompanije skoncentrisale su se na pisanje softvera za široke mase korisnika ali ipak broj programa namenjen za posebne korisnike kao što su košarkaški treneri raste iz dana u dan.

Prilikom odabira programa koji vam treba razmotrite sledeće korake:

- Koje su vaše specifične potrebe u radu. Ukoliko niste zadovoljni kako se trenutno vodi statistika vaše ekipe, možete razmotriti nabavku kompjuterizovanog statističkog programa. Možda ćete poželeti da odštampate svakom igraču grafikone svih akcija koje želite da vaša ekipa uvežba i igra. Vaše potrebe se mogu menjati iz dana u

dan u zavisnosti kako budete otkrivali šta se novo na tom tržištu nalazi a što bi moglo da zameni vaš stari način rada i poveća efikasnost u vašem poslu. To nas doводи do sledećeg koraka:

- Pronađite šta se na tržištu nalazi u vezi sa vašim sportom. Neke kompanije pišu programe specijalno za jedan određeni sport a druge programe koji su univezalniji te se mogu primeniti u više sportova. Internet je sjajan izvor informacija u vezi sa novim programima. Internet pretraživači kao što je "Yahoo" imaju zaista veliku listu softverskih kompanija. Popularni trenerski Web-sajtovi isto tako sadrže informacije kao i preglede najnovijeg softvera za trenere. Katalozi kao što je "Syskos" takođe sadrže informacije o softveru za trenere. Na trenerskim seminarima i saborima obično se vrše prezentacije najnovijeg softvera za trenere gde se nude i besplatne demonstracione verzije programa.

- Izdvajajte po strani određenu sumu novca u svoj fond za kupovinu programa. Cene programa kreću se od 39 - 400\$. Čak i ako ne planirate da u tekućoj godini kupite neki program ipak je pametno da izdvajate sa strane koji dinar jer nikad ne znate kad ćete naići na program koji vam odgovara i koji će vam doneti mnoge koristi.

- Pre nego što kupite program proverite kod više prodavaca cene pojedinih programa. Pitajte druge trenere koje programe koriste. Pitajte kompanije koje prodaju softer koji sve treneri koriste program za koji ste vi zainteresovani. Tražite od tih kompanija besplatnu demo verziju programa bez ikakvih obaveza da kupite kompletan program. Takođe, zamolite nekog stručnog da sa vama zajedno pregleda demo verziju.

- Na kraju kada razmatrate kupovinu određenog programa proverite sistemske zahteve za njegovo pokretanje i funkcionisanje. Najvažnija stavka jeste da se utvrdi da li program radi na vašem operativnom sistemu. Vi možda imate Macintosh a pro-

gram je namenjen samo za PC ili IBM kompatibilne računare ili obratno. Neuporedivo je više programa napisano za PC nego za Macintosh sisteme. Postoje programi koji su pisani i za jedan i za drugi sistem. Morate takođe proveriti preporučene sistemske zahteve. To znači količinu sistemske memorije, brzinu procesora i drugo. Proverite da li se program isporučuje na disketa ili na CD ROM-u.

Programi namenjeni trenerima podeljeni su generalno u nekoliko grupa:

- Statistički, dijagrami igre i organizacija i administracija.

- Statistički programi za obradu podataka sa treninga i utakmica su najčešće zastupljeni programi. Mnogi programi nude grafički interfejs koji omogućava da se na izuzetno jednostavan i razumljiv način sve obavlja korišćenjem "miša". Svi uneti podaci se automatski obrađuju i prezentuju na veoma pregledan način. Svi izveštaji mogu se putem štampača prikazati i u štampanoj formi i tako proslediti igračima, trenerima ili štampi. Ovi izveštaji mogu se prenositi putem interneta direktno do zainteresovanih lica na bilo kom mestu zemaljske kugle.

- Dijagrami igre omogućavaju kreiranje profesionalne biblioteke akcija i situacija u igri. Akcije se mogu razdvojiti po sekvencama i mogu se kreirati na terenima različitih veličina. Akcije se mogu prikazati kao animacije gde se prikazuje kretanje svakog igrača od jedne do druge pozicije. Ovakve animacije mogu da budu deo skautskog izveštaja gde se prikazuje i analiziraju akcije protivničke ekipe. To predstavlja zaista moćno sredstvo u pripremi tima za utakmicu.

- Organizacija i administracija predstavlja grupu programa kojom je obuhvaćeno sve od inventara do organizacije prijema ili dodela nagrada. Ovi programi su ogromna pomoć trenerima u rešavanju noćne more zvane "papirologija". Neki od tih programa namenjeni su sakupljanju informacija o ineresantim igračima koje želite da dovedete dok su drugi namenjeni za organizaciju letnjeg košarkaškog kampa. Korišćenjem ovih programa treneri dobijaju više vremena za kreativan rad sa svojim igračima.

Kompjuterski hardver

Namera ovog dela priloga jeste da upozna trenere sa osnovnim komponentama kompjuterskog sistema ne bi li imali bolju predstavu o načinu funkcionisanja i mogućnostima računara.

Računar mora da poseduje određeni broj osnovnih elemenata u sistemu da bi uopšte mogao da funkcioniše. Osim njih postoji čitav niz perifernih jedinica koje upotpunjuju rad i mogućnosti računara.

Standardni računar se sastoji od sledećih komponenti: hard diska, matične ploče, procesora, RAM memorije, grafičke kartice, monitora, tastature, miša, flopi disketne jedinice, CD-ROM-a. Uz ove, danas su neophodni još štampač i modem. Osim ovih osnovnih komponenti veoma su poželjni skener i ZIP drajv. Ove komponente mogu biti različitih karakteristika i od različitih proizvođača. Kakve karakteristike će imati pojedine komponente zavisi najpre od toga koliko se novca ima na raspolaganju kao i od potreba korisnika. Šta su realne potrebe korisnika (u ovom slučaju trenera) glavno je pitanje. S toga pre odluke o kupovini računara treba reći par reči o njegovim komponentama.

Hard disk

Hard disk se nalazi u kućištu računara tako da se spolja ne vidi. Njegova uloga je da skladišti ogroman broj informacija. Njegov kapacitet se meri gigabajtima a današnji savremeni diskovi imaju i više od 30 gigabajta. Na njemu se instalira operativni sistem kao i većina programa. U računaru može biti više hard diskova. Za prosečnog korisnika u koje spadaju i treneri dovoljno je i nekoliko gigabajta na hard disku.

Matična ploča (Motherboard)

Kako sama reč govori predstavlja pravougaonu tanku ploču prepunu čipova na koju se postavljaju, procesor, RAM memorija, grafička i muzička kartica, razni kontroleri spoljnih jedinica itd. Od kvaliteta i osobina matične ploče znatno zavise i performanse računara.

Procesor

Procesor je mozak računara i u njega se slivaju sve potrebne informacije koje se obrađuju na

osnovu komandi iz operativnog sistema i aplikativnih programa. Od njegove brzine zavisi koliko brzo će se neka aplikacija odvijati. Brzina procesora determiniše se brojem operacija koju može da izvrši u jednoj sekundi. Broj tih operacija kreće se do više miliona. Brzina procesora i broj operacija zavise, osim od vrste procesora, i od takta na kojem radi. Brzina takta iskazuje se u megahercima.

RAM memorija

Ova memorija predstavlja radni prostor za vaš računar. To je memorija kratkog trajanja u koju se smeštaju podaci za obradu sa hard diska. Čim ugasi računar sve što je u toj memoriji nestaje. Izuzetno je brza ali skupa. Današnja veličina RAM memorije kreće se od 8 do 256 megabajta pa i više. Od njene količine i brzine znatno zavisi brzina rada računara često i više od brzine samog procesora.

Monitor

On je za računar isto što i vetrobransko staklo na kolima. Kada vozite računar on vam omogućava da vidite kuda idete. Veoma važan element sistema od čijeg kvaliteta često zavisi zdravlje vaših očiju. Ima ih različitog prečnika dijagonale koji se izražava u inčima i mogu biti od 14,15,17,19 ili 21 inča. Postoje obični ili CRT monitori i noviji LCD monitori sa ravnim i pljosnatim ekranima dubine svega 5 cm ili manje. Svaki ima svojih prednosti i mana a najveća mana "pljosnatih" je izuzetno visoka cena.

Tastatura

Tastatura je deo računara preko koga se komunicira i upravlja računarom. Zadaju se komande i unose tekst i brojevi. Iako raspored tastera na tastaturi može da varira sve sadrže slova, brojeve, funkcijske taste, strelice, alternativne taste, kontrol taste, escape taste i druge za specifične funkcije.

Miš

Miš je stvorenje koje čuči pored tastature. Klizanjem miša preko stola ili posebnog podmetača pomera se strelica ili pointer po ekranu. Prekidači na mišu omogućavaju da na ekranu selektujete željenu komandu ili objekat koji želite da obrađujete.

Obično se jednim ili sa dva uzastopna pritiska na taster vrši selektovanje ili zadaje komanda.

CD-ROM

Današnji računari se obično isporučuju sa CD-ROM ili DVD drajvom. Oni mogu da reprodukuju audio i video zapis sa CD i DVD diskova. Ovi diskovi su velikog kapaciteta, a naročito DVD. S obzirom na tu činjenicu, na njima se isporučuju obimni programi, video igre i filmovi.

Štampač

Zadatak printera je da elektronski zapis (kukice i kvakice) pretvori u nešto što normalno ljudsko biće može na papiru da pročita i sačuva. Postoji više tipova štampača a najčešći su matični koji slova iscrivaju od sitnih tačkica iglicama preko indigo trake, laserski koji funkcionišu na principu fotokopir mašina i ink-jet štampači koji prskaju sitne kapljice mastila na papir i tako iscrivaju slova i slike. Najskuplji i najkvalitetniji su laserski štampači. Štampači mogu biti crno beli i u boji. Kvalitet i jednih i drugih iz dana u dan se popravlja tako da današnji jeftini kolor ink-jet štampači daju izvanredne otiske za male pare.

Modem

Ako planirate da budete deo "informatičkog autoputa" vaš kompjuter mora da ima modem preko koga ćete se povezati na internet. Modem može biti interni pri čemu se postavlja na matičnu ploču ili eksterni kada se nalazi van kućišta kao posebna jedinica. Modem se vezuje za telefonsku liniju te se ceo saobraćaj odvija preko nje. Brzina protoka podataka je osnovna karakteristika modema od čega zavisi i brzina učitavanja informacija i rada na internetu uopšte. Od vrste telefonske linije isto tako zavisi kvalitet i brzina rada. Postoje modemi za standardne linije za ISDN veze i za iznajmljene telefonske linije. U poslednje vreme Internetu se može pristupiti i preko satelita pri čemu su u stabilnim uslovima brzine protoka podataka izuzetno visoke. Preko modema se takođe obavlja i komunikacija sa fax-mašinama.

Skener

Ovo je jednostavna, jeftina sprava koja ima izvanrednu

funkciju. Njena uloga je da konvertuje slike, crteže, tekst sve što se nalazi na papiru u elektronski format tako da konvertovani dokument možete računarom uz pomoć različitih programa obrađivati na željeni način. Skener se praktično ponaša kao fotokopir aparat samo što fotokopirani dokument najpre pokaže na ekranu a tek ga onda po želji šalje na printer i štampa. Pre štampanja, kao što je rečeno dokument se može menjati po želji.

Skeniranje se vrši u punom koloru ili u više varijanti crno-bele tehnike. Postoje takozvani "Flatbed" (ravni) skeneri gde se stranice umeću na staklenu ploču A4 ili A3 formata, poklope a zatim sa donje strane ksenonska lampa vrši očitavanje krećući se sa jednog na drugi kraj dokumenta.

Druga vrsta su "Sheetfed" "rotacioni" skeneri gde se listovi uvlače ispod valjka koji vrši skeniranje nakon čega listovi izlaze na drugom kraju valjka. Svaka vrsta koristi se za određenu namenu. Kao i kod ostalih komponenta kvaliteta skenera zavisi od cene. Sigurno da nije teško zamisliti za šta sve skener može da koristi treneru.

Na kraju pregleda hardverskih komponenti evo i preporučene konfiguracije koje će zadovoljiti najveći deo potreba koje programi namenjeni košarci zahtevaju ali i programi uopšte:

- procesor: "Intel" Pentium 450-600 Mhz ili "AMD" K6 ili K7 na istim taktovima
- hard disk 20 GB
- RAM memorija 64 ili 128 MB
- monitor 15 ili 17 inčni CRT
- grafička kartica sa 16 MB
- CD-ROM 40X
- Floppy 1.44 MB
- Modem 56Kbps
- Skener 600 dpi
- Štampač ink-jet

Navedena preporuka predstavlja trenutno najbolji odnos između performansi i cene i obezbediće ugodan rad na računaru uključujući i rad sa programima koji su namenjeni za najširi krug korisnika kao što su tekst procesori, baze podataka, programi za vektorsku grafiku pa i programi za obradu slika a u dokolici korisnici mogu i većinu kompjuterskih igara da poteraju bez problema.

Prenosivi računari (Laptop i Notebook)

Kada se govori o kompjuterima obično se misli na one stone koji su montirani u kancelarijama ili radnim sobama. Međutim postoji i druga mobilna varijanta računara a to su prenosivi ili laptop računari. Ovakvi računari obično su smešteni u kompaktna kućišta veličine povećane knjige debljine 4cm ili još manje. Gornji deo kućišta se otvara kao poklopac i u njemu je smešten kolor LCD monitor veličine 11 do 14 inča. U donjem delu kućišta smešteno je sve što savremeni računar treba da poseduje odnosno sve ono što smo uvom članku već opisivali (tastaturu, miš, CD-ROM ...) osim naravno, periferalija koje se kače za laptop posebno (štampač, skener i dr.). Energija koju koriste potiče od akumulatorskih baterija sa kojima se može raditi više časova. Mogu raditi i na struju ali preko ispravljača.

Periferalije koje su predviđene za rad sa ovakvim računari posebno su projektovane i prilagođene su svojom veličinom i oblikom mobilnom korisniku. Posedujući ovakav računar koji možete nositi u torbi, u ruci ili pod pazuhom u svakom momentu ste u mogućnosti da pristupate podacima.

U praksi bi to izgledalo recimo ovako: pomoćni trener ili asistent koji vodi statistiku za vreme tajm-out-a prinese računar do trenera i na ekranu im prikaže sav dotadašnji učinak svakog igrača koji je ulazio na teren uključujući i protivničke. Posebna priča kod prenosivih računara jeste veza sa internetom preko mobilnog telefona. To opet znači da iz bilo kog kraja sveta gde postoji mobilna ili još bolje satelitska telefonija možete prisupati internetu, slati faksove, slike, podatke i isto tako ih primati.

Ukoliko laptop ima ugrađenu Web kameru možete i imati i video komunikaciju. Mogućnosti ovakvih računara su izvanredne i u najširoj su upotrebi kod novinara i poslovnih ljudi. Užitek u radu sa laptopom, nažalost, mora se papreno platiti. Cene ovakvih računara su više hiljada DEM. Postoje i manje notebook verzije računara ali i sa manjim sposobnostima i manjom cenom.

olsta

Sports Management und Marketing GmbH

olsta

Sports Management und Marketing GmbH

olsta

Sports Management und Marketing GmbH

www.olsta.de

CONSULTING
 MANAGEMENT
 COMMUNICATIONS
 MARKETING
 ZASTUPANJE
 PREDSTAVLJANJE
 POSREDOVANJE

www.olsta.de**Dobrodošli!**

olsta je specijalizovana za zastupanje profesionalnih sportista, trenera i klubova. Naš cilj je pružanje usluga radi premošćavanja nepotpunih informacija, umanjena nesigurnosti i distanciranja naših klijenata od tehničkih problema kako bi se u potpunosti posvetili svojoj delatnosti.

Filozofija i vizija

Konsultovanje je kompleksno pružanje usluga. Kompetentnost i iskustvo su vrlo važni i moraju se postići marljivim radom što nije dovoljno za uspeh. Za to su još potrebni instikt i energija koji hrane našu viziju i pretvaraju je u konkretne koncepte. Prema toj ideji osećamo obavezu 365 dana u godini.

Odnosi sa javnošću, marketing i komunikacija

Nekada je bio dovoljan marljivi trening i uspeh na takmičenju. Danas profesionalni sport traži stalno bolje rezultate, pozitivan imidž, popularnost, harizmu i korektan nastup prema medijima. **olsta** stvara ove vrednosti. U prvom planu je pozitivan imidž klijenta pre prezentacije potencijalnim partnerima. **olsta** stvara tržišnu vrednost sprovedenjem agresivnih reklamnih kampanja, strateški odabranim javnim nastupima i ugovorima o opremi.

Finansijsko konsultovanje

Mnogi profesionalni sportisti se nalaze u jedinstvenoj poziciji da ostvare nadprosečno visoke zarade u karijeri. **olsta** im omogućuje finansijsko planiranje koje garantuje materijalnu sigurnost tokom i nakon sportske karijere. Iz tog razloga **olsta** blisko saradjuje sa odabranim i renomiranim institutima za finansijsko konsultovanje i bankama.

Pravno savetovanje

Oblast pravnog savetovanja nosi mnoga loša iskustva profesionalnim sportistima. Kako bi se sprečili nesporazumi **olsta** saradjuje sa kompetentnim advokatima koji garantuju komercijalni uspeh zaključenih ugovora o nastupanju i reklamiranju.

Head office
 President: Oliver Stanković

Königsteiner Str. 2
 61350 Bad Homburg v.d.H.
 Germany

Tel: +49-(0) 6172-9689-60
 Fax: +49-(0) 6172-9689-69
 Mob: +49-(0) 171-7073715
 e-mail: OStankovic@olsta.de

Partneri

Odnosi koji su zasnovani na razmeni mišljenja, medjusobnom poverenju i razumevanju su ključni u našem poslovanju. Takav stav je doprineo da stvorimo krug partnera koji nam omogućava individualno poslovanje.

DSSI - Dutt Sport Services, Inc. Houston, Texas, USA
 NBA Agencija - plasman igrača u Evropu, NBA CBA
 Zastupa: Shawn Kemp-a, N. Van Excel, Detlef Schrempf

www.olsta.de

Predstavništvo - Branch:
 Direktor: Goran Ristanović
 P. R. Menadžer: Tanja Hrnjak Živojnović

Yugoslavia, Beograd
 Zvečanska 62

Tel: +381 (11) 369-30-33
 Fax: +381 (11) 369-22-55
 e-mail: olsta@beotel.yu

IESP USA - International Exchange and Study
 Programme Eugene, Oregon, USA
 Agencija za školovanje dece od 15 do 18 godina u SAD
 radi usavršavanja jezika, košarke i drugih sportova

ADVOKATSKA KANCELARIJA KRGOVIĆ
 advokat za YU tržište

S-F-S Sport & Financial Service, Heilderberg, Nemačka

World Wide Financial Management Group,
 LLC Indianapolis, Indiana, USA

Unisign
 Webdesign, Brechen, Nemačka

DIADORA

Beograd: BVS COMMERCE SYSTEM TC Piramida, TC Banjica, Tel. 3228-064; CARVEL Bul. Vojvode Mišica 14, B. Sajan hala 12 Tel: 655-508, TC Piramida Tel: 176-1112; CHERRY Kneza Višeslava 63, Tel: 5321-090, Požeška 67a, Tel: 542-190, AUTHENTIC Čika Ljubina Tel. 328-3128, 29. Novembra, Hotel Grad i Konaci, Kopaonik; DJAK Balkanska 29, Tel: 231-946, Knez Mihajlova 19, Tel: 620-828, Prizrenska 9, Tel:688-691; KODRO V. Bežanijska 47; TREND Trg Nikole Pašića, Tel. 3233-446, Terazije 31; TREF 1 Pešački prolaz Albanija, Tel: 3341-975; TREF 2 Pešački prolaz Terazije, Smederevo: ARIES MV 17, Oktobra 8, Tel: 026/ 231-728, Šabac: ENSO V.Jovanovića 7, Tel: 015/ 345-003; Čačak: BUFFALO Bate Jankovića 82, Tel: 032/ 225-594, Trg Ustanka bb; Kragujevac: DERBY Moše Pijade 10, Tel: 034/ 222-591; Paracin:ICARUS Kralja Petra 1, Kocka 2, Tel:035/ 563-276; Obrenovac: LORIS Miloša Obrenovića 116, Tel: 8721-172; Valjevo: OGI Kneza Miloša 5, Tel:014/ 223-720; Požarevac: PREMIER Lenjinova 2, Tel:012/226-099; Novi Pazar: REKIĆ Mur bb, Tel: 020/ 316-832; Vršac: ZORDEX TRADE Žive Jovanovića 46, Tel:013/ 822-975; S.Mitrovica: RUBIS Žitni Trg, Tel:022/ 21-3232; Kragujevac: SPORT AS Grada Sirena 15, Tel: 034/ 331-644; Loznica: SPORT PLUS Jovana Cvijića bb, Tel:015/ 876-566; Kraljevo: SPORTS MAN TC Skala, Cara Lazara 72.3, Tel: 036/ 25-625; Leskovac: SPORTSKI GRAD Bulevar Oslobođenja 35, tel:016/ 21-2329; Vrbas: 3M Maršala Tita 56, Tel: 021/ 730-612; Novi Sad: SPRINT Podz. peš. prolaz bb, Tel: 021/ 24-232, Dunavska, Tel:021/25-763; Gornji Milanovac: TIM Kneza Aleksandra 37, Tel:032/ 725-514; Ruma: RUBIS Ulica Glavna bb, Tel:022/ 429-003; Užice: TOP SPORT Vojvode Maslaca 1, Tel:030/ 518-691, Zlatibor TC Prodavnica 2; Srbobran: ZMAJ Zmaj Jovina 3, Tel: 021/ 731-148; Podgorica: EUROCOM Stobode 74, Tel:081/ 225-945; Budva: MEGASPORT Njegoševa 111, Tel: 086/ 53-451; Herceg Novi: BM TRUST Save Kovačevića 22, Tel: 088/ 21-104; Kotor: POPAJ SPORT Stari Grad 323/324, Tel: 082/ 12-242;